C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Temná strana slunce.pdb

PDB Name: Pratchet - Temna strana slunce
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.6.2004
Modification Date: 24.6.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

TERRY PRATCHETT

TEMNÁ STRANA SLUNCE

1

"Pouhá předpověď."
Charles SubLunar, z díla Světla na obloze jsou fotoblesky

Ve světle falešného úsvitu se zvedl teplý východní vánek a rozvlnil suché stvoly rákosí.

Mlha nad močály vytvořila dlouhé stuhy, které se pomalu vlnily pryč. Malá stvoření, žijící jen v temnotě, se rychle zahrabávala do bahna. Kdesi v dálce, za stěnou barokních arabesek tvořených mlhou, zaskřehotal na ostrůvku plovoucích sítin noční pták.

Na jednom z velkých jezer nedaleko otevřeného moře zvedly své papírovité plachty tři smetanově bílé větromušle a pomalu vypluly vstříc nadcházejícímu přílivu.

Dom čekal těsně za příbojovými vlnami, dva metry pod zpěněnou hladinou, a z jeho umělých žáber stoupal tenký řetízek drobných bublinek. Uslyšel větromušle dlouho předtím, než je zahlédl. Vydávaly zvuk podobný skřípotu bruslí kdesi daleko na ledě.

Usmál se sám pro sebe. Bude mít jen jediný pokus. Některé z jejich překrásných úponků byly smrtelně nebezpečné. Taky by už nemusel mít žádnou další šanci. Nikdy. Celý se napjal.

A vyrazil vzhůru.

Když se zachytil tupé přídě a bleskově vyhodil nohy nahoru, aby se vyhnul doteku nebezpečných úponků, větromušle se divoce zakývala. Celý svět zmizel v záplavě pěnivé slané tříště. Kolem Doma proklouzla vyděšená stříbřitě lesklá rybka, ale to už ležel na horní části trupu.

Mušle jako by zešílela. Kývala kostěným stožárem ve velkých pomalých obloucích. Dom stěžeň chvilku pozoroval a lapal po dechu. Pak napůl vyskočil, napůl se přitáhl na velký bílý hrbol u základny stěžně.

Těsně nad ním proletěl stín a Dom se stačil odkulit právě včas. Špička stožáru vyryla do trupu hlubokou rýhu. Dom stěžeň následoval a podařilo se mu zachytit nervovou uzlinu, za kterou se přitáhl ještě dál kupředu.

Prsty hledal to správné místo. Konečně ho našel.

Mušle ukončila svůj bláznivý tanec na vrcholcích vln a s hlasitým plesknutím, při němž Domovi zachřestily zuby, dopadla dnem na vodu. Plachta se nejistě zakývala.

Dom dál svíral nervovou uzlinu, dokud se stvoření neuklidnilo. Teprve pak se postavil.

Dokud jste se nepostavili, nepočítalo se to. Nejlepší lovci dagonů dokázali mušle řídit jenom nohama. Jak jim záviděl a jak pozorně je sledoval z rodinné bárky v době slavností, když ve svitu jasně purpurové hvězdy "HleProč" vyplouvali v řadách po dvou či po třech na svých poloochočených mušlích na moře. Mladší muži na hřbetě větromušlí tančili, točili se, vyskakovali, žonglovali zapálenými pochodněmi a celou tu dobu svá živá plavidla udržovali pod dokonalou kontrolou.

Dom si klekl před nervovou uzlinu a řídil obrovskou polozeleninu zpět klikatými vodními cestami močálu, napříč akry lilijců a kolem plovoucích sítinových ostrovů. Tu a tam na něj z plovoucího sítí nepřátelsky zasyčeli modří plameňáci a s královským pohrdáním odkráčeli pryč.

Občas obrátil pohled k severnímu nebi a hledal ve vzduchu výmluvné tečky. Korodore ho nakonec najde, ale Dom si byl celkem jistý, že ho neodveze ihned. Pravděpodobně na něj bude nejdřív několik hodin jen shovívavě dohlížet, protože, konec konců, i Korodore byl kdysi mladý. Dokonce i Korodore. Zatímco babička vypadá, jako by ji bylo osmdesát, už když se narodila.

Kromě toho, Korodore bude mít na paměti, že se Dom zítra stane prezidentem a tím úředně i jeho nadřízeným. Dom ale pochyboval, že to Korodoreho ovlivní v rozhodování. Starý brach Korodore vychutnával povinnosti, jen když byly přísné...

Dom se pyšně usmál, když větromušle hladce prořezávala tichou hladinu. Teď už mu nemohou rybáři říkat

černoruka, i když ještě není plnoprávný zelený. Poslední zasvěcení lovců dagonů se mohlo odehrávat jen pod mořem, za měsíční noci, kdy z mořských hlubin vyplouvají dagoni a své škeble, ostré jako břitva, rozevírají dokořán.

Mušle narazila na porost sítí a Dom lehce vyskočil na břeh, zatímco své plavidlo nechal plout v malé laguně. Před ním se tyčila Žolická věž, která dominovala západnímu obzoru. Pospíchal kupředu.

HleProč už vyšla a zalila štíhlou pyramidu růžovým světlem. Z porostu sítí u jejího úpatí se už mlha vytratila, ale její vrchol, čnící osm kilometrů nad hladinu moře, se ztrácel ve věčných mračnech. Dom si klestil cestu sítím a rákosím, až zůstal stát necelého půl metru od hladké, mléčné bílé stěny.

Nesměle natáhl ruku.

Před nějakým časem se stalo, že HrshHgn, který si vzdáleně uvědomoval, jak těžko stravitelné mohou být pro hocha v Domově věku nekonečné lekce z planetární ekonomie, vypnul výukové zařízení. Donesl svou kopii SubLunarových Galaktických kronik a vyprávěl mu o Žolicích.

"Jmenuj mi rassy, které jssou Lisstinou humanoidních práv klassifikovány jako lidsské," začal.

"Phnobové, lidé, droskové a První Sirijský banka," vychrlil ze sebe Dom. "Kromě toho, podle doložky a) článku jedna se toto pojmenování může vztahovat i na roboty páté třídy."

"Tak jesst. A další rassy?"

Dom je vypočítával na prstech. "Creapiiové jsou rasa lidem nadřazená, roboti čtvrté třídy rasa podřízená, Sluneční psi nezařazení."

"Ssprávně. Dál."

"Těmi ostatními rasami si nejsem jistý," připustil Dom. "Joviáni a ostatní. Nikdy jsi mi o nich nic neřekl."

"To není potřeba. Jssou velmi zvláštní a velmi vzdálení, abyss věděl. Neužíváme sspolečný prosstor. Věci, které lidé považují v rámci lidsských rass za univerzální - pocit vlasstní totožnossti například - je výhradním produktem teplokrevné a dvojnohé vývojové větve. Ale všech dvaapadessát zatím objevených rass sse objevilo v possledních pěti miliónech sstandartních let."

"To jsi mi vykládal už včera," přikývl Dom. "SubLunarova teorie o Galaktické inteligenci."

Pak mu phnob začal vyprávět o Žolicích. První věž Žoliků objevili creapiiové a když selhaly všechny pokusy o její otevření, shodili na ni černodutinnou základní materii. Později byla věž nalezena nedotčená. Bohužel, jak se zjistilo, při tomto pokusu byly zničeny tři sousední hvězdné systémy.

Phnobové nikdy žádnou Žolickou věž nenašli; jednu totiž znali od nepaměti. Věž na Phnobisu, která se ve svém věčném závoji mračen zvedala z moře, byla příčinou a základem víry FrssGnhs, která se na jejich planetě rozšířila masově. FrssGnhs znamená doslova Pilíř vesmíru.

Zemští kolonisté jich našli sedm, jedna z nich se například vznášela v pásu asteroidů starého slunečního systému. A tehdy byl založen Úřad Žoliků.

Mladé rasy lidí, creapiiů, phnobů a drosků zjistily, že na sebe upírají užaslé oči napříč vesmírem, posetým památkami na rasu, která vymřela dávno předtím, než vznikly rasy humanoidní. A z toho úžasu se zrodily legendy o světě Žoliků, o tom zářivém a vytouženém cíli, který měl v budoucnu lákat dobrodruhy, blázny a lovce pokladů a nedat jim spát po celá světelná staletí...

Dom se dotkl věže. Ucítil slaboučké zašimrání a pak náhlý nával bolesti. Uskočil nazpět a zuřivě si masíroval prsty, aby do mrazem zkřehlé ruky vrátil cit. Věže byly vždycky nejchladnější v poledne, kdy pohlcovaly teplo a měnily je na chlad.

Dom začal věž pomalu obcházet a cítil, jak až k němu doléhá chlad vyzařovaný její stěnou. Když zvedl hlavu, zjistil, že vzduch tak na třicet centimetrů uvnitř věže tmavne, jako by světlo bylo pouhý plyn, který je nasáván dovnitř. Nebylo to logické, ale budilo to zvláštní, skoro umělecký dojem.

Kolem poledne se na západním obzoru krátce zaleskl strážný aerolet, který mířil k jihu. Dom ustoupil stranou a ukryl se ve vysokém trsu rákosí... A začal v duchu přemýšlet o tom, co tady, v močálech, vlastně dělá. Svoboda, to je ono. Poslední den skutečné svobody. Poslední šance vidět Protitoč, aniž má po každém boku příslušníka bezpečnostní gardy a všude kolem další ochranná zařízení a pomůcky. Naplánoval to do posledních podrobností, až k utlučení Korodoreho neodbytných hmyzích robotů, kteří ho, Doma, špehovali (samozřejmě pro jeho vlastní dobro) dokonce i v ložnici.

A teď se bude muset vrátit domů a postavit se tváří v tvář babičce. Začínal se cítit trochu hloupě. Zauvažoval o tom, co od věže vlastně čekal. Pravděpodobně pocit nesmírného kosmického úžasu, nebo snad možnost vcítit se do hlubin Času. V žádném případě ten zrádný, neblahý dojem, že ho někdo pozoruje. Bylo to stejné, jako když byl doma.

Obrátil se zpět k laguně.

Ozvalo se zasyčení rozžhaveného vzduchu, něco mu proletělo těsně kolem obličeje a narazilo do věže. V místech, kde to narazilo na podchlazenou stěnu, vykvetl tepelný výboj v kytici ledových krystalů.

Dom instinktivně skočil stranou, přešel do kotoulu, z toho se plynule zvedl na nohy a rozběhl se k vodě. Minul ho druhý záblesk a koule suchých semen těsně před ním vybuchla v záplavě žhavých uhlíků a jisker.

Potlačil neodbytné nutkání se ohlédnout. Co se týče sebeobrany proti vrahům a atentátníkům, školil ho Korodore nemilosrdně. To, že člověk zjistil, kdo je atentátník, byl zcela zanedbatelný úspěch, pokud byl atentát úspěšný. Korodore říkal: "V tomto případě je cenou zvědavosti konečná zkušenost."

Na okraji laguny se Dom bleskově přikrčil a vrhl se do vody. V okamžiku, kdy se nořil do zátoky, zasyčel vzduchem třetí výboj a přižehl mu hrudník.

Zaslechl obrovské zvony, které snad zvonily daleko na moři a nebo jen v jeho hlavě. Chladná zeleň byla uklidňující a plná bublinek...

Dom se probudil. Díky vštípenému instinktu však držel oči zavřené a opatrně zkoumal své okolí.

Ležel na směsici písku, slizkého bahna, suchého sítí a plžích ulit, což byl základ půdy skoro na celém Protitoči. Byl ve stínu a dunění přílivu se ozývalo velmi blízko. A zem pod ním se pohybovala, velmi jemně se kývala do rytmu vln. Vzduch byl cítit a chutnal po soli, a do vůně soli se míchal pach bahenního slizu, rákosového pylu a... ještě něčeho. Bylo to plesnivě vlhké, zatuchlé a velmi známé.

Něco sedělo pár centimetrů od něj. Dom opatrně pozvedl víčka a úzkou štěrbinou zahlédl malé stvoření, které ho upřeně pozorovalo. Zavalité tělíčko mělo porostlé růžovou srstí, která vyrážela z šupinaté kůže, a čenich byl velmi ubohým kompromisem mezi zobákem a chápavým nosem. Tvor měl tři páry nohou, z nichž ani dvě nebyly stejné. Byla to téměř protitočská legenda.

Za Domem někdo zapálil oheň. Pokusil se posadit, ale v tom okamžiku jako by mu na hruď někdo položil rozžhavenou tyč.

"Ojuvidno may psutivi," ozval se jemný hlas.

Pak se nad ním zjevila tvář, která snad vystoupila z nejstrašnější noční můry. Šedá kůže jí visela ve velkých záhybech pod očima, které sice byly čtyřikrát větší než oči lidské, ale zato měly v bělmu zorničky velikosti špendlíkové hlavičky. Velké ploché uši byly obráceny k Domovi. Zápach plísně byl ochromující. Tvář doplňoval pár obrovských slunečních brýlí.

Phnob se pokoušel mluvit džanglikem. Dom zmobilizoval všechny své znalosti a odpověděl mu v strašlivě kostrbaté phnobštině.

"Hleďme, on je učený," odpověděl phnob suše. "Jmenuji sse FffShs. A ty jsi prezident Ssabaloss."

"Až od zítřka," zasténal Dom. Zamrkal, když ho zasáhla další vlna bolesti.

"Ah. Jisstě. Ssnaž sse vyhnout všem prudkým pohybům. To zranění jssem ti ošetřil. Je to jen škrábnutí na ssamém povrchu."

Phnob vstal a zmizel Domovi ze zorného pole. Malý tvoreček nepřestával ležícího Doma soustředěně pozorovat

Dom pomalu otočil hlavu. Ležel na mýtině uprostřed jednoho z malých plovoucích ostrůvků, kterých se po vodních cestách močálů pohybovalo bezpočet. Tenhle se taky pohyboval, zajímavé ovšem bylo, že proti větru. Odněkud zpod husté směsi rákosu a sítí se občas ozvalo hluboké zahučení motoru poháněného deuteriem, což znamenalo, že je to až neuvěřitelná starožitnost.

Nad mýtinou byla natažena hrubá maskovací síť a dokonale ji zakrývala před případným vzdušným průzkumem. Vzhledem k motoru a doplňkovým zařízením, ukrytým pod silnou vrstvou přírodního materiálu, by ostrůvek jinde nedokázal své tajemství uhájit ani před dost ledabylým pátráním, ale podobných zelených útvarů pluly v lagunách celé statisíce. Kdo by je dokázal všechny prohlédnout?

V Domově hlavě se začalo formovat určité rozhodnutí.

Phnob prošel kolem a Dom viděl, že si v zamyšlení přehazuje nedbalými pohyby z ruky do ruky tsurijský nůž se dvěma čepelemi. Dom byl nahý jako nemluvně, jen tu a tam se na jeho černé kůži bělaly zaschlé nánosy soli.

Zdálo se, že phnoba Domova přítomnost uvádí poněkud do rozpaků. Občas se zastavil, zažongloval nožem a vrhl na Doma upřený pohled.

Oba současně zaslechli vzdálené svišsviš aeroletu. Phnob se vrhl stranou, zvedl kus sítinové země a zastavil motor, takže ostrůvek začal okamžitě zpomalovat. Pak se dalším skokem vrátil k Domovi a přitiskl mu na hrdlo nůž.

"Ani hlássek," zasykl.

Leželi nehybně, dokud aerolet nezmizel v dálce.

Phnob byl pašerák pilacu. Když se z hlubin moře vyvalily obrovské mušle, vyplouvali s povolením rady Protitoče lovci dagonů na moře po tisících, aby za svitu měsíce uloupili perlorodým pilacům jejich perly. Používali záchranná lana, kožený tělní krunýř a složitá pomocná zařízení - jako plovoucí tovární ostrov, který byl vybaven například i nemocnicí. Pro tu byla uťatá ruka drobností a ani mrtvý nemusel vždy zemřít, pokud ho někdo do nemocnice dopravil včas.

Pak byli ještě jiní rybáři. Ti vyměnili bezpečí a relativní pohodlí za podivnou hřivnu vzrušení a smířili se s tím, že cenou, kterou platí za nelegálně získané bohatství, je dokonalý nedostatek možností ho utratit. Bylo jejich pravidlem pracovat osaměle a bez výjimky to byli zkušení lovci. Všechno, co vyrvali moři, bylo jen a jen jejich. Rada proti nim občas rozpoutala kampaň a podnikla několik nepříliš důrazných pokusů zabránit pašování pilacu na cizí planety. Zajatí pašeráci už se nezabíjeli, to by bylo proti Jedinému přikázaní, ale Dom si myslel, že alternativní trest byl pro tvory jejich povahy horší než smrt, se kterou denně koketovali. To znamená, že ho pašerák zabije.

Phnob vstal, ale při tom neustále držel nůž za těžší, kupředu obrácenou čepel.

"Proč tady jsem?" zeptal se pokorně Dom. "Poslední, co si pamatuju..."

"Plaval jssi tiše a mírumilovně mezi liliemi a na prssou jssi měl pruh vypálený sstřelou z termopalu. Od časného rána sse po nebi hemží bezpečnosstní aerolety. Zdálo sse, že po něčem pátrají. Možná po nějakém zločinci? Naplnila mě zvědavosst a vytáhl jssem tě."

"Díky," řekl Dom a pomalu se zvedl do sedu.

Pašerák pokrčil rameny, což bylo u jeho kostnatého těla s vysoko posazenými rameny velmi výrazné gesto.

"Jak daleko jsme od věže?"

"Našel jssem tě čtyřicet kilometrů od Nebesského pilíře. Od té chvíle jssme urazili zhruba dalších dvacet kilometrů."

"Čtyřicet kilometrů! Ale u věže na mě někdo vystřelil."

"Zdá sse, že na utopeného člověka plaveš velmi dobře."

Dom se pomalu zvedl na nohy a oči neustále upíral na phnobův nůž.

"Nasbíráš dost pilacu?"

"Osmnáct kilo za posledních dvacet osm let," odpověděl phnob a upřel nepřítomný pohled na oblohu. Domovi proti jeho vůli hlavou rychle proběhlo několik výpočtů.

"Musíš být velmi zkušený."

"Už jsem mnohokrát zemřel. V jiných časových rovinách. Možná, že tenhle vessmír je mou jedinou šancí z milionu a tisíce mých osstatních já jssou mrtvy. Co je v tom případě zkušenosst?"

Nůž pokračoval v krátkých přeletech z ruky do ruky. Nad hlavami jim zářilo slunce podobné rozpálenému bronzovému gongu. Dom si uvědomil, že se mu točí hlava, a pocítil krátký záchvat nevolnosti, ale podařilo se mu udržet na nohou a čekal dál na svou příležitost.

Phnob zamrkal.

"Hledám znamení," řekl.

"Jaké znamení?"

"Abych věděl, to jisstě chápeš, jesstli tě mám zabít."

Nad hlavami jim pomalu proletělo hejno modrých plameňáků. Dom zalapal po dechu a připravil se.

Nůž vyletěl rychleji, než stačil sledovat. Vysoko ve vzduchu se krátce zableskl. Od hejna se oddělil plameňák, jako by se rozhodl zamířit střemhlav k zemi, a s tupým zaduněním dopadl do sítí. Napětí ve vzduchu prasklo jako přetažená struna.

Pašerák, který si v tom okamžiku přestal Doma všímat, přikročil k mrtvému ptákovi. Zvedl ho ze země, vytáhl mu nůž z hrudi a začal ho klidně škubat. Po nějaké minutě na okamžik přestal, vrhl na Doma pronikavý pohled a zdůraznil ho hrotem nože.

"Dobrá rada. Už nikdy sse nezabývej myšlenkou hrdinssky zaútočit na někoho, kdo v ruce drží tssurijský nůž. Budíš dojem tvora, který má k proplýtvání sspousstu životů. Možná, že právě proto jssi ochoten je odhazovat tak ssnadno. Jenže bezsstarosstný posstoj k noži končívá v leže a velmi ssmutně."

Dom se pomalu uvolnil, protože si uvědomil, že rozhodující okamžik je ten tam.

"Kromě toho," pokračoval pašerák, "cožpak vděčnosst už dness nic neznamená? Brzo sse najíme. Pak ssi promluvíme, nejsspíše."

"Je toho hodně, co bych se chtěl dozvědět," připustil Dom. "Kdo to po mně..."

"Psst! Otázky, které nemohou být zodpovězeny. Proč je klásst? Bater nikdy neošidíš."

"Bater?"

Phnob pozvedl hlavu.

"Nikdy jssi nesslyšel o matematice pravděpodobnossti? Ty, který sse zítra sstáváš prezidentem rady Protitoče a dědicem bohatsstvíí nevýsslovného? Pak ssi nejdříve promluvíme a potom budeme jísst."

HleProč visela za závojem mlh, které se zvedaly z močálů. Ostrůvek pomalu a neohrabaně proplouval vlhce lepkavými závěsy a nechával v nich řidší tmavou stopu, která se pitoreskně kroutila nad náhle pochmurnými blaty.

FffShs vyšel z pletené chýše na jednom konci ostrůvku a ukázal do mléčného šera.

"Radar říká, že tvůj aerolet je necelých ssto metrů odssud tímhle ssměrem. Tady tě tedy vyssadím."

Téměř slavnostně si potřásli rukama. Dom se otočil a přešel ke břehu ostrůvku. Pak se ale zastavil a znovu se obrátil, protože phnob se rozběhl za ním. Držel v rukou malé, kryse podobné stvoření, které většinu času prospalo stočené kolem jeho krku.

"Zítra, assi, budou velké osslavy a obřady?"

Dom si povzdechl. "Ano, obávám se, že ano."

"A dary, assi? V tom sspočívají hlavní ceremonie?"

"Ano. Ale babička říká, že většina darů bude od těch, kteří si chtějí zajistit nějaké výhody. Ty ovšem budu vracet."

"Já nechci žádné výhody a tenhle malý dárek mi jisstě nevrátíš," řekl phnob a natáhl k němu ruku, ve které se zmítal malý tvoreček. "Vezmi ssi ho. Víš, co to je?"

"Močálový Ig," přikývl Dom. "Je jedním z heraldických znamení na erbu naší planety, spolu s modrým plameňákem. Zoologové ale říkají, že jich už na celé planetě zbývá sotva tři sta. Takový dar přece nemůžu..."

"Tenhle mrňouss sse u mě drží posslední čtyři měssíce. On ss tebou půjde. Cítím, že by mě sstejně brzo opusstil."

Ig se odrazil od phnobovy ruky, usadil se Domovi za krkem, vstrčil si ocásek do tlamky a začal tiše pochrupovat. Dom se usmál a pašerák odpověděl krátkou slizovitou grimasou.

"Říkal jssem mu moje štěsstí," řekl phnob. "Byla to jen taková moje sslabosst, assi." Obrátil se k jedinému protitočskému měsíci, který pomalu vycházel na jihu.

"Dnešní noc bude sskvělá pro lov," řekl a dvěma dlouhými kroky zmizel v houstnoucí mlze.

Dom otevřel ústa, aby něco odpověděl, ale nakonec je zavřel a zůstal chvilku mlčky stát.

Pak se otočil a vrhnul se do vlahého večerního moře.

Těžký trup bezpečnostního aeroletu se kýval na vlnách hned vedle Domova letadla. Když se vytáhl nahoru, objevila se na palubě postava.

Dom nejdřív zjistil, že zírá přímo do kovové síťky molekulárního termopalu, nad kterým se vznášela užaslá tvář mladého bezpečnostního důstojníka.

"U Chela! Omlouvám se, pane, neuvědomil jsem si..."

"Našel jste mě. Máte skutečně štěstí," odpověděl Dom chladně. "Teď se vracím domů."

"Mám příkazy, eh, domů vás odvézt osobně," ošíval se důstojník. Dom mu nevěnoval nejmenší pozornost a přeskočil na palubu svého aeroletu. Důstojník polkl na prázdno, podíval se nejistě na termopal, na Doma, a pak se rozběhl do kontrolní kopule. Než se dostal k vysílačce, byl už Domův aerolet o sto metrů dál a lehce přeskakoval z vlny na vlnu, aby se vzápětí odpoutal od hladiny a vznesl se vzhůru.

Výtah z 2001 a ostatních: Historie kosmocestovatelů v anekdotách, napsal Charles SubLunar (FghsHrs & Cal-ligna, Tera Novae):

"Je třeba zmínit se o Protitoči a o rodině Sabalosů, protože tato dvě jména znamenají prakticky jedno a totéž. Protitoč, mírná planeta, která se skládá především z vody a jen několika dalších látek, je jednou ze dvou planet CY Aquirii. Její podnebí je příjemné, i když vlhké, potravu představují nenápadité variace na téma ryba, lidé jsou inteligentní, odolní a díky vysokému obsahu ultrafialového záření, dopadajícího na povrch planety, černí a holohlaví.

Planeta byla osídlena v roce Pátrající opice (A.S. 675) skupinou pozemských humanoidů a o něco menším počtem phnobů. Snad z tohoto důvodu jsou tam panhumanoidní vztahy lepší, než na většině ostatních osídlených planet.

John Sabalos, zakladatel dynastie, si vybudoval sídlo na Pokroucené řece, s výhledem na Velký vrzající močál za mořem. Jeho jedinou dovedností bylo štěstí. V obrovských samohybných mušlích, které žijí ve velkých hloubkách, objevil metrové perly, vytvořené převážně z hrubého pilacu. Jak se ukázalo, pilac je jednou z mnoha v poslední době objevených drog, jejímž požíváním je možno získat imunitu proti smrti. Pilac však má oproti většině z ostatních šestadvaceti známých látek tu výhodu, že nemá žádné smrtelně nebezpečné vedlejší účinky. Pilac se stal základem rodinného bohatství. John I. rozšířil dům, vysázel višňový sad a když Protitoč přijal Zákon správní rady, stal se jejím prvním prezidentem. Zemřel ve věku 301 let."

"Jeho syn John je považován za marnotratné budižkničemu. Jako příklad jeho neschopnosti se uvádí mimo jiné i tato historka: Koupil lodní náklad vzácného ovoce z planety Třetí oko. Většina z něj byla nahnilá už při přistání. Na části nákladu se objevil podivný zelený sliz. Naprosto nepravděpodobnou shodou okolností se zjistilo, že sliz právě v tomto stádiu má podivuhodné regenerační schopnosti. Během jednoho roku, v době, kdy bylo rozhodnuto díky obrovskému počtu zranění a úmrtí mezi rybáři zastavit těžbu pilacu, se stalo známkou mužnosti mít alespoň jednu končetinu zeleného odstínu, který tělním buňkám dodával právě zmíněný regenerační fujtajbl.

John II. koupil od Tsionova podvýboru správní rady Země Cheopsovu pyramidu a dal ji vcelku přenést ze Země na obrovskou pláň severně od svých sídelních kopulí. Když se pak pokusil koupit i zemský měsíc, kterým chtěl nahradit malou, i když stále funkční oběžnici Protitoče, dala ho jeho dcera Joan I. internovat do malého domu na opačné straně planety a prohlásila se za výkonnou ředitelku. Právě v ní našel Sabalosův majetek, až doposud závisející především na štěstí, skutečného génia. Během jediného roku se zdvojnásobil. Joan, přísná sadhimistka, prosadila mnoho reforem včetně Listiny humanoidních práv."

" Její syn - našla si chvilku na krátký románek se vzdáleným bratrancem - byl John III. který se v těch prvních vzrušujících dnech nového umění stal skvělým matematikem pravděpodobnosti. Říká se, že to pro něj představovalo nenápadný a bezbolestný únik před matkou a ženou Vian. Vian byla pozemská šlechtična s početnými známostmi, se kterou uzavřel sňatek z rozumu, aby tak posílil pouta mezi Protitočem a Zemí. Zmizel za podivných okolností těsně před narozením svého druhého dítěte, legendárního Doma Sabalose. Má se za to, že ho potkala nehoda v nekonečném moři močálů, pokrývajících část planety."

"Mladého Doma obklopuje mnoho legend. Mnohé z nich jsou však zcela evidentně smyšlenkami. Tak například se říká, že přímo v den, kdy se měl stát prezidentem správní rady planety..."

Když Dom přirazil k molu, vybíhajícímu od palácových kopulí daleko do umělého přístavu, kde byly chovány divoké větromušle, zářily už na nebi hvězdy.

Všude plály lampy. Několik nedočkavých rybářů si začalo připravovat mušle k nočnímu lovu. Jakási stará žena roztápěla malý přenosný sporáček na dřevěné uhlí, aby začala opékat první dávku královských srdcovek. Malé rádio, které leželo vedle ní na prkenné podlaze a jemuž nikdo nevěnoval pozornost, hrálo starou pozemskou píseň, jejíž refrén tvrdil, že: "...pracoval jako pes a teď bude spát jak pařez".

Dom zakotvil u mola vedle obrovské, tiché hmoty nemocničního plavidla, a vyšplhal po žebříku nahoru.

Když se vydal na cestu ke kopulím, uvědomoval si, že všude kolem vládne ticho. Šířilo se od něj jako kruhy na vodě, od jednoho člověka k druhému. Ve světle lamp se zvedaly hlavy, aby vzápětí znehybněly, a v obličejích se pohybovaly jen oči, které jej upřeně pozorovaly. Dokonce i stařena odtáhla pánev z plotny a zvedla hlavu. V pohledu jejích očí bylo něco naléhavého.

Dom cestou zaslechl jediný zvuk. Když vystupoval po schodišti k hlavní kopuli Sabalosů, ozval se někde opodál tlumený hlas: "Takže to s ním nedopadlo jako s jeho otcem, ať si říkají - " ale vzápětí mluvícího někdo umlčel.

U dveří stál robot třetí třídy, ozbrojený napodobeninou staré sonické pušky. Když se Dom přiblížil, probral se robot se zabzučením k životu a zaujal obranný postoj.

"Stůj - kdo to kráčí? Nepřítel, nebo Zemi laskavě oddaný syn?" zachrčel a jeho mírně zarezlý hlasový modulátor setřel ostrost tradiční sadhimistické výzvy.

"Samozřejmě, že ZLOSYN," odpověděl Dom a přemáhal nutkání dát strážnému chybnou odpověď. V minulosti už to jednou zkusil, aby zjistil, co to udělá. Sonický výboj ho dočasně ohlušil a následnou rezonancí bylo zničeno

nedaleké skladiště. Babička, která se tak zřídkakdy usmívala, se tenkrát smála dlouho a nahlas a pak ho pořádně vypeskovala, aby se ujistila, že si tu lekci bude dobře pamatovat.

"Vstup, ZLOSYNE," prohlásil strážný. Když se k němu Dom přiblížil, rozzářila se na hrudi strážného kontrolka komunikátoru.

"Tak dobrá," ozval se Korodorův hlas, "Dome, jednou mi budeš muset vysvětlit, jak ses dostal ven, aniž jsi při tom spustil poplašná zařízení."

"No, musel jsem to nějakou dobu studovat."

"Postav se blíž k prohlížecímu zařízení. Aha. Tahle jizva je úplně nová."

"Někdo si po mně v močálech vystřelil. Jsem v pořádku."

Korodore odpověděl pomalu a dokonalost, s jakou kontroloval svůj hlas, byla obdivuhodná.

"Kdo?"

"U Chela, jak to mám vědět? Mimo jiné se to stalo před mnoha hodinami. Já... hm..."

"Pojď dovnitř. Během deseti minut se dostavíš do mé kanceláře. Chci od tebe slyšet všechno, co se dnešního dne přihodilo, a to do takových podrobností, že tě to samotného překvapí. Rozumíš?"

Dom vzpurně zvedl hlavu a kousl se do rtu.

"Ano, pane."

"Výborně. Potom mě možná nepošlou do přístavu okusovat vlastními zuby vilejše z lodních trupů a ty nedostaneš měsíc domácího vězení." Korodorův hlas o něco změkl. "Co to máš kolem krku za zvíře? Připadá mi povědomé."

"To je močálový Ig."

"Nejsou dost vzácní?"

Dom vrhl krátký pohled na planetární erb nade dveřmi, kde modrý plameňák a velmi špatně ztvárněný močálový Ig podpírali znak sadhimistů v azurovém poli. Pod nim bylo vytesáno hluboko do kamene - mnohem hlouběji, než bylo zapotřebí - Jediné přikázání.

"Kdysi jsem znal pašeráka, který ho měl," pokračoval Korodore. "Existuje o nich dokonce jedna nebo dvě legendy. Ale předpokládám, že to víš. Myslím, že si ho můžeš vzít dovnitř."

Komunikátor zhasl. Robot ustoupil stranou.

Dom se vyhnul hlavní obytné části. Z kuchyní, kde probíhaly horečnaté přípravy na zítřejší hostinu, se ozýval hluk. Tiše proklouzl dovnitř, ze stolu u dveří nenápadně sebral talíř jednohubek s mořskými chaluhami a zmizel nazpět v chodbě. Ze dveří za ním vyletělo několik phnobských kleteb, ale to bylo všechno. Pomalu procházel chodbou až k místu, které se ztrácelo v bludišti skladišť a spíží.

Vyšel na malé nádvoří. Bylo zastřešeno kouřovým plastikem, který způsobil, že nádvoří vypadalo pochmurně i ve chvíli, kdy stálo HleProč přímo nad hlavou. V plastiku byly umístěny tenké trubky, ze kterých neustále vycházela jemná mlha.

Ve středu nádvoří byla vybudována kopule z rákosu a sítí. Na kusu země, který kopuli obklopoval, bylo vidět, že se tady někdo pokouší pěstovat houby. Dom odtáhl vyschlý dveřní závěs a vstoupil dovnitř.

HrshHgn seděl v mělkém jezírku vlažné vody a ve světle lampičky na rybí olej si četl kostku. Zamával Domovi paží s dvěma klouby a stočil k němu jedno oko.

"Prima, že jssi přišel. Posslechni ssi tohle: Kamenná vyvřelina dvacet kilometrů od Rampy na Třetím oku, jak sse zdá, obssahuje vrsstvu zkamenělin, které nevznikly v minulossti, ale v budoucnossti, což..."

Phnob přestal číst a opatrně odložil kostku na okraj jezírka. Nejdřív se podíval na Domův výraz, pak na jizvu a nakonec na Iga, kterého měl Dom stále obtočeného kolem krku.

"Hraješ," ušklíbl se Dom. "Děláš to skvěle, ale hraješ. V každém případě to ale hraješ líp, než Korodore a ten důstojník na lodi."

"Jssme přirozeně rádi, že jssi zasse v bezpečí."

"Jenže všichni vypadáte, jako kdybych právě vstal z mrtvých."

Phnob zamrkal.

"Hrshi, zítra se stanu prezidentem správní rady. To zase tolik neznamená - "

"Je to velmi významná a česstná funkce."

" - neznamená to zase tolik, protože moc, myslím skutečnou moc, drží v rukou babička. Já si ale myslím, že prezident má právo dozvědět se jednu nebo dvě věci. Jako například - proč jsi mi nikdy nic neřekl o matematice pravděpodobnosti? A co se stalo s mým - jak zemřel můj otec? Slyšel jsem nějakého rybáře, který říkal, že se to stalo někde na starém Vrzajícím."

V nastalém tichu se Ig probudil a začal se zuřivě škrabat.

"No tak," naléhal Dom, "vždyť jsi můj učitel."

"Řeknu ti to až po zítřejších obřadech, teď už je na to pozdě. Pak všemu porozumíš."

Dom vstal. "A myslíš, že ti ještě někdy v budoucnu budu věřit? U Chela, Hrshi, vždyť je to důležité. A ty pořád ještě hraješ."

"Oh, mysslíš? A jakou že to emoci sse ssnažím ukrýt?"

Dom se na něj podíval. "Hm... hrůzu, myslím. A - taky lítost. Ano, lítost. A jsi vyděšený."

Závěs za ním zapadl. HrshHgn počkal, až Domovy kroky zanikly v dálce, a natáhl se pro komunikátor. Korodore se ozval téměř okamžitě.

"Tak co?"

"Byl mě navštívit. Téměř jssem mu to řekl! Můj pane, on ve mně četl jako v kosstce! Jak můžeme připusstit,

aby sse sstalo něco takového?"

"My to nepřipustíme. Samozřejmě, že se tomu pokusíme všemi prostředky zabránit. Jenže ono se to stane, jinak můžeme sedmdesát let matematiky pravděpodobnosti spláchnout do kanálu."

HrshHgn řekl: "Někdo mu vyprávěl o matematice pravděpodobnossti a taky sse mě vyptával na ssvého otce. Já váss varuju, pane. Jesstli sse mě zeptá ještě jednou, pro ssmilování náss všech, já mu to řeknu."

"Skutečně byste to udělal?"

Phnob sklopil oči a mlčel.

Daleko na moři vyplouvala z hlubin celá hejna dagonů, jak je k tomu nutil prastarý vrozený instinkt. Lov byl nezvykle bohatý. Rybáři to považovali za znamení, jen se nedokázali shodnout na tom, kterým směrem prst osudu ukazuje. A potom našli ještě něco. Když před úsvitem zmizely posledni velké vlny, objevili malý, napůl potopený plovoucí ostrov z rákosu a sítí, který se bezcílně točil nad hlubinou.

2

Korodore tiše kráčel prázdnou chodbou, která byla slabě osvětlena prvním příznakem úsvitu.

Byl podsaditý a zlomyslná příroda, podpořená dědičností, ho obdařila kulatou, veselou tvář, takže vypadal jako dobrosrdečný prasečkář. Ale i to mělo své výhody. Žádný řezník - rozhodně ne ten, který porážel jen zvířata - se instinktivně nedržel ve stínech.

Tiše otevřel dveře, zahnul do krátké postranní chodby a z ní do velké kulaté místnosti.

V ústředním krbu se tiše rozpadala hromada hořící rašeliny na bělavý popel. Zbytek pokoje byl zařízen poměrně skromně. Úzké lůžko, stůl a židle vyrobená z kusů dagoní lastury, skříň, znak sadhimistů plasticky vyvedený v plátu mědi, zavěšeném na zaoblené stěně - to byla většina orientačních bodů.

Dál tam byly už jen dva nebo tři znaky prezidentů, velká mapa rovníkových oblastí, malá knihovna a na ní hodiny ukazující čas v Galaktickém standartu.

Jenže to byly atributy matematiky pravděpodobnosti, které těžce kontrastovaly s prostou jednoduchostí pokoje. Korodorovy oči sledovaly řadu karet Reformovaného tarotu, táhnoucí se napříč pokojem. Stopa roztroušených karet, jejichž vzhůru obrácené křišťálové averzy byly teď zakalené, končila u stěny hromádkou vytvořenou zbytkem balíčku, který tam někdo odhodil. Na druhé stěně vytvářel mírně rušivý dojem barevný graf, zářící na obrazovce přenosného počítače. V malém ohřívadle na stolku z lastur tiše doutnalo dřevěné uhlí a vzduch houstnul dýmem - Korodore zavětřil - podivného Levostranného kadidla. Takže Joan se snažila najít útočiště v tom, že se uvede do stavu chladné hlavy.

Joan I. vzhlédla od stolku, na němž ležela otevřená velká černá kniha.

"Vy také nemůžete spát?" zeptala se.

Korodore si zamyšleně zamnul nos.

"Jak jistě víte, madam, bezpečnostní důstojníci nikdy nespí."

"Ano... já vím." Potřásla hlavou. "To byl jen takový slovní obrat, toť vše. U ohně je trocha kávy."

Nalil jí šálek a začal sbírat karty. Pomalu postupoval místností a Joan ho upřeně pozorovala.

"Znovu jsem procházela ty rovnice," řekla nakonec. "Žádná změna. Výpočty mého syna byly zcela přesné. Samozřejmě, že byly přesné, věděla jsem to od začátku. Vždyť už byly tolikrát kontrolovány. Prohlížel je dokonce i SubLunar. Dom bude zabit dnes v poledne. Nenechají ho žít."

Čekala.

"No? Co říkáte?"

"Ptáte se snad, jak se cítím v téhle situaci jako velicí důstojník bezpečnostního sboru? Chcete snad zjistit, jak reaguji na skutečnost, že bez ohledu na to, jaká opatření přijmu, bude osoba, jejíž bezpečností jsem pověřen, zavražděna? Nemám žádné pocity. Budu se snažit stejně důkladně, jako kdybych tohle všechno nevěděl. Kromě toho," dodal a odložil balíček karet na stůl, Já tomu prostě nemohu uvěřit. Ne tak docela. Můžete to vyjádřit tak, že jedinou mou reakcí je naděje."

"Stane se to."

"Nechci předstírat, že rozumím matematice pravděpodobnosti. Ale jestliže je tak zařízen celý vesmír - myslím je-li tak nezměnitelný - že je možné vypočítat budoucnost každého jedince z přehršle čísel, tak proč potom dál žijeme?"

Joan vstala, přešla ke skříni a vyjmula z ní bílou paruku s vlasy do pasu.

"Z vašeho výroku je jasné, že p-matice nerozumíte ani za mák," konstatovala. "Žijeme dál, protože je to pořád ještě lepší, než zemřít. V tom si ale mohlo lidstvo vždycky vybrat, dokonce i v dobách, kdy pro nás budoucnost představovala zpěněný kotel plný neznámých možností."

Pečlivě paruku učesala. "Nejsme si pochopitelně ani v nejmenším jistí, jak zemře, pokračovala. Třeba to budete právě vy, nebo já, koho vybere Úřad, aby - "

Korodore se prudce otočil. "Nás všechny jsem prověřil na hloubkovém RGD - "

"Oh, Korodore! Promiňte. Ale když vy tak dojemně věříte v závislost výsledku na příčině! Cožpak nevíte, že v nekonečném souhrnu se dějí všechny vesmíry současně? Existuje vesmír, kde se právě teď a právě vy proměníte v - "

"Takové věci se říkají, madam, já vím," zamumlal.

"Jenže vy se mnou nesouhlasíte," řekla a trucovitě našpulila rty.

Zvedl oči ke zlatému kruhu staletí na jejím čele, a slabě se usmál.

"Na to, abyste na mě zkoušela tyhle prostředky, už jste příliš stará, madam. Ale máte pravdu, nesouhlasím. Tohle zasahováni do věcí je moc špatná věc. Páchne to magií, čarodějnictvím."

"Předsadhimistické víry a kulty jsem nijak podrobně nestudovala, Korodore."

"Tak dobře, madam. A co se stane, když Dom nezemře?"

"To je nemyslitelné. Tohle je datum, které má vesmírný - on prostě zemře. V určitém slova smyslu na této skutečnosti závisí celý vesmír. Kdyby nezemřel, možná by objevil svět Žoliků a to by bylo strašné."

"A kdyby ho nenašel?"

Joan si upravila paruku a otevřela okno vedoucí na moře.

Rybářská flotila se vracela s přílivem, osvětlována maličkým modrým sluncem Protitoče. Na obzoru se světlo oslnivě odráželo od Věže, vypínající se v močálech.

"Je příliš horko na spánek," odpověděla. "Dočtu tohle a pak si zajdu dolů na molo."

"Mystický zákon vesmíru?" zeptal se Korodore, když znovu otevřela knihu.

"Je to jen takové populární vydání pro domácnost, pane," odpověděla mu ostře. "Velká pomoc a úleva v dobách těžkých zkoušek."

Přemýšlela, proč toho člověka nikdy nezbavila hodnosti náčelníka bezpečnostní služby, a odpovědi se jí řadily v hlavě do fronty. Od té, která mluvila o jeho tolikrát prokázané efektivnosti, až po uklidňující skutečnost, že byl rozený pozemšťan. A našla by se spousta dalších.

Když se obrátil k odchodu, zavolala ho zpět.

"S úctou k vašim otázkám o Domovi," řekla, "a ve veškeré pokoře, p-matika je mladá věda. Pochybuji, že existuje někdo, kdo by v ní byl zkušený adept. Dokonce ani Institut neví všechno."

"Zato Dom by to znát mohl. Jeho učitel tvrdí, že se u něj objevuje až znepokojující vnitřní zrak. Ó ne, já nechci zpochybnit vaši argumentaci. Jestliže je to nevyhnutelné, pak je nejspíš lepší, když to netuší. Víte sama, že je to ten typ, jaké Úřad doslova loví."

"Víte, nejsme schopni zodpovědět všechny otázky."

Pokrčil rameny. "Možná, že se neptáte na ty správné věci."

MATEMATIKA PRAVDĚPODOBNOSTI:

"Stejně jako tomu bylo u první Teorie relativity a sadhimistického Jediného přikázání, je i devět rovnic matematiky pravděpodobnosti názornou ukázkou toho, jak zdánlivě malá jiskřička vědění může způsobit obrovskou explozi společenských změn."

",Matematika pravděpodobnosti předpovídá budoucnost.' To říkají polovzdělaní. Před tisíci lety by vykřikovali E se rovná mc na druhou a věřili, že objevili nejvznešenější palác matematické představivosti..."

"Matematika pravděpodobnosti vychází z předpokladu, že existujeme ve skutečně nekonečném celku vesmíru a času, které jsou bez jakéhokoliv omezení, ve světech bez konce - v něčem tak obrovském, že jsme rádi, když můžeme popsat náš vesmír, který je dějištěm současných příčin a důsledků a přitom pouhým kroužkem světla kolem plamene svíčky. V takové situaci nám nezbývá nic jiného než citovat slova Dona Quixota Všechno je možné..."

"...byly prokázaný předpovězeným objevem Vnitřních planet Protohvězdy č. 5. Od onoho okamžiku si lidstvo mohlo být i na základě tohoto drobného zrnka důkazu jisto. Na všech stranách sousedíme s alternativními vesmíry, s miliony prostředí, která se od našeho možná liší jen jedinou oběžnou drahou pouhého elektronu. Samozřejmě s rostoucí vzdálenosti se musí rozdíly zvětšovat - a ve stínech zastírajících hranice představivosti se ukrývají vesmíry, které neznají čas, hvězdy ani rozumné myšlení. P-matika kvantitativně vyjádřila možné časové linie našeho daného současného vesmíru. Ale udělala mnohem více, než jen to. Pravděpodobně přivolala zpět i podstatu a ducha vědy z času, kdy ještě věda bývala z poloviny uměním, kdy Stvoření bylo považováno za zázračné, citlivě řízené hodiny, v nichž všechny části dokonale zapadaly jedna do druhé a dohromady tvořily jediný harmonický celek..."

"... jak už v těchto ranných dobách zdůraznil SubLunar, pmatika závisí na určité vrozené duševní schopnosti. Mnoho skvělých praktiků bylo současně nemocno nevyléčitelnou mentální chorobou, pravděpodobně právě z tohoto důvodu. Když ponecháme stranou tu tolik výjimečnou podskupinu, ke které náležel sám SubLunar - víc neříkám - ti ostatní byli především dokonale vzdělaní a jednoduše řečeno měli neobyčejné štěstí. (Štěstí je, samozřejmě, jedna z funkcí p-matického talentu.) Mnoho z nich pracovalo pro Ústav (vznikl už dávno a celým jménem se tato prastará instituce nazývala Ženiální ústav žolických otázek - zkratkou ŽÚŽO)."

"Takový vrozený dar měla i rodina Sabalosů z Protitoče. Pro ty z vás, kteří tento svět neznají... leží na "

"... těsně před narozením syna a svou smrtí v močálech předpověděl John III., že i chlapec zemře přesně v den svého uvedení do funkce prezidenta správní rady planety. Možnost, že by se to nestalo, byla zcela zanedbatelná. Dala by se vyjádřit asi tak, že sázka bilion ku jedné by měla stejnou naději vyjít jako sázka jedna ku jedné. Prosím? Aha. Tohle bych měl pravděpodobně vysvětlit."

"Předpokládejme, že p-matika zatím nebyla objevena. Nuže, na Zemi kdysi existovalo zvíře jménem kůň. V dávných časech se zjistilo, že když se skupina těchto zvířat rozběhne o závod po předem stanovené dráze, musí být jedno z nich rychlejší než ta ostatní, a od toho se odvodila jistá nesmyslně hazardní..."

"... takže teď se můžeme vrátit nazpět k původnímu předmětu. Jedna z anomálií p-matiky zahrnovala Žoliky, ty polomýtické bytosti, po kterých zbyly artefakty rozeseté napříč polovinou vesmíru. Hmotné artefakty, mnohé z nich dokonce gigantické. Podle zákonitostí p-matiky budovatelé těchto objektů - těch oblíbených turistických atrakcí dneška - vůbec nikdy neexistovali..."

Jeho Srstnatost, Dr CrAarg+458°, v seznamovací přednášce studentům univerzity Dis, A.S. 5 201.

Dom se probudil časně a strávil dlouhou chvíli tím, že upíral oči na důvěrně známou obrazovou výzdobu

oblého stropu své soukromé kopule. Obraz maloval jeho pradědeček ve veselých odstínech modré a zelené a znázornil na něm trio svaly přetékajících rybářů, bojujících s rozzuřeným dagonem. To byla křivda spáchaná na dagonech, jak Dom věděl: neměli totiž nervovou soustavu a nebylo jisté, zda vůbec myslí. Oni prostě jen reagovali.

Malý močálový Ig seděl v umyvadle. Podařilo se mu svými znepokojivě lidskými předními tlapkami pootočit jedním kohoutkem a radoval se z pramínku tekoucí vody. Když si tvoreček všiml, že se Dom probudil, vydal ze sebe zvuk podobný skřípění, jaké vydá nehet tažený po skle. Pašerák říkal, že to je výraz štěstí.

"Ty jsi ale chytré zvířátko, co?" usmál se Dom, vypnul teplé vzduchové pole nad lůžkem a vstal.

Když mu zrak padl na šaty úhledně srovnané na stojánku, kousl se do rtu. Močálový Ig, čistě zahojená jizva na hrudi a několik bolestivých vzpomínek na rozhovor s Korodorem bylo všechno, co mu ze včerejška zůstalo v paměti.

Prezident planetární rady. Patřily mu tři procenta průmyslu zpracujícího pilac, ale podle sadhimistických měřítek, když jste byli sadhimistou a ještě k tomu bohatým, dali jste si pořádnou námahu, abyste takovou skutečnost zastřeli. Bude předsedat nekonečným zasedáním výborů a jednou za rok přednese tradiční celoroční zprávu na valné hromadě. A i tu mu někdo napíše. To mu HrshHgn mnohokrát jasně vysvětlil. Prezident byl pro planetu řízenou dozorčí radou nezbytný asi jako nula v matematice, ale být nulou s sebou současně nese mnoho nevýhod...

Matematika. Dozvěděl se něco o matematice, co by si měl pamatovat. No, ono se mu to vybaví. Umyl se, nasoukal se do silného zeleného oděvu a vybral si krátkou paruku ze zlatých vláken.

Ozvalo se uctivé zaklepání na dveře.

"Dále," zvolal Dom.

Dveře se rozletěly dokořán, dovnitř vběhla Keja a objala ho. Smála se a plakala současně. Na krátký rozpačitý okamžik se dusil v záplavě hedvábí a pak sestra ustoupila a začala si ho prohlížet.

"Tak co, pane prezidente," zeptala se. Pak ho znovu políbila. Vymanil se jí co nejtaktněji.

"Vždyť já ještě nejsem prezidentem," bránil se.

"Ale jdi! Co je to pár hodin? Nezdá se, že bys měl zvláštní radost z toho, že mě vidíš, Dome," dodala škádlivě.

"Mám z toho opravdu radost, Ke, čestně. Jenže v posledních dnech byly věci poněkud hektické."

"Slyšela jsem. Pašeráci a tak dál. Bylo to napínavé?"

Dom se nad její otázkou zamyslel. "Ani ne," odpověděl. "Spíš takové zvláštní."

Keja přeletěla kupoli pátravým pohledem. Kopule byla plná Domových věcí - ležel tam starý Brandymilův analyzátor, police plná mušlí, škeblí a lastur, hologram Žolické věže a na každé rovné plošce záplava paměťových kostek.

"Jak se to staré místo změnilo," povzdechla si a nakrčila nos. Pak se zatočila před malým zrcadlem. "Vypadám jako vdaná žena, Dome?"

"To nevím. Jaký je Ptarmigan?" Vzpomněl si na smluvní obřad, který se odehrál před dvěma měsíci, a v hlavě se mu vybavila dost neurčitá podoba velkého a divokého starce.

"Je moc hodný," řekla Keja. "A samozřejmě bohatý. Ne sice tak bohatý jako my, ale on to tak nějak umí dát víc najevo. Jeho děti se zatím se mnou nespřátelily. Měl bys někdy přijet na oficiální návštěvu, Dome. Na Laothu je tak horko a sucho. To mně připomnělo, přivezla jsem ti dárek."

Po špičkách přešla ke dveřím a vrátila se pak se sloužícím robotem, který nesl malou plochou krabici.

"Je třídy pět. Patří k naším nejlepším," oznámila mu pyšně.

"Robot?" prohodil Dom, který s očekáváním pozoroval krabičku.

"No, přesně řečeno, je to humanoid. Dokonale živý. Líbí se ti?"

"Hrozně moc!" Dom přešel k vysoké kovové postavě a strčil do širokého hrudníku. Robot k němu sklonil oči.

"Zajímalo by mě, proč vyrábíme tak neohrabané roboty tvarované podle lidského těla, místo překrásných aerodynamických strojů."

"Pýcha, pane," odpověděl robot.

"Poslyš, to nebyla hloupá odpověď. Jak se jmenuješ?"

"Pokud tomu dobře rozumím, tak Isaac, pane."

Dom se poškrabal na hlavě. Palácové kopule se hemžily roboty - většinou laskavými, ale přihlouplými třetími třídami. Dom si je pamatoval už od útlého dětství spíš jako smutné, nudné hlasy, s pevnýma rukama, kterýma ošetřovali děti. Jeho matka, která zřídkakdy opouštěla svou vlastní kopuli, je srdečně nesnášela a raději si sama vařila. Říkávala, že jsou to omezenci a vůbec se nepodobají těm pravým robotům z Laothu. Dom byl maličko na rozpacích.

"Hm, nemohl bys být trochu méně formální, Isaacu?"

"Jasňačka, šéfe."

"Vidím, že vy dva si budete určitě rozumět, protože se budete pokoušet převézt jeden druhého," usmála se Keja. "Já teď musím jít. A babička ti vzkazuje, že máš přijít dolů, do hlavní kopule, Dome. Na pracovní snídani."

Dom si povzdechl. "V posledních několika dnech mi HrshHgn o té věci udělal přinejmenším dvacet přednášek."

Keja se najednou prudce zastavila.

"Co to támhle máš?" ukázala na umyvadlo.

Dom zvedl mokré stvořeníčko za faldy vzadu na krku.

"To je močálový Ig. Říkám mu jen Ig. Já jsem ho - našel, já, hm," nervózně zamrkal, "Já si myslím, že jsem ho včera našel v močálech. Víš, já... mám to nějaké popletené."

Podívala se na něj a Dom zachytil v jejím pohledu soucit.

"To je v pořádku," zabručel, "To je vším tím vzrušením."

"Asi ano," přikývla Keja a podívala se na Iga.

"On je ale hrozně ošklivý!"

"S prominutím, madam, to není ‚on', ale ‚to'," zaduněl robotův hlas. "Je to hermafrodit. Vejcorodý. Polostudenokrevný. Byl jsem vybaven kompletním programem zahrnujícím všechny protitočské formy života, pane. Šéfe. A tak dál."

"No, až chytíš zoonos, tak to nesváděj na mě," prohlásila Keja a vyběhla z kopule. Dom se podíval na Isaaca.

"Zoonos?"

"Ona myslí nemoc přenosnou ze zvířat na člověka. Žádné strachy, mladíku." Isaac přikročil k Domovi a podal mu krabičku. Mladík upustil svého mazlíčka, který začal očichávat robotovy nohy, a sám otevřel pouzdro.

"To je záruční list, podrobný návod k obsluze a potvrzení o vlastnictví," řekl Isaac. Dom na něj chvíli nechápavě zíral.

"To chceš říct, že tě musím vlastnit?"

"Tělem počínaje a všemi případnými nadpřirozenými schopnostmi konče, šéfe," odpověděl spěšně robot a rychle ustoupil, protože Dom se mu pokoušel krabičku vrátit.

"To ne, šéfe. To musíte. Já jsem odpůrcem sebevlastnictví."

"U Chela! Vždyť patřit sám sobě, to je to, za co většina lidí bojovala přes tři tisíce let!"

"Jenže my, roboti, víme přesně, proč jsme byli stvořeni, šéfe. Nemusíme pracně hledat nejhlubší tajemství našeho stvoření. Žádné problémy."

"Ty nechceš být svobodný?"

"Cože? A pak pořád jen poslouchat, co jsem to zase provedl a za co všechno můžu? Ostatně, neměl jste přijít dolů, do hlavní kopule?"

Dom krátce pískl, Ig mu rychle vylezl na rameno a za krk, kde okamžitě usnul. Dom vrhl podezřívavý pohled na robota a vyšel z kopule.

Tradice vyžadovala, aby se prezident ráno, v den svého nástupu do funkce, zúčastnil Pracovní snídaně, u které byl sám. Když Dom procházel prázdnými chodbami, měl ten příjemně známý pocit, že ho někdo neustále pozoruje. Starý Korodore měl celý palác doslova poset špendlohlavy a mechanickým hmyzem - v kopulových kuloárech se dokonce šeptalo, že Korodore špehuje sám sebe.

Hlavní kopule byla z poloviny tvořena čirým plastikem a průhlednou částí byl výhled do zahrad, na lagunu, močál a na tenkou linii obzoru, na věž Žoliků s proužkem bílých par, které vlály za jejím vrcholkem jako bílá vlajka. Dom na věž několik vteřin zíral a pokoušel se zachytit myšlenky a vzpomínky na včerejšek, které mu stále unikaly.

Okolo dlouhého stolu byly navršeny hromady dárků - vždyť tak nebo tak, dnes už byl celý jeden protitočský rok starý. Dva sloužící roboti stáli z každé strany jediného křesla, před kterým bylo prostřeno.

Dom už otázku této snídaně probíral několikrát. Nakonec si vybral menu, které zvolil prakticky každý nastupující prezident Protitoče. Bylo to úžasné jídlo. Podle Novějšího zákona to bylo totéž jídlo, které pojedl sám Sadhim, když se stal Pánem Země - čtvrt bochníku tmavého chleba, kus nasolené sušené ryby, jablko a sklenice pramenité vody.

Bylo tady několik malých odlišností proti normálu. Mouka na Domův bochník chleba byla dovezena ze Třetího oka. Ryba byla domácí, ulovená a upravená na Protitoči, ale sůl pocházela z Nové Země. Jablko dozrálo na Avalonu a voda byla původně součástí ledového ohonu jakési komety. Celkem tohle jídlo přišlo na nějaké dva tisíce standartů. Některé jednoduché a prosté věci často stojí víc než ty ostatní.

Korodore, skutečný rodák z Nové Země, což znamenalo, že byl zvyklý živit se potravinovými koncentráty, pozoroval Doma s pocitem lehké nevolnosti. Kamera v podobě kovového moskyta se vznášela vysoko pod stropem kopule. Korodore stiskl ovladač a rozsvítila se další obrazovka. Objevil se na ní pohled dodávaný mechanickým rejskem z větví stromu stojícího na okraji západního trávníku. Už dorazila většina hostů a teď se pomalu pohybovali kolem dlouhého stolu se studeným bufetem.

Alespoň polovina z nich byli phnobové, mnozí pocházeli z phnobských kolonií buruku, které obklopovaly Tau City. Korodor poznal několik diplomatů - byli to bez výjimky vysocí, štíhlí alfasamečkové, a používali protisluneční štíty. Ti o něco níže postavem, lépe aklimatizovaní na sluneční svit, postávali v malých tichých skupinkách po trávníku. Korodore pak postupně přepínal z jednoho špendlohlava na druhého, až objevil HrshHgna, který si ve stínu balonového stromu četl paměťovou kostku.

Za Korodorem v temnotě velké bezpečnostní centrály svítily další obrazovky, u kterých seděli bezpečnostní důstojníci. Jen Korodore věděl, že pod základy zahradní kopule, klenoucí se nad severním trávníkem, je další, mnohem menší bezpečnostní centrum, které kontroluje tohle velké. Čas od času přepnul na svůj soukromý tajný okruh a pozoroval práci důstojníků v kontrolním centru. Kromě toho byl ještě na jednom místě, jehož přesnou polohu si vymazal z paměti, malý biopočítač. Korodore jej naprogramoval s nesmírnou pečlivostí. Počítač kontroloval jeho, Korodora.

Obrátil pozornost zpět k hostům. Teď už se mezi nimi začala objevovat i velká zlatá vejce - vyslanci creapiiů. Zkušenosti prokázaly, že nepředstavují žádné riziko. Jen naprosto výjimečně se vměšovali do záležitosti světů, na nichž se vyskytovala voda v kapalné formě.

Jeden z nich držel ve svém jediném pancéřovém chapadle předkrm - talířek s výběrem křemičitých solí. Občas si některou z nich přistrčil ke složitému přechodovému dílu svého ochranného oděvu. Hovořil s Joan I., která byla oblečena do slavnostních šatů z černého sametu a krátkého purpurového pláštíku sadhimistické paní-kněžky a

vypadala velmi majestátně. Tato kombinace však vyjadřovala negativní pohled, odpovídající podobě Nocticule-Hekaté. Paní Noci a Smrti, pomyslel si Korodore. To nebyla právě taktní volba.

Joan se usmála na creapa, obrátila obličej ke skryté kameře a zamávala jednou rukou. Korodore se natáhl a stiskl další ovladač.

"Jak to jde?" zeptala se Joan. Korodore ji s obdivem pozoroval. Měla skvělý talent pro podprahovou řeč.

"Snídá. Potraviny, nádobí, příbory, všechno bylo detailně prověřeno."

"Projevují se na něm nějaké následky těch včerejších událostí?"

Korodore zaváhal. "Ne. Zatímco spal, použil jsem na něj mozkovou pračku. Jsem si - "

"Jak jste se mohl odvážit!"

"Můj zásah mu jenom nakrátko odsune vzpomínky na včerejšek mimo hlavní myšlenkový proud. To byste byla raději, aby si okamžitě vybavil celou pravdu? A bylo by se to stalo, kdybych byl nezasáhnul - v nejhorším případě by to byl vymámil z HrshHgna."

"Měl jste se mě zeptat!"

Korodore si povzdechl a pozvedl paměťovou kostku, která ležela před ním na ovládacím panelu. "Lituji, madam, ale vy teď máte bezpečnostní faktor už jen 99.087 procenta. Ověřoval jsem si to. Pravděpodobně jsou to jen hluboko zasuté freudovské impulzy - ale obávám se, že od této chvíle musím tohle představení řídit sám.

Jak už jsem řekl, madam, já nejsem ochoten smířit se s matematikou pravděpodobnosti. Vy to udělat můžete, pokud chcete."

Korodore obrátil svou pozornost k hlavní kopuli. Dom tam nebyl. Srdce se mu na okamžik zastavilo, dokud si neuvědomil, že mladík vyšel ze zorného pole kamery, aby se podíval na své dárky.

Dom rozbalil první balíček a vytáhl z něj pár gravitačních sandálů, které se leskly tenkou vrstvičkou oleje. Ozdobný lístek pravil: "Od tvého kmotra. Vyleť si jednou a zaparkuj na mé oběžné dráze. Občas se cítím po čertech osamělý."

Dom se potěšeně usmál a sandály si připnul. Několik bláznivých minut se točil a poskakoval mezi nosníky kopule a klouzavým letem se snášel dolů, aby plynule brzdil několik centimetrů nad podlahou. Cítil, že sandály budou tím nejskvostnějším dárkem - většina ostatních už jistě nebude ani zdaleka tak zajímavá.

Od HrshHgna dostal velký hranatý balíček. Dom rozbalil paměťovou kostku a prsty přejel po plošce rejstříku. Kostka se rozsvítila a několik centimetrů nad jejím povrchem se objevila bílá písmena, která hlásala: "Skleněné hrady: Dějiny Žolických výzkumů, napsal dr. HrshHgn. Věnováno prezidentovi planety Protitoč, Dominik-Danielovi Sabalosovi."

Po titulem stálo menšími literami: "Výtisk č. 1 omezeného číslovaného vydání v počtu jednoho (1) výtisku, vytištěno na originálním šafránovém křemíku z planety Třetí oko."

"To je opravdu velká čest," řekl Isaac. Dom přikývl, otevřel namátkou kostku a četl: "... záhadu vesmíru. Jak řekl SubLunar, pro mozek vybavený obrazotvorností představují část vesmírné mytologie: Skleněné hrady na pozadí Vesmírného severního větru. Tyto věže, které byly postaveny dříve, než se první uznaní humanoidé naučili používat pěstní klín, jsou památníky rasy tak - "

Dom kostku opatrně odložil a otevřel dárek od Korodora.

"To vypadá dost nebezpečně, šéfe," zabručel Isaac.

Dom opatrně zatočil paměťovým mečem a se zalíbením pozoroval téměř neviditelné vlnění, které provázelo jeho změny. Zbraň se mu v ruce plynule měnila z meče na nůž, z nože na termopal.

"Hm," prohlásil Dom zamyšleně. "Na Zemi a Nové Zemi se pořád ještě používají meče, že? A taky na Laothu?"

"Ano, s kovovými čepelemi. Jsou mnohem obřadnější a osobnější, než střelné zbraně. Nicméně ty věcičky jsou stejně určeny k zabíjení lidí. Ne že bych je přímo zavrhoval, šéfe."

Dom se pobaveně usmál. "Na robota si dost troufáš, co? Za starých časů by se na tebe brzo vrhnul dav a na místě by tě rozebral."

"Za starých časů byli roboti považováni za neživé věci, šéfe."

Joanin dárek byl jednoduchý černý atham sadhimistů, vhodný pro obřad, kterým bude přijat do obřadního klače, zatímco od své matky dostal listiny, kterými se do jeho vlastnictví převáděla část jejího osobního majetku na Zemi. Bylo to až příliš velkorysé, ale typické. Lady Vian se tak k Domovi zachovala téměř vždy, když si na něj vzpomněla.

Byly tady ještě další dárky, od ředitelů a vedoucích mnoha podvýborů; většina z nich drahých - příliš drahých, než aby si je mohl ponechat, i kdyby to Joan dovolila. Pravda je, že Dom toužebně zíral na robokoně, kterého mu zaslal Hugagan z oddělení meziplanetárních věcí. Isaac mu nahlížel přes rameno a vydal ze sebe pohrdavé odfrknutí.

"Vyrobeno na Měsíci," prohlásil. "Není špatný, ale proti těm, které vyrábějí na Laothu, je to dřevěný houpací kůň. Ty od nás žijí."

Dom se na něj podíval.

"Měl bych asi Laoth navštívit," řekl.

"Je to jeden z nejkrásnějších skvostů vesmíru, dejte na má slova, šéfe."

Dom se usmál a ujistil se, že Ig na jeho rameni leží pohodlně. Pak stiskl kontrolní kroužek a sandály ho zvedly vzhůru, až k zaprášeným nosníkům ve vrchlíku kopule a ven nad moře.

Velkou spirálou zakroužil nad lagunou, kde se pásly krotké mušle lady Vian, a cítil, jak se mu Ig za krkem pohnul. Natočil hlavu a viděl, že malé zvířátko vypadá velmi spokojeně, užívá si let a čenichem nataženým kupředu nasává vítr.

Pozoroval mušle lady Vian, jak se hluboko pod ním přestaly pást a začaly vytvářet řadu, která se postupně změnila v kruh. Vian trávila celé hodiny tím, že jim do mikroskopických mozků vtloukala tyhle jednoduché manévry.

Někde hluboko v mysli, v nejvzdálenějším koutku jeho paměti se cosi pohnulo, ale zatlačil myšlenku do pozadí a věnoval pozornost změnám výšky.

Proletěl mezi balonovými stromy na okraji trávníku a bez ohledu na to, že za ním padá k zemi celá prška ovoce, zabrzdil několik centimetrů nad povrchem trávníku.

Joan vykročila přes zelený pažit, aby ho přivítala a políbila. Zdálo se, že je mnohem méně uzavřená a přátelštější, než obvykle. Podíval se jí přímo do šedých očí.

"No, vnoučku, jakpak se dnes cítíš?"

"Naprosto skvěle, madam, děkuji za optání. Ale musím říct, že vy mi připadáte dost unavená." Jedná vždycky tak chladnokrevně, pomyslel si - tak proč je tak ustaraná?

Nepřítomně se usmála. "Je to vždycky maličko složité, když člověk uvádí do společenského života nového potomka. Tak a teď tě musím představit mnoha lidem."

Zatím k nim pomalu došla lady Vian, s tváří zahalenou hustým šedým závojem. Natáhla k Domovi bílou ruku. Dom poklekl a ruku políbil.

"Tak," řekla. "Vstupuje pán světa. Kdo je tvůj dokonale pokovený přítel?"

"To je Isaac, má paní. Namyšlený robot, který nestojí o vlastní svobodu."

"Ale to je přece samozřejmé," přikývla lady Vian. "Všichni jsme vězněni v řetězech, i kdyby to byla jen pouta náhody a entropie. Cožpak Žolici nespoutali dokonce i hvězdy?"

"Máte dokonalý přehled o podstatě věci," uklonil se Isaac.

"A ty jsi troufalý, robote. Nicméně ti děkuji. Dome, byla bych ráda, kdybys to močálové stvoření daroval do muzea nebo zoologické zahrady. Je tak animální."

Ig se poškrabal, zavětřil a pak ze sebe vydal protáhlé zasyčení. Dom se podíval matce přes rameno a zachytil pohled vysokého muže v dlouhém modrém plášti, který měl kolem krku masivní zlatý pás, podobný obojku. Mužův obličej byl plný vrásek, jaké se tvoří jen ze smíchu. Když si muž všiml, že ho Dom pozoruje, mrkl na něj a ukázal sklenicí vzhůru. Dom sledoval jeho pohled a uviděl hejno modrých plameňáků, které kroužilo nad kopulemi. Ptáci na okamžik vytvořili téměř dokonalý kruh. Pak s pomalým máváním křídel zamířili nad moře.

Korodore se opřel v křesle a zhluboka si vydechl. S výjimkou pokusu o otrávení vzduchu - a celý trávník byl obklopen neviditelným plynovým filtrem - teď mohl na Doma někdo zaútočit už jen holýma rukama, nebo chapadlem. Tedy mohl se o to pokusit, ale než by se mu to podařilo, rozložily by ho maskované termopaly na molekuly.

Zbývala tedy obřadní cesta ulicemi Tau City. Dom půjde pěšky, zatímco všichni ostatní pojedou. Dom bude v prostých šatech a jeho jedinou ozdobou bude obřadní řetěz z olova a železa a pak sedm neviditelných ochranných štítů, umístěných v jednotlivých článcích řetězu. Většina lidských světů a jeden nebo dva mimolidské budou mít na cestě umístěna pozorovací zařízení a někteří zástupci se dokonce pokoušeli Korodora podplatit. On ale...

...naklonil se kupředu. Někdo právě vešel do zorného pole jednoho špendlohlava a díval se přímo na Korodora. Korodore měl pocit vzdálené jistoty, že se ten muž směje. Vypadal jako člověk, který se smál celý život.

Korodore rychle prolétl seznam hostů. Modrý plášť, vysoký... ten muž byl nižším úředníkem v nově zřízené správní radě jedné pozemské společnosti, která byla v Tau City teprve krátce...

Muž na obrazovce zvedl levou nohu, takže balancoval na pravé.

"Maderne, zaostři přesně na toho muže v modrém plášti. Ne, ještě líp - Gralle, zachytíš ho paprskem?"

"Mám to, Ko. Mám ho odčerpat?"

Korodore uvažoval. Země byla stále ještě velmi mocná. To, že někdo stál na jedné noze, per se, ještě nebylo důvodem zabít ho.

"Ještě počkej."

Postava natáhla levou ruku a napřáhla ukazovák a prostředník přímo k špendlohlavovi, takže se zdálo, jakoby ukazovala přímo do kontrolní místnosti. Pak muž zavřel jedno oko a zamířil napřaženou rukou jako zbraní.

Tak se podíváme, jak budeš pokračovat, když ti ochromíme optický nerv, pomyslel si Korodore.

Výboj ho srazil stranou. Dopadl na zem v podřepu, termopal napřažený reflexivně kupředu, ale vzápětí se znovu vrhl skokem stranou, když další exploze a přerušený výkřik naznačil, že ovládací panel zbraňových systémů se změnil v oslepující mrak plynu.

Mezi hosty se rozezněl vlažný potlesk. Dom - na pokyn své babičky - vyletěl několik metrů nad zem a pronesl: "Všem vám děkuji. Prosím, aby mi duch svatého Sadhima a všichni Malí bohové dopřáli - dopřáli - " zarazil se.

Od palácových kopulí sem dolehl tlumený zvuk výbuchu.

Dom upřel pohled tím směrem a vnitřním sluchem zachytil vysoké prásknutí termopalu, jak se ozvalo v řídkém vzduchu u věže Žoliků. Mysl mu zaplavily představy a útržky vět, které se spojovaly do logických celků, pak vzpomínka na palčivou bolest a chladivou zelenou úlevu ve vodě močálu...

Ve vzduchu se objevil bod, který se rychle zvětšoval. Odkudsi zdaleka k němu dolehl matčin výkřik.

Vzduchem přiletěl Korodore, šaty po celém těle mu doutnaly. Ruce měl slité do obrovských puchýřů a tvář mu zalévala krev.

Dopadl těžce vedle Doma a něco nesrozumitelného na něj křičel. Dom, ponořený ve snech, nepřítomně přikývl.

Muž v modrém plášti k nim přistoupil pružným krokem a znovu zaujal svou divadelní pózu. Ig zaječel.

Korodore se vrhl kupředu, oběma rukama pozvedl termopal, pak zasténal a upustil kouřící rukojeť. Vzápětí se vrhl proti napřažené ruce.

Nad zčernalým trávníkem se roztočila koule temného nesvětla a krajina se zakývala. HleProč byla sluncem. Na pozadí oblohy naplněné oslňující září teď vypadala jako černá skvrna.

3

"Porozumění je první krok k ovládnutí. My jsme teď pochopili pravděpodobnost.

Kdybychom ji dokázali ovládat, stal by se z každého člověka kouzelník. Doufejme tedy, že k něčemu takovému nedojde, neboť náš vesmír je velmi křehké společenství atomů, spojených nepříliš kvalitní maltou příčin a následků. Kdyby se objevil jediný takový mág, bylo by to dvakrát přespříliš."

Charles SubLunar, Křičící kontinuum

"Ryba pluje - šš plouch!
Pták letí frr!
Houbová veverka běží - škrrab!
Kola se otáčejí a všechno v jednom jest.

Potřeboval bych křičet, ale nemám ústa chtěl bych běžet, ale nemám nohy měl bych zemřít, ale nemám dost života. Kola se otáčejí a všechno v jednom jest."

Pohřební píseň z oblasti Hlubokého kamene Pět ostrovů, Phnobis.

Zvuk moře. Dýchat? Ale on nedokázal dýchat. Přicházelo to a zase odcházelo jako příliv a odliv. Byl to jen zvuk, ale nesl s sebou zvláštní soulad - teplo a hebkost.

Dom se vznášel kdesi na oddechujícím moři.

Objevil se muž, oblečený ve staré hnědé róbě adepta sadhimismu, která se oblékala při oslavách Noci prasečí hlídky. Ten obličej znal. Byl jeho vlastní.

"Nebuď blázen. Já jsem tvůj otec."

"Ahoj, tati. Jsi to opravdu ty?"

John Sabalos udělal neurčité gesto. "Ne, jsem jenom prodloužením tvého vlastního hlubokého podvědomí. Cožpak tě HrshHgn vůbec nic nenaučil? U Chela! Podle všech pravidel a předpovědí bys měl být mrtev, hochu. Tady máš celou tu matematiku pravděpodobnosti."

"Tati, co se to se mnou děje?"

Známá tvář zmizela. Jen ve vzduchu po ní zůstala viset slova: "Cožpak já vím? Je to tvůj sen."

Objevil se HrshHgn, který zůstal stát před známou obrazovkou.

"V nekonečném vessmíru je možné vše, včetně toho, že vessmír neexisstuje," zasykl. "Když tuto teorii rozšíříme a doplníme diagramy, zjisstíme, že - "

Dom sám sebe slyšel říkat: "To není žádná teorie, To je pouhopouhá hypotéza."

"Ah, varuj sse paradoxů!" zahrozil mu phnob prstem.

"Jakmile jednou vypusstíš do vessmíru paradox a necháš ho řádit, máš poyit."

"Poyit?"

"A dovol, abychom navíc vzali v potaz - "

Najednou se objevil Isaac a v neprůhledné mlze vydával zvuk měkkých pantoflí, které se šoupají po hladkém podkladu.

"Svatá dobroto, mohou do tohohle snu vstoupit i roboti? Nebo ti musí zůstat někde vzadu, v druhořadém snění? Podívejte, šéfe, zápletka je taková: Vy jste dědičný prezident samotné Země, ale kvůli palácovému převratu vás poslali sem a - "

"Ne," zamítl Dom pevně tuhle teorii. "Tohle není správné."

"Ne, je to jinak. Vy máte ten vrozený talent divokého dobyvatele, což je výsledkem mnoha generací pečlivě sledovaného dědičného křížení a jediné, co musíte udělat, je dát pokyn a zuřivé hordy zaplaví - "

"Ne, já ne. Zkuste vedlejší dveře v nekonečnu."

"Tak ne, dobrá, vesmír ve skutečnosti neexistuje - to už před vámi asi neutajíme - existuje jen ve vašich představách, a tak se tenhle tajný spolek - pojmenovaný Rytíři nekonečna - oni se rozhodli - "

"Zkus to v nějakém jiném vesmíru, robote."

"No prosím, když to tedy chcete slyšet rovnou a na plné pecky, vy vůbec nejste důležitý, ale máte ten magický náramek, který byl vyroben Bohem našeho vesmíru a On ho chce nazpět a vy musíte dát dohromady skupinku věrných a odvážných přátel, jako jsem třeba já, a vydat se na namáhavou pouť dlouhou mnoho světelných let, až do rozžhavených ohňů Rigelu a tam - "

"Hmmm."

"Já se vás jenom pokoušel rozveselit, šéfe," robot vymáčkl z koutku oka rtuťovou slzu. "My, freudovská prodloužení osobnosti, máme také city a emoce, abyste věděl!"

Dome.

"Kdo jste?"

Dome, slyšíš mě?

"Slyším, co jste zač?"

Dome, jestli mě neslyšíš, vidíš aspoň něco?

Vidím?

Náznak zeleného svitu kdesi nad sebou spíš cítil, než viděl.

Dobrá, Dome. Teď jsi ve stavu pseudosmrti. Ty nevíš, co to znamená. Potřebujeme, abys s námi co nejpozorněji spolupracoval. Potřebujeme přístup k tvé nejvnitrnější paměti. Byl bys tak laskav a provedl určitá cvičení podle našich pokynů? Výborně. Nejdříve bychom potřebovali, aby sis v duchu vytvořil co nejpřesnější obraz sama sebe. Ukážeme ti, jak to máš udělat...

Uběhl dlouhý čas. Před Domovým vnitřním zrakem se vznášel on sám, přesná kopie Doma Sabalose. Tančila, zpívala a protahovala si svaly, které v něm budily spíš rozpaky, než pýchu. Hlas ho nutil, aby celý proces několikrát opakoval. A znovu.

Do jeho vědomí bylo pomalu vpouštěno pochopení věcí. Hlas patřil operátorovi nádrže, které se říkalo hajany. Nebo přesněji řečeno, celé řadě operátorů.

Dom kdysi viděl muže, které občas po zvláště divoké noci, plné zuřivých bojů s dagony, vynášeli z nemocničních vorů. Vždycky měli zavřené oči a zatímco si pomalu protahovali svaly nově narostlých zelených končetin, jejich tváře se nevědomky přihlouple usmívaly pod vrstvou bledé vyživovací kapaliny v záchranné nádrži. Nyny bylo jedním z těch vynálezů, jejichž tajemství si Protitoč nechával jen pro sebe. Chirurgové říkávali, že když z celého člověka zůstane alespoň droboučký pláteček mozku, který nazývali mamuš, dá se z něj zbytek těla...

Ne!

Dom si to promyslel znovu. Cítil, jak v muži ovládajícím nádrž narůstá panika. Dom si zkoušel klást otázky. Temnota začala mizet a rychle se měnila v zelenavý svit a stav, v němž neměl náladu ptát se vůbec na nic. Ozval se nový hlas:

Mysli souvisle. Musíš dýchat. Ještě nám zbývá dobudovat dost věcí. Mysli na něco a v duchu si to říkej. Teď.

Ač nevzpomenut, zazněl v Domově mysli Zelený Otčenáš, který stoupal kamsi vzhůru a připomínal mu dětství. Jako malý chlapec vždycky před spaním odříkával modlitbičku a pod deky na své posteli vklouzl teprve tehdy, když dořekl její poslední větu, která zněla: "Bůh opatruj domácí roboty," a dodal ona dvě slova.

Rychle si jej přeříkal. Jednotlivé věty mu připadaly jako nesmyslný blábol; minulá staletí všechna slova pokroutila k nerozeznání, ale stále ještě z nich prýštila síla.

"Paternoster zelený, Sadhim byl náš pěstoun milený, pod jedovým stromem on mě zachránil, z masa a krve Sadhim stvořen byl, aby mi byl strážným duchem, pravou stravou, pravým vzduchem..."

Výborně.

"... bych se Země laskavě oddaným synem mohl státi, včas svou prosbu odříkati, čísti v té sladké knize zboží vůle na mou čest, otevírající každý kšeft..."

Výborně.

Dom horečnatě pokračoval a vychutnával ta nic neříkající slova:"... otevři se, zachraň nás od hoře, mrtvé, mrtvé Chelu moře, rozděl seznam populace, ty znáš každý prostor, modlitbu říkej zelený PATERNOSTER!"

V nastalém tichu se ozval operátor regenerační nádrže. "Dome, teď už máš hlasivky. Dýcháš. Vybudoval sis ústa. Určitě je něco, co bys hrozně rád udělal."

Dom strašlivě vykřikl.

Prohlížel se v obrovském nástěnném zrcadle. Všechno měl na svém místě a všechno fungovalo. Hajany, které využily informací z jeho paměti, zduplikovaly nehty, zuby, všechny vzorce DNA a dokonce odstranily jizvu, kterou měl na hrudi od dobrodružství v močálech. Dom se na tom místě nespokojeně poškrabal a vzpomněl si na svůj útěk mezi sítinami.

Pokojem přešel s tichým vrzáním Isaac a podal mu šaty. Dom se pomalu oblékl.

K jedné změně ovšem došlo. Předtím byl uhlově černý a decentně holý, což byl důsledek silného ultrafialového a taninového záření HleProč. Teď měl vlasy do pasu a vlasy, stejně jako celý zbytek jeho těla, byly zabarveny do zelena.

Sebevědomý malý creapiijský doktor, který byl přednostou oddělení nemocničních regeneračních nádrží, mu to opatrně vysvětlil, přičemž předvedl výjimečné znalosti slovníku hovorového džangliku. Ale bylo známo, že creapiiové dokáží velmi snadno převzít způsoby a chování ostatních ras.

"Naše zařízení se jmenuje hajany. To vám ale samozřejmě nemusím říkat. Kdysi jsem jezdíval na nemocniční lodi, ale od těch primitivních regeneračních koupelí, které byly schopny doplnit kus nohy nebo ruky, jsme se dostali hodně daleko.

V každém případě, pane prezidente, to, v čem se teď nacházíte, můžeme po právu nazývat žijícím lidským tělem. Ve skutečnosti je to nesmírně složitý biologický organismus pod vaší kontrolou. Mohu vám zaručit, že se podobá vašemu tělu z větší části i na úrovni atomů. Bude mít samozřejmě některé přednosti - tak například mnohem lepší odolnost proti vysokým teplotám a záření... ah, ano, ve vašem věku by mě spíše překvapilo, kdybyste se na to nezeptal. Jistě, vaše děti budou ve všech směrech zcela normální a lidské - " a doktor pronesl až překvapivě přiléhavý obscénní vtip. "Ale dejte si pozor, aby tady nedošlo k nějakému nedorozumění. Teď jste to vy, ne nějaký podivný cizí sliz. Ta barva? To je otázka pigmentačních schopností nyny, bohužel... vraťte se mi, hm, tak za deset let, a já vám dokážu vypěstovat tělo bez jediného zeleného flíčku. A co se týká vlasů, no... naprostý nedostatek ochlupení ještě

nepatří ke genetickým znakům protitočanů. Je mi líto, ale v tomto stádiu si pořád ještě nemůžeme nijak zvlášť vyskakovat, zatím je to čistě účelové zařízení.

Ještě než odejdete, pane prezidente, rád bych vám ukázal nemocnici. Jsem si jistý, že by se s vámi ráda pozdravila i většina personálu, hm, myslím samozřejmě neoficiálně. Co se mě týče, jsem pyšný, že jsem si s vámi mohl potřást manipulačním chapadlem."

Dom si upravil vysoký vázankový límec a otočil se.

"Jak vypadám?"

"Zeleně, šéfe," odpověděl střízlivě Isaac. Ukázal na malý plastikový kufřík.

"Támhle je nějaká kosmetika, šéfe, pleťové barvivo a tak dál. Poslala to vaše matka."

Dom se znovu otočil k zrcadlu a přejel si světle zelenými prsty po tváři. Hajany se pokusily napodobit jeho tělesnou pigmentaci, jak to jen šlo, ale přesto vypadal, jako kdyby alespoň rok držel mědí obohacenou dietu. Zatímco se zotavoval, sledoval sám sebe ve zprávách. Rybáři už vyjádřili svou pýchu nad prezidentem, který je celý zelený, a jak se zdálo, ani v nejmenším jim nevadilo, že to není následkem odvážných činů na moři. Komentář jeho matky však v náznacích říkal, že se tato skutečnost jistě dost nevhodně dotkne většiny mimoplanetárních potentátů.

"Beng aby je vzal!" řekl nahlas. "Pendrek na nich záleží. A kromě toho - zelená je svatá barva!"

Když vyšel Dom, následovaný v diskrétní vzdálenosti Isaacem a skupinkou zaměstnanců v bílém z malé nemocnice, postavila se u vchodu do pozoru šestice členů bezpečnostní gardy.

Vedle nich čekal HrshHgn. V ruce svíral vysokorychlostní molekulový termopal a tvářil se přihlouple.

"Moc ti to sluší," uchechtl se Dom.

"Já jssem pacifissta, jak sse na filozofa patří, a tohle je barbarsství."

Nastoupili do prezidentské jachty, ke které se hned po startu připojilo pět aeroletů.

Dom upíral nevidoucí pohled na mořskou hladinu.

"Kdo nastupuje na místo Korodora?" zeptal se po chvíli.

"Darven Samhedi z Laothu."

"To... to je dobrý člověk." Jenže být velitelem bezpečnostní služby na Protitoči vyžadovalo něco víc, než jen obyčejné schopnosti. "Přijmou ho phnobové?"

"Říká sse o něm, že několikrát dal najevo ssklony k tvarissmu. Uvidíme," HrshHgn se podíval na Doma. "Ty jssi měl Korodora rád."

"Ne. On se vyhýbal všem projevům přátelství, ale... víš, ať se dělo cokoliv, byl vždycky tam, kde měl být, rozumíš?"

"Jistě."

Dom se otočil na sedadle a podíval se na Isaaca.

"A jestli řekneš jediné uštěpačné slovo, robote, tak..."

"Ne, šéfe. Několikrát mě napadlo, že lord Korodore byl trochu příliš zamilován do miniaturních kamer a špionážních hračiček, ale to bylo jeho zaměstnání. Byl to fajn chlap. Je mi to líto."

Před čtyřmi měsíci se mě někdo pokusil zabít, pomyslel si Dom, a Korodore při tom přišel o život.

Musím zjistit proč.

Když skupina přistávala u druhého sabalovského domu, vál slabý vítr a unášel s sebou drobný déšť. Kopule ležící nedaleko středu Tau City byla malá a obehnaná vysokou zdí. Přišla ho přivítat dokonce i lady Vian, zabalená v těžkém plášti, a na tváři jí pohrával o něco šťastnější výraz než obvykle. Ten ovšem pouze naznačoval, jak je ráda, že už se mohla vrátit zpět do města. Tau sice nebylo nijak zvlášť kosmopolitní, ale přece jen v něm byl život i společnost mnohem pestřejší, než v rodinných kopulích Sabalosů.

"To je velmi nevhodná barva," zněla její první slova.

Obědvali v malé jídelně. Na druhém konci stolu seděl Samhedi a několik starších příslušníků služebnictva a uctivě naslouchali jejich hovoru. Joan se ze slušnosti zeptala na několik nepodstatných věcí týkajících se nemocnice a ponořila se do mlčení.

Vian upřela pohled na syna. "Proč nevyzkoušíš některou značku té tělové kosmetiky?"

Dom zachytil pohled gardisty, stojícího opodál u stěny. Měl zelenou jednu ruku a po straně obličeje se mu táhl zelený pruh, který se na krku sléval s barvou jeho uniformy. Muž téměř neznatelně kývl hlavou a mrkl jedním okem.

"Mě se to takhle líbí."

"To je perverzní marnivost," řekla Joan, "ale já s tebou souhlasím. Strakatého vnuka bych nesnesla, takhle je alespoň jednobarevný."

Odstrčila talíř a dodala: "Kromě toho, zelená je svatá - "

"Zelená je barva pozemského chlorofylu, to je pravda," přikývla Vian, "ale tady jsou všechny rostliny modré."

Joan rychle pozvedla zrak k symbolu sadhimismu, který zdobil strop kopule, pak ho obrátila ke své snaše a oči se jí zúžily. Dom je se zájmem pozoroval - až s přílišným zájmem, protože Joan to vycítila, pomalu složila ubrousek a vstala.

"Je čas," řekla, "na naši večerní modlitbu. Dome, ráda bych se s tebou sešla za hodinu ve své kanceláři. Promluvíme si."

4

Dom vstoupil. Babička vzhlédla a pohybem hlavy ukázala na židli. Vzduch houstl kadidlem.

Velký, bíle vymalovaný pokoj byl dokonale prázdný, kromě stolku, dvou židlí, malé standartní kadidelnice a rohového oltáře. Nebylo to příliš nápadné, protože Joan dokázala vyplnit svou přítomností jakýkoliv prostor.

Z čelní stěny na ně shlíželo všudypřítomné Jediné přikázání, vyvedené třiceticentimetrovými literami.

Joan zavřela svou účetní knihu a začala si pohrávat s nožem, jehož rukojeť byla z bílé kosti.

"Za pár dnů bude pátek svátku Pečené duše a hned potom svátek Malých bohů," začala. "Přemýšlel jsi už o tom, kdy by ses chtěl připojit ke klači?"

"Moc ne," odpověděl téměř pravdivě Dom, který ve skutečnosti o své náboženské budoucnosti nepřemýšlel vůbec.

"Máš z toho strach, co?"

"Když to říkáš takhle, tak ano," přikývl Dom. "Je to jedno z nejdůležitějších a posledních rozhodnutí. Jenže já si občas nejsem tak docela jist, že sadhimismus zná všechny správné odpovědi, abys věděla."

"To máš samozřejmě pravdu. Jenže klade většinu správných otázek." Na okamžik se odmlčela, jako by naslouchala nějakému hlasu, který Dom neslyší.

"Je to nutné?" neudržel se Dom.

"Klač? Ne. Jenže podobný rituál ještě nikdy nikomu neublížil a samozřejmě se to od tebe čeká."

"Je tady jedna věc, kterou bych si velmi rád přesně vyjasnil," řekl Dom.

"No prosím."

"Babičko, proč jsi tak strašlivě nervózní?"

Odložila nůž a povzdechla si.

"Dome, jsou chvíle, kdy ve mě budíš neodolatelnou touhu ubalit ti pořádnou facku. Samozřejmě, že jsem nervózní. Co bys čekal?" Opřela se na židli. "Dobrá, mám ti to vysvětlovat sama, nebo se budeš raději ptát?"

"Rád bych znal ten příběh celý. Myslím si, že na to mám svým způsobem právo. V poslední době se mi přihodila spousta věcí a já mám čím dál tím silnější pocit, že o tom ví každý, jenom já ne."

Joan vstala a přešla k oltáři. Vytáhla se na něj, posadila se na horní desku, opřela se rukama a neuvěřitelně dívčími pohyby začala kývat nohama.

"Tvůj otec - můj syn - byl jeden ze dvou nejlepších znalců matematiky pravděpodobnosti, kteří se kdy zrodili v naší galaxii. Jak vím, už jsi se o matematice pravděpodobnosti dozvěděl. Existuje zhruba nějakých pět set let. John ji velmi zdokonalil. On zformuloval postulát týkající se efektu Díry v hrdle džbánu a když se ho pak podařilo dokázat, změnila se p-matika z hračky na nástroj. Mohli jsme vzít droboučkou část kontinua - například lidskou bytost - a předpovědět její budoucnost v tomto vesmíru.

A přesně to John udělal v tvém případě. Ty jsi byl první člověk, který byl tímto způsobem kvantifikován. Trvalo mu to sedm měsíců a my jsme si hrozně přáli zjistit, jak to dokázal, protože dokonce ani Banka neumí kvantifikovat člověka na víc než rok kupředu a to ještě jen s určitým procentem nepřesnosti. Tvůj otec byl génius, alespoň když přišlo na p-matiku. V lidských... hm, mezilidských vztazích už zdaleka tak dobrý nebyl, bohužel."

Pak vrhla na Doma pátravý pohled, ale on na návnadu nezabral. Pokračovala: "Zabili ho někde v močálech, víš?"

"Vím."

John Sabalos se zadíval přes hladinu třpytících se blat ke vzdálené věži. Byl krásný den. Analyticky zhodnotil své emoce a zjistil, že se cítí spokojený. Sám pro sebe se usmál, přitáhl si další paměťovou kostku a vmáčkl ji do přehrávače.

"A proto," dal se do řeči, "uvádím tuto konečnou předpověď, týkající se mého budoucího syna. Zemře v den svých prvních narozenin, podle časových hodnot Protitoče, což bude den, kdy usedne do křesla prezidenta planety. Způsob provedení: náhlé a prudké vybití obrovského množství blíže neurčené energie."

Na několik vteřin zařízení vypnul a rovnal si myšlenky, než pokračoval: "Útočník: Nevím. Nemyslete si, že jsem se to nepokoušel zjistit. Jediné, co vidím, je mezera v plynulosti rovnic, mezera, která má nepřesný tvar muže. Pokud se mi to nezdá, je to muž, kterého kontinuum obtéká, jako voda obtéká kámen. Vím, že se mu podaří uniknout. Cítím, že ho vaše akce zviditelňují jako - k sakru, tady je další přirovnání - vzduchoprázdno vyplněné stínem. Myslím, že pracuje pro Ústav, a že jsou to právě Žolici, kteří se pokoušejí se zoufalým úsilím zabít mého syna."

Znovu se odmlčel a upřel pohled na svou rovnici. Byla vyleštěná, dokonalá jako achátová deska. Měla svou vnitřní krásu.

Jeho zrak se znovu obrátil ke vzdálenému odlesku věže. Zvedl hlavu. Ještě není ten správný čas, ještě ne. Další hodinu a -

"A teď, Dome, když tak stojíš zmítán mezi šokem a úžasem, co asi vidíš? Jestlipak má tvoje babička stažené rty a na tváři ten odhodlaný výraz, který mívala v každé těžké chvíli? A, ostatně, jaká byla oslava?

Dome, jsi můj syn, ale jak už asi pomalu zjišťuješ, mám mnoho synů, nespočetné milióny. Říkám ‚mám', ale myslím ‚měl jsem'. Protože v těch bilionech vesmírů, které s námi na všech stranách sousedí, jsou všichni mrtví, přesně jak jsem předpověděl. Ty, který jsi z masa a krve, jsi současně ta jediná naděje, která leží daleko a daleko za desetinnou čárkou. Naděje, že se mýlím. Jenže student pravděpodobnosti si brzo uvědomí, že díky své podstatě naděje vyjádřená poměrem jedna k miliónu vyjde devětkrát z deseti případů a že ty největší pravděpodobnosti se nakonec změní v dvoustranné prohlášení: stane se to či nestane.

Studoval jsem tě a s tebou i ten vesmír, vyjádřený právě poměrem milión ku jedné, ve kterém teď stojíš, Ten vesmír zůstal ve svém hlavním proudu takový, jaký by zůstal v případě, že bys nezemřel. Vesmíry se podobají hvězdám, těm, které samy v sobě obsahují. Většina z nich se pohybuje ve stálých drahách. Jenže jiné, třeba pouhým přetočením

elektronu, rozvinou podivné historie, které mohou skončit stejně tak výbuchem novy jako nepředstavitelnými černými dírami ve vesmíru. Divoké vesmíry se pak pod tlakem paradoxů buď zbortí nebo - co?

Pokusím se ti nějak pomoci, protože to budeš určitě potřebovat. Tvůj vrah přijde z vesmíru tvé současnosti, doufám, že to chápeš? Bude ti chtít zabránit v objevení něčeho, co by změnilo vaši šanci, která je ve tvém vesmíru poměrem jedna ku bilionu ta největší, jaká kdy existovala ve všech jeho alternativních podobách. Na druhé straně mám něco jako tušení, že to, co tě zachránilo před smrtí, také pochází z tvého vesmíru. Viděl jsem toho ve tvém vesmíru mnoho, ale těžko ti o tom mohu vyprávět, věř mi, Dome, protože kdybych to udělal, vznikl by paradox, pod jehož tlakem by celý tvůj vesmír jednoduše popraskal ve švech."

Odložil záznamové zařízení a pomalu přešel do své vnější kanceláře. Robot - sekretář se okamžitě probral k životu.

"Kdyby někdo volal, jedu se podívat k věži. Myslím... nemám v úmyslu se tam zdržet dlouho."

"Jistě, pane prezidente."

"Na mém stole najdeš paměťovou kostku. Prosím, pošli ji Jejímu výkonnému ředitelstvu."

"Jistě."

John Sabalos zavřel dveře a vrátil se ke stolu. Stále ještě byl oblečen v černohnědém rouchu, které měl na sobě včera večer, při oslavách dne Prasečí hlídky. Nespal, ale cítil se veselý a svěží. Byl to samozřejmě pocit falešný. Znát budoucnost zdaleka neznamená ji kontrolovat. Jenom to tak člověku občas připadá. Znovu zvedl záznamové zařízení.

"V každém případě ti mohu říci ještě něco. Tři věci. Objevíš svět Žoliků, když se podíváš tím správným směrem. Tvůj život bude ohrožen. A za třetí... Podívej se do rohu svého pokoje! Utíkej o život!"

Vypnul zařízení a položil kostku na stolní desku.

Někde venku, zhruba v místech, kde byl východní trávník, hrál někdo na phnobskou citeru - chlong, ostatně hrál velmi špatně. John vyšel ven. Od kuchyňské kopule se sem nesl klapot Joanina starého elektrického počítače, což znamenalo, že zaznamenávala a kontrolovala celoroční výdaje domácnosti.

Zhluboka si vydechl. Jeho smyslům něco dodávalo třetí rozměr a zdůrazňovalo jeho vnitřní svět v podobě výrazného reliéfu. S rychlostí zkušeného adepta pravděpodobnosti odhalil příčinu. Svět byl jako víno, protože tohle byl jeho poslední den na světě. Poslední kapka vína. Samozřejmě, zabijí ho dřív, než se mu podaří objevit svět Žoliků. Dom by měl mít více štěstí.

Na vlnách u konce dlouhého mola se kýval jeho osobní aerolet.

Dveře tiše sklouzly stranou. Vykročil lehce roztřesený a potlačoval radostné vzrušení, které se ho zmocňovalo. Smrt je přece jen vážná věc.

Hlas jeho otce umlkl a projekce z kostky skončila. Dom vrhl pohled vzhůru.

Ve vzduchu se třpytilo něco malého, něco co se podobalo smítku kovového prachu. Pak zaslechl Joanin hlas, jehož každé slovo bylo ostré jako mrazivý vzduch.

"Samhedi, je tady další. Připravte se."

"Co je to?" zeptal se Dom. Zdálo se, že smítko roste.

"Zborcený proton. Cítíš se líp?"

"Samozřejmě. Jako v razícím lisu."

"Nějak tak. Podle toho, jak to vypadá, už strávil svůj vlastní atom. To co vidíš je efekt vytvářený odraženým rozptýleným světlem. Někdo to kontroluje."

První, co si Dom uvědomil, bylo, že oba stojí nehybně jako sochy. To druhé, že...

"Něco takového jsem v životě neviděl."

"To, co tě dostalo poprvé, byl gravitační vír. Stačí udělat jediný krok a tenhle se změní v zubatou kulku. Už tě někdy někdo protáhl otvorem o průměru jednoho mikronu?"

"Nee."

"Omlouvám se, to bylo dost netaktní. Ale jestli se sem Samhedi nedostane včas, tak už tě kvůli tomu hlava bolet nemusí."

"Zadušení? Nejdřív to vysaje všechen vzduch z místnosti?"

Přikývla.

Z mřížky na stěně se ozval Samhediho hlas.

"Až řeknu, padněte laskavě k zemi a snažte se ležet mimo střed místnosti... teď!"

Než dopadl na zem, zachytil Dom koutkem oka letící stříbrnou kouli velikosti grapefruitu.

Když se převalil, vznášela se koule zhruba metr nad jeho hlavou. Po páteři mu přebíhaly nezvyklé vlny tepla. Podařilo se jim nebezpečí zachytit do matrixového pole. Koule pořád ještě nasávala vzduch jako miniaturní tornádo. Nakonec vyplula stěnou z místnosti a za sebou zanechala otvor, jehož okraje byly pokřiveny jako hmota zničená za velmi vysoké teploty a tlaku. Dom slyšel výkřiky zvenčí a hukot matrixového generátoru.

Pomohl Joan na nohy.

"Jak se zdá, byli jste připraveni na všechno," řekl.

"Bylo to logické, celkově preventivní opatření. Po tvé... tvé oslavě nám trvalo celé dny, než jsme přišli na to, jak se té mizerné věci zbavit. Nakonec našel správné řešení až tvůj robot."

"No, do lodi se to naložit nedalo, protože by se to prožralo trupem... Isaac? A co navrhl?"

Vyhlíželi otvorem ve stěně. Na trávníku před budovou se Samhediho lidé, mechanizmy a přístroje shlukli

kolem zárodku černé díry. Stříbřitý lesk už zmizel. Vypadala jako bod ve vesmíru, který rval za optické nervy, a muži, pracující v její blízkosti, se museli vzpírat proti větru, který se hnal ze všech stran do jednoho místa a mizel.

Tři z nich manipulovali dlouhým válcem, až ho umístili tak, že stál na své základně přímo pod onou věcí. Válec byl pokryt hustými matrixovými závity.

"Tohle by mohlo být dost působivé," řekla Joan.

"Začínám ten nápad chápat," ozval se po chvilce Dom. "Dno válce je dokonale izolováno, matrixové pole se při styku s okraji omezí a vzduch začne proudit shora dovnitř. To znamená, že nad pouzdrem vznikne silný podtlak..."

Samhedi zařval do svistu větru jakýsi rozkaz. Věc - teď vypadala jako jedno jediné zlomyslné oko, které se upíralo na Doma - sklouzla do válce.

Vzápětí zazněl hluboký třesk. Byl to válec, který o dva kilometry výše dosáhl rychlosti jednoho machu. Věc vysála sama sebe ke hvězdám.

"Pěkné," zabručel Dom. "Co kdyby to narazilo do slunce? Ne, vy tam máte připravenou nějakou loď, která to zachytí, že? Ale co s tím pak?"

"Zapečetí se to a pošle do hlubokého vesmíru. Isaac navrhl, že nejbezpečnější by bylo najít nějakou pravou černou díru a odhodit to do ní. Jenže to tak trochu zavání pozváním k rozbití vesmíru, takže HrshHgn navrhl zrychlit to na poloviční rychlost světla. On věří, že se to bude vlastně zrychlovat samo díky meziplanetárnímu vodíku."

"A skončí to tím, že to někomu na druhé straně všehomíra provrtá planetu," zasmušil se Dom. Pak se ale pokusil usmát.

Babička se natáhla a stiskla mu rameno.

"Vůbec si nepočínáš špatně, Dome, to musím přiznat."

"Ani ty, babičko."

"To je tím, že jsem přesvědčená adeptka Rozložení. Ale neboj se, až se rozhodnu vypnout, tak mě při tom neuvidíš."

Dom se proti své vůli otřásl. Byl několikrát u toho, když se jeho přátelé po psychických výletech vypnuli. Jednalo se o ukázněnost a ovládání mysli, které se člověk mohl naučit jen v sadhimistických klačích. Jedinec pak mohl existovat celé dny a týdny, aniž se dal ovlivňovat svými pocity a emocemi. Jeden nebo dva lidé mu řekli, že je to úžasná věc - že zažívají pocit chladné intelektuální síly, schopnost postavit se čelem k problému a řešit ho bez toho zbytečného balastu rokokových ozdůbek, jakým jsou jejich city. Říkalo se jim Chladné hlavy. A pak jste se vypnuli, naskočil vám zpětný chod a v té chvíli jste byli rádi, když jste vedle sebe měli někoho, kdo má emoce a city v pořádku. Potřebovali jste ho k tomu, aby vás rozvinul z klubíčka, do kterého jste se při tom stočili - nejlépe krumpáčem - a uložil vás do postele. Většinou jste si přáli, aby to bylo s kulkou v hlavě.

"Jak dlouho už jsi Chladná hlava?" zeptal se.

"Od snídaně. A taky větší část minulých čtyř měsíců. Ale na tom nezáleží. Ovládl jsi tu techniku také. A bez drog."

"Tomu nevěř."

"Jediná věc, které musíš uvěřit, je to, že já sama jsem tu druhou polovinu paměťové kostky nikdy neslyšela. On mluvil jen k tobě. Udělal to s myšlenkou - "

" - na šanci milión ku jedné. Já vím, je mnoho způsobů. Jestliže předvídal tohle všechno, mohl do kostky vložit zpožďovač. Takových figlů je..." dodal přesvědčivě.

"A co budeš dělat teď?"

Dom se napjal, když v jejím hlase zaslechl zvláštní podtóny.

"Jak to vypadá, musím najít svět Žoliků. Polovina starých paměťových kostek tvrdí, že něco takového nikdy nemohlo neexistovat."

"To ti nemohu dovolit," zavrtěla hlavou Joan.

"Nebude to nebezpečné, pokud tu planetu nenajdu. Slyšela jsi předpověď."

"Tvůj otec se mohl splést. Může tady být ještě jiná šance milión ku jedné, Dome. Někdo se tě přece snaží zabít! Tohle byl třetí pokus!"

Dom pomalu ustupoval, ale ona kráčela za ním.

"Jenže poprvé jsem skočil do močálů a vyplaval o čtyřicet kilometrů dál. Podruhé ze mě něco po výbuchu té věci uchovalo dost na rekonstrukci - to znamená, že se mě něco také pokouší zachránit! Chtěl bych zjistit kdo a proč."

Udělal ještě jeden krok a nechal těsně před sebou zapadnout dveře. Pak se otočil a dal se na útěk.

"SADHIMISMUS: Panteisticko/konzervativní víra založená zcela promyšleně Arte Sadhimem, vládcem Země v letech 2001 - 2012. Zachované dokumenty naznačují, že všechna dogmata, základy víry a rituály sadhimismu stvořil za jeden den a jednu noc. Spojil v nich obětní rituály dokonale oproštěné od druidismu, okrajové, ale užitečné praktiky čarodějných kultů, některé části vúdú a příručku O přežití z výbavy pozemských vesmírných lodí. Jako víra funguje sadhimismus velmi dobře a dokonale slouží svému účelu. Ten spočíval v tom - a jedině v tom - umožnit okrajovému myšlení proniknout hluboko do mozku, zakotvit v něm a rozvinout si vlastní život, díky kterému by se lidé stali větší, než jejich stvořitel. Sadhim sám se stal obětí rituální vraždy. Pachateli byli členové skupiny, která se od jeho náboženství odtrhla; odpadlíci založili sektu s názvem Kvítka levé cesty a Sadhima zavraždili na svátek Dobrého pátku - v noci Dlouhých atamů..."

Charles SubLunar: Stovky světů ve světle jejich náboženství

Dom ležel na posteli a četl si dlouhý nesouvislý dopis od Keji. Byla ráda, když se dozvěděla, že už je mu lépe;

život na Laothu je docela příjemný a brzo se vypraví na oficiální návštěvu Země a taky viděla poprvé v životě sníh - a přikládá mrazící kostku, ve které je vloženo několik sněhových vloček - a drahý Ptarmigan jí postavil zahradu, kterou Dom prostě musí vidět...

Vešel Isaac, jehož dokonale naolejované nohy nevydávaly téměř žádný zvuk.

"Co je?"

"Po celém paláci jsou rozmístěny stráže, šéfe. Tu gekonovitou žábu nemůžu nik - "

"To je tvaristický výraz, Issacu."

"Omlouvám se, šéfe. Kuchař říká, že odešel z kopulí a přesunul se do buruku."

Dom si připjal gravitační sandály. "Půjdeme se po něm podívat. Je to jediný humanoid v celém širém okolí, který vůbec něco ví o Žolicích. A pak si tak nějak představuju, že se vydáme hledat svět Žoliků."

Robot nevzrušeně přikývl.

"No? Nezeptáš se mě proč?"

"To je vaše věc, šéfe."

"Hmm. Zdá se, že mám naplnit jakési předpovědi. V posledním čase jsem je naplňoval velmi špatně. Doufám, že cestou najdem odpovědi na jednu dvě otázky, které mě zajímají. Víš o třetím pokusu o atentát, který na mě byl spáchán?"

"Zajisté, i o všech dalších."

Dom ztuhl. Zvedl hlavu od batohu, do kterého si cpal náhradní oblečení, a pomalu se zeptal:

"Kolik bylo těch ostatních?"

Isaac tiše zabzučel a začal: "Celkem sedm. Nejdřív otrávené jídlo v nemocnici, meteorit - ten těsně minul elektrárnu - a dva útoky na aerolet, který vás sem přivezl. A další umělá černá díra. Ta se objevila v nemocnici. Ležel jste pořád ještě v hajanech."

"Ani jeden nevyšel - "

"Nic jiného než čiročiré štěstí, šéfe. To jídlo v nemocnici - myslím, že vy jste se ho ani nedotkl, zato jeden z kuchařů ano. Co se týká toho meteoritu - "

"Zvláštní pokusy. Taky dost neohrabané." Dom se na chvíli zamyslel a přidal si do zavazadla paměťový meč, který dostal od Korodora. Když se obracel k odchodu, padl mu pohled na růžovou kostku ve stojanu paměťových kostek. HrshHgnovy teorie o Žolicích. Přihodil do zavazadla ještě tu.

"Tady nejsem v bezpečí, to je naprosto jisté. Zmizíme teď, dokud je tma."

"Jestli se pokusíte odletět, usmažíte se. Samhedi obklopil všechny zdi silovým polem. Můžeme zkusit docela obyčejně vyjít ven dveřmi. Budete mi ale muset přikázat, abych použil nezbytnou sílu."

"Dobrá," přikývl Dom.

"V plném znění, prosím. Jestliže mě do toho poději namočí, bude to všechno v mých registračních zařízeních. Nemůžou rozebrat robota za to, že poslouchal příkazy. Jedenáctý robotický zákon, odstavec C, viz uvedené," trval robot pevně na svém.

"Dobrá, tak ti tedy přikazuju, abys mě odsud dostal ven a při tom samozřejmě nepoužil větší sílu, než je nezbytně nutné."

Robot přešel ke dveřím a zavolal příslušníka ochranky, který stál na stráži o kus dál v chodbě. Pak ho jediným úderem omráčil.

"To nebylo špatné," pochválil sám sebe. "Dost na ztrátu vědomí, ale málo na rozbití hlavy. Tak, šéfe, bič a pryč."

Buruku bylo postaveno na okraji města, v místech, kde suchá zem začala klesat k močálům. Vypadalo jako porost hub pod šedivou kopulí. Každá houba bylo složité obydlí podobné hradišti, spletenému ze sítí a rákosu. Některé z nich byly mnohem větší než běžné lidské geokopule. Šedá kopule byla tvořena nízkofrekvenčním silovým polem, dost silným na to, aby udrželo vzduch uvnitř dostatečně vlhký a nehybný. Kromě toho bylo polarizováno, takže světlo, které jím procházelo, vytvářelo uvnitř šero a prostor pod kopulí připomínal matně osvětlenou jeskyni. Vzduch uvnitř byl vlahý, lepkavý a páchl rozkladem. Dom měl pocit, že kdyby se ze všech sil nadechl, vybujela by mu v plicích plíseň. To bylo místo, které deset tisíc phnobů nazývalo domovem.

Směrem ke středu kolonie se podivné domy shlukovaly k sobě v houbových trsech, protínaných ulicemi a uličkami, a tu a tam z nich vyrážely věže a veřejné budovy podobné spíš výtvorům přírody než dílu myslících tvorů. I když už bylo po půlnoci, byla většina obchodů ještě otevřena. Prodávaly se v nich hlavně špatně usušené houby, ryby a starší paměťové kostky. Z některých větších budov, naduřelých jako zkvašené dýně, se linuly útržky strašidelné hudby chlong. Všude kolem Doma se ulicemi pohybovaly davy phnobů.

V čistě lidském prostředí působil osamělý phnob buď maličko uboze, nebo nechutně, od velkých vypuklých očí až po čvachtavé pleskání nohou na podlaze. Tady, ve svých hradištích, se pohybovali podobní duchům, sebejistí a děsiví. Většina z alfasamečků měla u pasu dlouhé oboustranně broušené dýky a každý návštěvník, který měl jen trochu sklony k tvarismu, musel po nějaké chvíli zákonitě skončit tak, že se městem pohyboval jen se zády pevně přitisknutými k uklidňující zdi.

V jednom místě, když kolem projížděl obrovský proutěný zásobovací vůz, se museli vmáčknout do nejhustšího davu. Vozidlo páchlo; bylo poháněno keramickým motorem na rybí tuk.

Vzduch byl plný sykotu, šustotu a ševelení - zvuků phnobské řeči. Dom měl buruku velice rád. Phnobové měli životní styl, který se zásadně lišil od pečlivě stylizované střídmosti a odříkání vládnoucí sadhimistické rodiny.

Dom našel HrshHgna sedícího ve společenské jasce, kde hrál tstame. Phnob zvedl hlavu, podíval se na oba

příchozí a mávnutím ruky je požádal o ticho.

Dom si sedl na kamenné sedátko a trpělivě čekal. HrshHgnův protihráč byl mladý alfasameček, který na Doma vrhl lhostejný pohled a obrátil se nazpět k hrací ploše.

Figurky tstame byly hrubé a měly špatnou koordinaci, ale od veřejně půjčované sady se nic jiného nedalo čekat. I tak je však jejich ovladači řídili po herní ploše s určitou neohrabanou elegancí.

Rudí pěšáci vykopali v jednom rohu plochy hluboký obranný zákop. Bílí zkusili stejnou taktiku, ale pak pěšáci s prací přestali a shlukli se kolem jednoho z rudých rytířů, který je znepokojoval svými nájezdy. Jak Dom přihlížel, rudý Svatý šaman zasáhl svou berlopíkou smrtící spínač bílého Revizora a v nastalém zmatku se mu podařilo vehnat několik pěšáků do křížové palby věží. Král podnikl velmi odvážný pokus o útěk, ale byl sražen k zemi překrásnou robinsonádou prvního ze skupiny pěšáků - pronásledovatelů.

HrshHgnův protivník si sundal z hlavy helmu a po tom, co pronesl několik pochvalných frází v phnobštině, se tiše odklátil pryč. Domův učitel se obrátil.

"Chtěl bych, abys mi pomohl najít svět Žoliků," řekl Dom.

Vysvětlil, o co jde.

Phnob mu pozorně naslouchal. V jedné chvíli skočil Domovi do řeči. "Velice by mě zajímalo, jak sse ti podařilo uniknout černé díře, která zabila Korodora."

"Ano, a Iga," přisvědčil Dom.

"Ale ne, tak to není..." HrshHgn se natáhl kamsi za sebe a zvedl řídkou klec. Uvnitř vzrušeně zašuměl Ig.

"Našel jssem ho v křovinách na okraji trávníku. Byl sstrašlivě otřessen. Mussel ti nějak v posslední chvíli ssesskočit z ramene."

"A ty ses o něj celou tu dobu staral - to je úžasný výkon - na tebe."

HrshHgn pokrčil rameny. "Nikdo jiný by to neudělal. Rybáři jssou, co se Igů týče, hrozně pověrčiví. Říkají, že jssou to duše mrtvých kamarádů."

Močálový tvoreček se blaženě obtočil Domovi kolem krku.

"Poletíš se mnou... s námi?"

"Jisstě, mysslím, že ano. Přijímám batter."

"Nikdy jsem nezjistil, co vlastně tohle slovo přesně znamená."

"Označuje nevyhnutelné děje, kterým váss, lidi, těší říkat ossud. Kdy máš v plánu vyrazit? Netvař sse tak tajemně."

"No, v nejbližší době bych měl ještě dostat lekce, které se týkají mých povinností jako prezidenta. Jako můj vychovatel jsi do toho byl celý žhavý, co si pamatuju."

Phnob se usmál, zapnul helmu a obrátil se k hrací ploše. Tstamové figurky vstaly, seřadily se do dvou dokonale vyrovnaných zástupů a začaly sestupovat po schodišti, které se otevřelo na jednom z neutrálních čtverců. Své momentálně raněné a mrtvé si odnášely s sebou.

"To není v tomto okamžiku zdaleka to nejdůležitější," řekl. "Jako obyčejná žába," vrhl přísný pohled na Isaaca, "navrhuji, aby ssess vypravil předpovězenou cesstou. Kromě toho jako někdo, kdo má určitou pověsst co do znalossti Žoliků a amatérsský pravděpodobnosstní matematik, cítím o celou tu věc upřímný zájem. Řekni mi, chceš to všechno podniknout proto, že někdo kdyssi viděl, že sse to v budoucnossti sstane, nebo to někdo kdyssi viděl, protože ty sse teď ssnažíš jednat podle předpovědi?"

"Copak já vím?" odpověděl mu Dom. "Vím ale o jedné lodi - "

"Pane prezidente!"

Najednou ho zaplavila směsice dojmů. Nízká místnost okamžitě ztichla, jako když se vypne hudební kostka, a ve vzduchu se rozhostilo ticho, které doslova křičelo a viselo v místnosti, podobné hustému závoji. Hráči sklonění k hracím plochám se nehýbali, ale bylo vidět, jak jsou napjatí.

Trio hudebníků přestalo hrát chlong. Ig vykvíkl.

Ve dveřích stál Samhedi a po každém boku měl jednoho z nižších bezpečnostních důstojníků. A ti byli ozbrojeni. Dom si vybavil Korodorovu radu, kterou mu tento jinak nesdílný muž dal v jednom ze vzácných okamžiků, kdy se trochu rozpovídal. Tenkrát řekl, že jen tupý člověk, nebo takový, který postrádá jakoukoliv představivost, může do buruku vstoupit s palnou zbraní. Korodore také vlastnil standartní dvoučepelný nůž a to byla jediná zbraň, kterou při svých vzácných návštěvách v buruku nosil.

"Přišli jsme vás doprovodit domů, pane prezidente."

Dom k nim přistoupil a řekl slušně, velmi slušně: "Vy jste byl na Nové Zemi zástupcem velitele ochrany, že?"

"To je pravda."

"A kdo vám řekl, abyste do buruku šli s termopaly?"

Samhedi polkl naprázdno a vrhl koutkem oka pohled na strážné. Zdálo se, že místnosti narostly uši.

"Váš předchůdce by něco takového nikdy neudělal. Tím byste mohl vyvolat tvaristický konflikt. Teď si ty věci odepněte a hoďte je na zem."

"Mám rozkaz dopravit vás bezpečně domů - " začal Samhedi.

"Od mé babičky? Ta nemá žádnou pravomoc. Jaký zákon porušuji? Zato vy porušujete phnobský zvyk - "

Zahnal toho muže příliš daleko. Samhedi popuzeně zavrčel.

Jaké zvyky můžou tyhle oslizlé žáby mít?"

Pronesl to špatnou phnobštinou. Phnobové začali jeden po druhém vstávat a v šeru se jim v rukou zableskly tsurijské nože.

Alfasameček, který předtím hrál tstame s HrshHgnem, přiskočil k Samhedimu a krátkým hodem zabodl do země mezi nimi svůj nůž. Samhedi se podíval na Doma.

"To je výzva," vysvětlil mu klidně Dom.

"To mi vyhovuje." Náčelník ochranky zvedl termopal tak, že mířil phnobovi přímo do tváře. Phnob se na něj klidně díval a jen občas se mu pomalu pohnula oční víčka.

Samhedi vystřelil. Byl to výboj o nízké intenzitě, který jen omračoval. Phnob padl na záda jako podťatý strom.

"A to je moje - "

Dom zmizel. Odněkud přiletěl nůž, vyrazil Samhedimu termopal z ruky a vzal s sebou i dva prsty. Náčelník vytřeštil oči na zmrzačenou ruku a pak se rozhlédl po okruhu mlčících tváří s vypouklýma očima...

Isaac jim právě oběma pomáhal vylézt malým zadním okénkem, když hluk v jasce za nimi děsivě zesílil. Podařilo se jim přeběhnout ulici přímo přede dvěma otevřenými vozy plnými bezpečnostních gardistů.

"Ten pitomý žabožrout," zasyčel Dom. "U Chela, ten tupý a omezený žabožrout!"

"Inteligence je prvotním předpokladem přežití všech inteligentních bytosstí, proto je jen v pořádku, že ti, kteří ji posstrádají, budou vyhubeni," prohlásil HrshHgn filozofieky.

"Kam teď, šéfe?" zeptal se Isaac. "Tady to začíná vypadat jako v irské hospodě na svátek Zavražděného Patrika po půlnoci."

"Můj pradědeček provozoval občas obchody, které byly poněkud méně poctivé. Na kosmodromu po něm zbyla soukromá jachta. Je tam neustále připravená pro případ, že by se některý vysoce postavený Sabalos dostal do situace, kdy by byl nucen u - u"

"Uletět na neplánovanou dovolenou?" nadhodil HrshHgn.

5

Vesmír se rozdělil do dvou částí oddělených pěticentimetrovou skořepinou monomolekulární oceli. Na jedné straně byl interiér luxusní jachty o skok napřed, až rozmařile přepychový pro jednoho cestujícího, ale dosti těsný pro tři, z nichž jeden byl navíc kovový a druhý páchnul bahnitou vodou. Na druhé straně se nacházel zbytek vesmíru, který se skládal téměř ze samého nic se stopou vodíku. Občas se tam mihla obydlená planeta patřící k lidskocreapiijskému společenství.

Někde tam byla Nová Země, bohatá na kovové rudy a pružně technologická. Třetí oko, pokrytá pralesem od tundry až k rovníkovým mangrovovým močálům, kde ve větvích stromů strašidelně kvílel vítr a jejíž humanoidní obyvatelé, ještě mnohem podivnější než phnobové, mezi sebou hovořili mozky a očima. Na Baklažánu žili zuřiví a bojovní vegetariáni a nic jiného jim nezbývalo. Na světě drosků, jehož jméno by se dalo do lidské řeči převést zhruba zvukem Quadukquakukkuaquekekekquak, se humanoidní návštěvníci rozpačitě přebírali v děsivě známé stravě a byli vděční za to, že droskové měli skutečně dokonalé vychování a nedovolili si vrhat na hosty nic jiného než hladové pohledy. Pak tady byl Laoth, kde jediné živoucí bytosti byli lidé - a přece po nebi poletovali ptáci a vody byly plné ryb...

Na každém světě, který byl dost teplý, aby se na něm veškerá voda neustále vařila, se shlukovaly podřády creapiiů. Ve skličující prázdnotě vesmíru pluli sluneční psi a zástupci další rasy jménem podové. Pak tady byl První sirijský banka...

"To je šestnáctá," oznámil Isaac.

"Ten vessmír, ve kterém žijeme, je vrcholně nedůvěryhodný," poznamenal HrshHgn.

Ig, s jistotou někoho, kdo žije ve stavu beztíže celý život, právě proplouval kolem stěny a v tlamce svíral ještě menší kroutící se tělo. To vzdáleně připomínalo kobylku a bylo vybaveno i celkem dokonalou kopií hmyzího mozku, ale především elektronickýma ušima, kterým se nevyrovnal sluch žádného obyvatele hmyzí říše.

Dom se na okamžik obrátil od obrazovky. "Jak vidím, starý Korodore tuhle loď štěnicemi doslova zamořil," ušklíbl se. "Rozhlídněte se i po stropě, jestli tady nejsou nějací špendlohlavové."

Z oběžné dráhy vypadal Protitoč obrovský a šedomodrý a sem tam nad ním plavaly bělavé řasy obláčků. Čára slunečního svitu se právě blížila k Tau City. Nad městem visel závoj černého dýmu.

Řídící kabina byla malá a přeplněná lokty. Isaac seděl shrbený na pilotním sedadle. Najednou zvedl hlavu.

"Mám na příjmu vaši babičku, šéfe. Jste doma?"

"Je rozčilená?"

"Ne, velmi chladná a odměřená."

"U Chela, to je ještě horší." Zapnul interkom.

"Nemám mnoho, co bych ti řekla, Dome, kromě toho, že bych ti chtěla připomenout závazky a povinnosti, které máš ke své planetě. To pro tebe vůbec nic neznamená? Můžeš přijít o život."

Dom se zhluboka nadechl.

"To se mně mohlo stát i na Protitoči. Tady alespoň vím, že se musím spolehnout sám na sebe a ne na nějakou falešnou a neefektivní ochranku."

"Hlupáku! Ty se jen snažíš využít situace, aby ses mohl vydat na nějaké nesmyslné pátrání. A bohužel ti musím říci, že tady dole hrozí propuknutí tvaristické války. Půl oddílu bezpečnostní gardy bylo zmasakrováno v buruku. Buruku v Tau City hoří - "

"Samhedi tam přišel se svými muži a všichni byli vyzbrojeni termopaly. Víš sama dobře, že silové zbraně jsou proti phnobským zákonům."

Nastala odmlka. Dom se podíval na obrazovku. Mrak nad Tau City zhoustl. Jak planetu pozoroval, kus na západ od města náhle vzplál oslnivý sloup. Sluneční světlo ozářilo věž Žoliků.

"To bylo... hloupé," řekla pomalu Joan. "Ale i tak, důstojníci Správní rady mají nárok na určitý respekt. Vyhlašuji stav nouze. Během jedné hodiny tě vyzvedne naše loď."

Dom přerušil spojení a obrátil se k HrshHgnovi.

"Nemůžeš se spojit s vůdcem všech buruků? Myslím, že se mu říká Služebník sloupu, že?"

"Nevíš, co po mně žádáš. Ale ssnad bych to mohl - "

Během tří minut zíral Dom na obrazovku, kde se objevila postava malého štíhlého phnoba s ozdobnou stříbrnou obručí kolem krku. Žena? Phnobové byli, co se týkalo jejich pohlaví, velmi tajnůstkářští. "V zájmu správní rady," začal Dom. "Co bychom mohli udělat, abychom napravili tuto nesmírnou křivdu?"

Služebník sloupu tiše zasyčel. "Půda buruku byla znesvěcena." Dom přikývl. Buruku bylo pokryto do několika centimetrů phnobickou půdou, která byla k tomuto účelu zvláště dopravena z domovské planety.

"Dovezeme novou a nahradíme ji."

Chvíli se dohadovali. Pak Dom ukončil rozhovor příslušnou grimasou úcty a řekl: "Jen přepravní taxy nás budou stát několik set tisíc standartů."

"Můžete sám, za správní radu, odsouhlasit takové výdaje?"

"K tomuto rozhodnutí nepotřebuji souhlas správní rady. Veškeré účty budou hrazeny ze soukromého účtu rodiny Sabalosovy." Opřel se v křesle a náhle pocítil nesmírnou únavu.

"Máme tady ještě další problém," ozval se Isaac ze svého sedadla. "Jako třeba kam letíme? A jak se tam dostanem?"

"Hrshi?"

Phnob si přetřel prstem nos. "Mysslím, že pro začátek bude nejlepší První ssirijský banka. Podle pověsstí byl sstvořen Žoliky."

"Oh. Vidíš, to jsem nikdy neslyšel. A přitom je to můj kmotr."

"No, co já vím, tak to není pravda. On je přinejmenším tři biliony let sstarý, alesspoň podle toho, co ssi pamatuje."

Isaac tiše hvízdl. Na dálkovém radaru se objevil jakýsi objekt, který se cílevědomě přibližoval k lodi.

"Je to sluneční pes, který by rád udělal obchod," řekl Dom. "Tady máme naši dopravu na Sirius."

"Mě z toho vynechte," zavřeštěl najednou phnob. "Já nikdy na žádném z těch zvířat cesstovat nebudu! Já ssi mysslel, že tahle loď je vybavená pro mimoprosstorový přessun!"

"Ona skutečně měla mimoprostorový urychlovač," odpověděl Isaac nezúčastněně, Jenže ten pravděpodobně fungoval bezchybně za dnů Domova pradědečka, ale jeho kalibrace už je dávno beznadějně rozladěná. Stojíš o to, skončit uvnitř hvězdy? Pomysli na tu ztrátu pro meziplanetární písemnictví."

"No tak dobrá. Ale zássadně proti tomu protesstuju."

O dvacet minut později zastínil hvězdy na jedné straně lodi stín. Sluneční pes se zastavil několik set metrů od jachty a pomalu se otáčel na slunci - obrovská kosočtverečná záře, pulzující jako naváděcí signál.

Isaac upřel oči na obrazovku.

"Má oranžové, purpurové a žluté značení, šéfe, s černým pruhem ve žluté."

Dom si s úlevou oddechl. Ne všichni sluneční psi byli přátelští nebo dost chytří na to, aby si uvědomili, co by se stalo, kdyby se zapomněli a malou loď polkli.

"To bude ten, který si říká AbramelinlincolnlomítkoEnobarbuslomítko50.3EnobarbusMcMirmidon, řekl. "Vím, že je v pořádku. Poslouží nám jako tahač."

Do jeho hlavy pronikla nikým nepozvaná myšlenka.

Zdravím, kosmonaute. Možná, že bys potřeboval dopravu.

"Vezmi nás na Prvního sirijského banku."

Cena za cestu: Sedmnáct standartů.

Loď se lehce zakývala, když se sluneční pes natáhl a obklopil ji pseudopolem. Obrovské polozvíře se pak pomalu otočilo, aby směřovalo hlavou, přesněji řečeno tou částí těla, která by mohla být hlavou, k jasné modré hvězdě.

"To je sslabě řečeno nedůsstojné," zasténal HrshHgn. "Dát sse vézt na pssu jako nějaký náklad."

Připravte se.

"To bys byl raději, aby nás tady chytla babička? S tím, jakou má právě teď náladu?"

Pozor!

"Frsss!"

"No tak, postav se k tomu čelem, jako skutečný kosmopolita."

Teď!

Neviditelná ruka utrhla HleProč z temného nebe a vrhla ho přímo proti nim. Padali do slunce. Pak začali padat kolem slunce. Proletěli nad okrajem rozostřeného moře modrého plamene, které se tříštilo na útesech vesmíru a jehož řev se měnil uvnitř pseudopole v temný hukot, a zamířili k zářícímu nezakřivenému obzoru.

Hvězdy za nimi se protáhly díky Dopplerově efektu. Sluneční pes se vyřítil do vesmírné temnoty a zpíval si.

Kabinu naplnilo bezdeché ticho.

"Fíi," řekl Dom.

"Urgss!"

Isaac se podíval na vzorový panel a ztlumil lodní světla. V temnotě teď zářily jen hvězdy před nim a jejich barva se měnila z modré na bílou.

"Připravte se na to, že se z nás vzápětí stanou relativistické nemožnosti..." zazpíval Isaac.

Iluze.

Dom věděl o věcech, které se objevují v mimoprostoru. Většina osobních lodí proto mívala odstíněný trup a jednu nestíněnou chodbu pro nevyléčitelně zvědavé...

Stěnou lodi, která světélkovala matnou oranží, proběhl bílý jelen. Mezi rohy mu zářila zlatá korunka. Dom ucítil nakyslý zápach jeho strachu, viděl potem pokryté boky - ale také to, že se kopyta zvířete ztrácejí v podlaze. Jelen se pak najednou vzpamatoval, proskočil autovarem a zmizel.

Pak se objevil lovec na černém koni, který se prodral stěnou řídícího centra jako vysokým kapradím. Byl celý v bílém, jen přes ramena měl přehozený šarlatový plášť pošitý zlatými zvonečky a tvář pod bílými vlasy zcuchanými větrem, který Dom samozřejmě necítil, byla bledá a zachmuřená. Jezdec se na okamžik zahleděl přímo na Doma, jeho oči zableskly jako stříbrná zrcadla a v obranném gestu pozvedl ruku. Pak jezdec i kůň zmizeli.

"U Chela! Vypadal jako skutečný!"

Isaac se ušklíbl. "On taky jistě někde skutečný je."

"Hmm. Říká se, že mimoprostor je místo, kde se protínají všechny vesmíry. Mám pocit, že nás vycítil."

"Jen jako ducha větru, nic víc."

Dom se nejistě postavil. Stěny kabiny stále ještě vypadaly, jako kdyby byly vyrobeny z měsíčního svitu druhé jakosti.

"A tady máme jev, o kterém už jsem slyšel."

Rudá koule o velikosti mužské pěsti proletěla bez nejmenšího odporu okny. Fascinovaně pozoroval, jak prošla autovarem, částí svazku hlavních komunikačních kabelů a malým tělíčkem Iga, který se ve spánku nejistě zavrtěl. Koule pak zmizela někde v oblasti hlavního počítače.

To bylo meziprostorové vydání hvězdy, pravděpodobně BD+67930. Tyto jevy byly naprosto neškodné, i když rudý obr nebo vybuchující bílý trpaslík mohly při průchodu vaším tělem představovat poměrně divokou podívanou.

Dom zaslechl jakési podivné zvuky a ohlédl se. HrshHgn, stočený do fetální polohy, byl zaklíněn pod autovarem. Trvalo skoro hodinu, než se jim podařilo přemluvit ho, aby s provinilým mrkáním vylezl.

"My phnobové nejssme tak odolní jako vy - " začal se omlouvat. "Mimoprosstor náss děssí. Je to oblasst nejisstoty. Co kdybychom najednou přesstali exisstovat?"

"Zatím to vypadá, že jsi tady přítomný jak fyzicky, tak psychicky."

Phnob s přihlouplým výrazem přisvědčil. Isaac zavřel panel, který umožňoval přístup do nitra autovaru.

"Je to model 706, fakticky kvalitka," oznámil pak spokojeně. "Jenže nikde nemůžu najít tištěný seznam menu."

Dom přikývl. "Já si myslím, že pradědeček předpokládal, že Jeden skok bude loď pro jediného cestujícího. Věřil bych, že menu je vestavěné do autovaru."

"Tak to je jiná. Měl tak naspěch, jak prchal před svými věřiteli, že neměl čas se ani pořádně - promiňte, šéfe, tohle jsem asi trochu přehnal."

"To je v pořádku. Byl to tak trochu pirát. Jenže podle rodinné historie to byl taky přísný sadhimista. Jednoduchost byla tenkrát první ctností. Obávám se, že od té mašiny nemůžeme čekat nic chutnějšího, než chleba, možná ještě tak rybu."

Autovar využíval jednoduchého procesu techniky molekulárního množení, aby zduplikoval pokrmy, které byly v jeho menu uložené v podobě rovnic pravděpodobnosti. Ten, který byl na palubě O skok napřed, po zapojení nejdříve chrchlavě zabublal, pak několik minut tiše a hluboce bzučel a ze základního otvoru vysunul stolní desku. Nakonec se otevřel další, větší otvor a objevilo se jídlo.

Několik minut na něj nevěřícně zírali. Dom natáhl ruku a téměř ustrašeně zvedl kousek karamelizovaného ovoce.

HrshHgn si odkašlal. "Je to vývojově velmi ssložitý pták, tepelně a jinak upravený, pokrytý ztuhlým medem," zamumlal. "Je to Crupiérova labuť ss medovou polevou. Ty bílé hromádky - to assi bude šlehačka."

Dom nadzvedl poklop na jedné ze stříbrných mis.

"Nějaké jídlo z mořských mlžů zapečených s - no chutná to jako vejce."

Isaac zvedl pohár z brouseného skla a vyprázdnil jeho obsah jediným douškem.

"Old Owercoat," zabručel spokojeně. "Originál. Dvě sklenice tohohle materiálu a půjdou vám plameny i z uší. Poletíte do nebe. I bez křídel."

Zírali na něj. Odložil pohár.

"Vy jste ještě nikdy neviděli pít robota?" zeptal se se zájmem.

"No - my jsme jen přemýšleli..." Dom se rozpačitě zarazil.

"...kam sse to assi poděje?"

"My, nové modely třídy pět, dokážeme získat energii z kalorického obsahu organické hmoty." Zvedl ruku ke svému hrudnímu panelu. "Jestli vás to zajímá, můžu vám - "

"Ne, my ti věříme," zarazil ho Dom. Znovu se podíval na stůl. "Neříkal jsem předtím něco o ctnostech a jednoduchosti? Mám dojem, že sníst tohle by bylo proti sadhimistickým zákonům."

"Nevyplýtváš" citoval HrshHgn. "Vidím, že jsou čassy, kdy je nejen povinnosstí, ale i radosstí nasslouchat hlassu Jediného přikázání."

O deset minut později se ozval Dom: "HrshHgne, tenhle zatracený džem chutná po rybách."

"To není džem, ale kaviár."

"Kaviár? To mě vždycky zajímalo. Na Protitoči ho smějí jíst jen chudí. Ti už jsou na něj asi zvyklí."

O dalších dvacet minut později autovar strávil zbytek jídel. Ig pomalu se pomalu vznášel kabinou a spokojeně ohlodával rybí hlavu. Napříč obrazovkou nepříliš rychle proplul spálený vrak malé hvězdy a zmizel. Dom ho zamyšleně pozoroval.

"Jestliže je První sirijský banka největším vesmírným expertem na Žoliky, proč nikdy nenašel svět Žoliků?"

"Předpokládám, že ssi to nepředsstavuješ tak, že by ssess začal potulovat vessmírem, při tom, co vymezují Rocheho limity? Věc velikossti Banky by pravděpodobně narušila rovnováhu průměrného sslunečního ssystému. A co sse týče pátrání prosstřednictvím dosstupných dat, třeba ssvět Žoliků našel. Proč ne? Na druhé sstraně, proč by o tom měl říkat nám, pouhopouhým zárodkům civilizace?"

"Mohli bychom mu dobře zaplatit."

"My? My? My phnobové? My lidé? Můžeme předpokládat, že rassa, která objeví ssvět Žoliků, nessmírně získá. Proč by to měl Banka podporovat?"

"Ale vždyť on se provozuje jako banka. Za své služby si účtuje jistou cenu."

"Protože sse rozhodl to tak dělat. Inteligentní tvor mussí něco dělat, když ssi chce ukrátit nudu tří bilionů let. Má kolem ssebe rád lidi."

"Chceš tím snad říct, že by se mu nelíbilo, kdyby někdo objevil svět Žoliků, protože by tím mohla být ohrožena existence jeho sama?"

"Možná. Jenže to všechno jsou stejně jenom dohady."

A dali se do hovoru o světě Žoliků.

Tři rasy chodily vzpřímeně jako člověk. Jednou z nich byli lidé. Vyšší než lidé, i když všeobecně křehčí, byli phnobové. Mnohem menší než člověk, ale tvarovaní spíše krychloidně, takže vypadali jako šimpanzové, kteří se vyvinuli v prostředí s několikanásobně vyšší přitažlivostí, byli droskové.

Phnobové měli tři pohlaví. Měli také atrofovaný druhý mozek. Vyvinuli se na světě, kde nebyl k dispozici jediný kov, který by se dal získat jednoduchým technologickým postupem. V intelektuálních záležitostech byli nepřekonatelní. Ve světě, kde je většina vyšších živočichů přizpůsobena životu v trisexuálním systému, je k přežití zapotřebí opravdu dokonalého a rychlého mozku.

Droskové se vyskytovali jen ve dvou pohlavích. Na jejich drsném, nepřátelském světě to dávalo smysl. Mladí samečkové se zhruba v jedné třetině života měnili v zralé, cílevědomé samičky. Jejich společenský systém byl velmi složitý, ale to stále ještě nebylo nic proti tomu, jak složitý byl jejich systém náboženský. Byla to fanatická víra, která zahrnovala dvouhvězdu a tři obrovské měsíce jejich planetárního systému. Droskové byli kanibalové - to byla součást jejich víry. Droskové považovali za velmi složité uvažovat v číslech vyšších než sedm. Droskové také s naprostou pravidelností jednou za čas vybudovali civilizaci technického věku, pak ji velmi pečlivě rozebrali a vrátili se nazpět k divošství.

Ve srovnání se všemi ostatními dvaapadesáti známými rasami byli droskové, phnobové a lidé jako bratři. Některé vzdálenější rasy, jako například lžičníci, kteří žili na svých malých ledových světech, je vůbec nerozlišovali. Mnoho dalších je nedokázalo považovat za formu života - dejme tomu takoví tarquíni, kteří žili v horních vrstvách některých prvohvězd.

Několik ras mělo naprosto odlišnou koncepci života.

Creapiiové žili ve vnitřních vrstvách největších plynných obrů, někdy také na povrchu chladnějších sluncí, ale dokázali diskutovat s člověkem o filozofii stejně snadno, jako probírat s tarquíny nepřeložitelná slova a technické výrazy. Pak tady byli sluneční psi - pouhý koncentrát života - odvozující své znalosti vesmíru z informací, které našli v mozcích svých zákazníků. První sirijský banka byl třídou sám pro sebe, jako ostatně vždycky. Několik ras - například podové, abychom jmenovali alespoň jednu - připadali cizí a podivní dokonce i lžičníkům a tarquínům.

Všechny ty rasy však měly společnou jednu věc. Všechny byly mladší než pět milionů let a všechny pocházely z mezihvězdného prostoru, jehož hranice byly vymezeny koulí o průměru menším než dvě stě světelných let, jejíž střed ležel na Wolfu 429. Nejdříve to objevili creapiiové a proto také byli první, kdo prozkoumal jedinou Wolfovu oběžnici.

Našli na ní věž Žoliků, monomolekulární stavbu ojíněnou vrstvou zmrzlého metanu, která čněla temná a osamělá pod bezvzdušným nebem. Našli věc, které se později začalo jednoduše říkat Střed vesmíru.

Creapiiové se odvážili daleko. Našli další věže a další artefakty, které zbyly po Žolicích, jako Kruhové hvězdy, Pás a také vnitřní planety prvohvězdy V. Při tom čirou náhodou také objevili Zemi a vyměnili s lidmi funkční matrixový motor za osídlovací právo na Merkur. Creapiiové začínali mít dojem, že je obklopuje jakási kosmická záhada a už dávno došli k názoru, že se na ni musí podívat z více stran.

O sedmdesát standartních let později spojený phnobsko-lidský tým rozluštil Curiform C - jediný z pěti zachovaných žolických rukopisů. Byly v něm náznaky mluvící o velké civilizaci, i když jen přibližné, a obsahoval i jednu poému, pravděpodobně první ve vesmíru vůbec.

Geologické nálezy naznačovaly, že stáří věží se pohybuje od osmi do pěti miliónů let. Byly ve vesmíru rozmístěny přibližně ve stejných světelných vzdálenostech, přijímaly a pohlcovaly veškerou energii a samy žádnou nevylučovaly.

Creapiiové sami o sobě věděli, že se vyvinuli z nepříliš inteligentních mloků asi před čtyřmi milióny let, což se zjistilo z vyschlých hliníkopolysilikátových pozůstatků, které našli na své planetě - oběžnici slunce 70 Ophiuchis A. Žádnou starší rasu ve vesmíru neznali.

Byli dlouhověcí. Procestovali Chapadlo - creapiijská mytologie viděla celou galaxii jako obrovského creapa s lesknoucím se tělem tvořeným zářícími hvězdami až k řídkým hvězdám na jejím okraji. Procestovali ho i směrem opačným - k hvězdnému chrámu v jeho středu. Hvězdy byly pusté. Vyskytl se jen jeden nebo dva náhodné zmetky. Všeobecně se však život zatím vyskytoval výhradně v podobě jednoduchých chemických procesů. Jen v pěně hvězd za nimi začínal bujet skutečný život.

Zbrklé rasy docházejí k většině závěrů uspěchaně - většinou už během dvou tří století. Mozky creapiiů, které má každý jedinec tři, už tak uspěchané nejsou...

"A k jakému závěru dospěli oni?"

"Creapiiové jssou mocní, pomalí a důkladní. Hledají ssmyssl života. Proč by měli sspěchat?"

"U Chela! Neexistuje snad teorie, že Žolici oseli naše planety předtím, než - hm - se odstěhovali? No tak, vždyť ty ji určitě znáš."

Phnob pomalu přikývl. "Jak se zdá, je to právě ta teorie, na které pracuje institut Žoliků."

Dom se kousl do rtu a otevřel ústa, aby něco řekl. HrshHgn ho umlčel posunkem ruky.

"Ty se mě chceš zeptat - proč. Chlapče, pamatuj si, že mezi padesáti dvěma obydlenými planetami ty, pozemšťan - "

"Protitočan!"

"No dejme tomu, že protitočan pozemského původu - jen velmi vzdáleně chápeš duševní pochody tří nebo možná i čtyř ras. Proč bys měl pochopit duševní pochody někoho, jako jsou Žolici?"

"Ale institut přece rozluštil žolický Curiform C. Byl to jeden z žolických jazyků."

"To ano, ale nezapomeň, že pssaný jazyk je pouhé zařízení určené k záznamu a přepravě informací, a pokud jednou máme klíč, přeložit ho je pak už ssnadné."

"A jak ho rozšifrovali?"

"Použili k tomu bássníka a šílený počítač."

HrshHgn vzal do ruky kostku z růžového křemene, kterou daroval Domovi, dotkl se palcem informační strany a pustil záznam. Ve vzduchu se rozsvítila slova závěti Žoliků.

Kdos za námi, byť zatím kdesi v dáli,
věz, že hvězdy svírali jsme v dlaních
a hvězdy pálí.
Běž opatrně, snaž se zůstat bez viny
hvězdy jsou křehké,
věřil bys při pohledu na ně?
My ukryli se do světa svých přání
je jeden jediný
a leží tam, na temné slunce straně...

"To je tak trochu druhořadé zboží," poznamenal Isaac. "Ty poslední verše dosti kulhají."

"Připouštím, že to v phnobštině zní poněkud lépe," řekl HrshHgn. "Co sse týká toho ostatního, většinu z toho přece mussíte znát. Z čisstě praktického hledisska - nedočkavci prohledali každou jen trochu příhodnou planetu v té naší vessmírné životní kouli, i mnoho planet za jejími hranicemi."

"A teď se dostáváme k zásadním podrobnostem," vskočil mu do řeči Isaac. "Museli byste do toho samozřejmě započíst taky všechna slunce, a vlastně i sám daleký vesmír. I když se zdá mnohem pravděpodobnější, že se Žolici vyvinuli spíš na nějaké planetě."

"Všeobecně se věří, že planeta Žoliků je plná neuvěřitelných a zázračných věcí," řekl HrshHgn.

"Když tady tak sedíme, je těžké představit si celý vesmír, ale rozhodně je dost velký na to, aby se v něm ukryla planeta. Vždyť Žolici mohou žít na světě, který nemá slunce," uvažoval Dom.

"Ano, to je základní logická úvaha," přisvědčil s úsměvem HrshHgn.

"Takže už to někoho napadlo, co?"

"Assi tak jednou za každých pět let."

"A co když je neviditelný?" zeptal se Isaac. Dom se rozesmál.

"I to je možné," přikývl HrshHgn. "Sslyšel jssi někdy o tak zvaných hvězdách duchů, Dome?"

"Hmm. Jejich hmota je taková, že z nich neunikne ani gravitace."

"No a to je nápad, kterým by bylo dobře se zabývat. Právě jsem se ho chystal naservírovat, abych zjistil, jestli by ho někdo něčím zajímavým neokořenil, ale je známé, že kdybychom se dost snažili, mohli bychom vybavit celý sluneční systém matrixovými motory a vyrazit s ním do vesmíru," prohlásil Isaac. Dom se chtěl už už rozesmát, ale pak vrhl koutkem oka pohled na HrshHgna.

"To je zasse pověsst o ztraceném sslunci," přikývl HrshHgn. "Je to ovšem pověsst těch podchlazených creapiiů. Ano, za takových padessát let by sse to mohlo podařit, když počítáme, že technický rozvoj bude posstupovat alesspoň tím tempem, jakým posstupuje dness. Ssíla vyvolávající zrychlení by nemussela být nijak zvlášť velká. Jenže praktická aplikace matrixových rovnic to zatím neumožňuje." Zachytil Domův nepřítomný výraz. "Podívej, vážně nepotřebuješ příliš velkou ssílu, abyss i poměrně těžkou hmotu přenessl do mimoprosstoru a zasse ven."

HrshHgn pak použil mnohem techničtějšího jazyka a vysvětlil, že nejdůležitější ze všeho je palubní počítač. Protože těleso v mimoprostoru bylo teoreticky v ten samý okamžik na všech místech a kdyby z něj bylo vyvoláno namátkou, zhmotnilo by se pravděpodobně díky působení přitažlivosti ve středu nejbližšího slunce, nedala se taková

věc podniknout bez výjimečně dokonalého navigačního matrixového počítače. Musel být velký a nadmíru výkonný - protože "na všech místech" byl velmi široký pojem, který je třeba kvantitativně vyjádřit. Čím větší hmota, tím větší pravděpodobnost chyby, proto také tím větší počítač.

"Ssluneční pess, který ss námi teď letí, použil ke vsstupu do mimoprosstoru proud, který by sse dal vyjádřit v mikroampérech. Je to pro něj jenom o něco víc než mentální cvičení. Čtyři pětiny jeho těla zabírá zadní mozek, který ho dokáže umísstit přessně v prosstoru ss přihlédnutím k ssoučasnému vessmírnému čassu. Naštěsstí mají dosst volné kapacity, aby sse mohli posstarat nejen o ssebe, ale ještě o loď sstřední velikossti.

Kdybyss chtěl úspěšně přenésst mimoprosstorem hvězdu sstřední velikossti, potřeboval byss k tomu počítač, jehož hmota by mussela být sstonássobkem hmoty té hvězdy."

"A co tak jednu planetu?" zeptal se Dom.

"Podobné výpočty sse prováděly a došlo sse i k planetám jako je třeba Phnobiss nebo Protitoč - malým a husstým. Podařilo by sse to ss nimi, kdybyss takovou planetu vydlabal, ponechal jen tenkou sslupku a celý vnitřek vycpal počítačem. Jenže tyhle úvahy jssou zcela plané. Já ossobně ssi mysslím, že Žolici - "

Iluze.

Ig tiše naříkal. Dom otevřel oči a zamrkal. Byl doslova promočený potem. Jedna ruka ho bolela.

Na vzdálenějším konci kabiny ležel přes skříňku s nářadím HrshHgn, podobný hadrovému panákovi.

"Isaacu?"

Robot pustil zábradlí, které se táhlo po celém obvodu kajuty.

"Trochu tvrdé, co?" zeptal se s účastí.

"Cítím se, jako kdyby mě někdo vzal přes hlavu něčím pořádně velkým, třeba planetou. Nebo asteroidem. Co se stalo?"

"Vrátili jsme se do normálního hvězdného prostoru a vypadá to, že náš sluneční pes vystoupil z mimoprostoru dost nešikovně."

Dom se vznesl do vzduchu a snažil se ovládnout svůj žaludek. Měl dojem, že se mu na něm udělal uzel. Hlava ho bolela jako střep.

HrshHgn zasténal a otevřel oči. "Frghsss - " zaklel.

"Sluneční pse?" zvolal Dom do prázdna.

Omluva. Cesta přerušena vlivem okolností, které jsou mimo mou kontrolu. Narušení mimoprostorového vzorce vesmírných souřadnic. Museli jsme se vrátit do současného vesmíru.

"Ještě je to pořád několik miliónů kilometrů daleko - musí to vrhat nepředstavitelně velký mimoprostorový stín. A dává si to na čas. Je to jehlan - u bohů, podívejte se na to!"

Mlčky a užasle zírali na obrazovku. Při maximálním zvětšení se na ní objevila pyramida, která se ve zdánlivě pomalých otáčkách posouvala vesmírem. Tu a tam se zableskla, jak se světlo odráželo od dokonale vyleštěných ploch. Nikdo si ji nemohl s ničím splést. Byla to věž Žoliků.

Dom doplul do pilotního sedadla a požádal slunečního psa, aby s nimi zaletěl blíž. Během několika minut byli od věže vzdáleni necelých pár kilometrů. Věž nehybně visela na pozadí hvězdného pole, které se otáčelo jako pomatené planetárium.

"ŽÚŽO platí milión standartů odměny za podrobnosti o každé nové věži," řekl Dom. "Chytíme ji."

"Takhle datli chytíme," ušklíbl se Isaac. "Takovou hmotu a při takové rychlosti? To by byla práce přinejmenším pro dvacet slunečních psů."

Správně.

"Dobrá, tak můžeme alespoň určit její kurs. Za takovou informaci je také odměna, i když menší. Můžeme si ji rozdělit na třetiny."

Na čtvrtiny.

"Dobrá, na čtvrti - "

Dom zalapal po dechu. Něco ho sevřelo jako do kleští a snažilo se ho rozdrtit.

Najednou ucítil loď. Naprosto přesně vnímal složitou atomovou strukturu trupu. Malý deutériový reaktor v matrixovém počítači zářil jako čarodějná koule, kterou tady někdo zapomenul po Noci prasečí hlídky. Isaac se změnil ve spleť zářících pramínků, protékajících kolem sítě izolovaných vodičů, a celý jev doprovázel znepokojující pach kovem vylučovaného vodíku a elektřinou zahřívaných slitin a izolací. Mozek slunečního psa pulzoval temně purpurovou barvou a jen občas se jím mihla nedokončená světlejší myšlenka.

Kdesi za žolickou záhadou, za roztočenou věží, cítil další loď. Čekala na něj. Někdo věděl, že proletí touhle oblastí. Znovu ucítil pach kovem vylučovaného vodíku - pach robotického mozku.

Zapátral v myšlenkách slunečního psa. Pak se všechno zatřáslo, když se mozkové pole psa zpolarizovalo, a Věž na pozadí hvězd se okamžitě zmenšila. Na okamžik zachytil strašlivou nenávist vědomí ukrytého za stěnami té druhé lodi. Pak to zmizelo v záplavě statických výbojů, protože sluneční pes konečně znovu vplul do mimoprostoru.

A z Domova vědomí něco nenápadně ustoupilo. Zažil velmi kratičký pocit ztráty, křivdu nad nespravedlivým omezením, které mu dává k dispozici pouhých pět smyslů... Pak ucítil následky.

Neupadl na zem, protože v lodi momentálně nebylo "dole". Užaslý zůstal viset ve vzduchu a naslouchal zmateným protestům slunečního psa. HrshHgn i Isaac na něj upírali tázavé pohledy. Pak k němu phnob natáhl jednu kostnatou ruku a velmi opatrně ho stáhl dolů na lůžko.

"Viděl jsem všechno," vyrazil ze sebe Dom. "Něco se dívalo přímo skrze mě a u té věže na mě čekal vrah, představte si, že..."

"Jisstě," zamumlal HrshHgn. "Ssamozřejmě."

"Věřte mi!"

Jisstě."

"Měl molekulární termopal!" vykřikl Dom.

"Faktem je, že něco přinutilo slunečního psa, aby odsud vypadl, jako když mu za patama hoří," připustil Isaac. "To jsi byl ty?"

Dom zuřivě přisvědčoval a pak pomalu dodal: "Aspoň si to myslím. Ale - ale těsně předtím jsem viděl... Věřili byste, že jsem viděl pravděpodobnosti? Viděl jsem nás rozložené tím termopalem. Ale to se stalo v jiném vesmíru. V tomhle vesmíru se nám podařilo uniknout. U Chela, já to nedokážu popsat. Nemáme na to ta potřebná a správná slova!"

6

Věnovali jsme tomuto případu mnoho času. Nenašli jsme pochopitelně nic, co by protiřečilo geofyzickým zprávám, které nám byly předloženy. Vzali jsme na vědomí, že tento svět, známý jako První sirijský banka, je planeta o průměru dvanácti tisíc kilometrů a má obal, který se skládá převážně z krystalického křemíku a některých doplňkových složek. S potěšením jsme vyslechli zprávu, kterou nám přednesl doktor Al Ptachek ze Země. Důležitost jeho teorie spočívá v předpokladu, že během tisíciletí zemětřesení se v obalu této planety vyvinuly milióny tranzistorových spojů a přirozenou cestou tak vytvořily největší počítač v celém galaxii. Uvědomujeme si přirozeně, že Banka byl mnoho let využíván většinou humanoidních a skorohumanoidních ras jako účtárna a všeobecný informační zdroj a je oficiálně pokladníkem Mezihvězdné obchodní komory.

Žadatel má zájem o přiznání legálního statusu humanoida. Přeje si, aby se s ním jednalo jako s živoucí inteligentní bytostí. Je Banka živý? V žádném případě nikoliv. A to nám také bylo řečeno.

Jenže my nesouhlasíme. Pro Banku bylo fyzicky nemožné zúčastnit se dnešního projednání, protože Rocheho limity jsou neměnné, ale náš výbor s ním dlouho hovořil. Ke konci této neobvyklé mezihry, o které, pokud tomu dobře rozumím, se naši kolegové ze Země zmínili jako o zajímavém druhu divadelního představení, jsme došli k závěru, že je nespravedlivé, aby byl život přiznán každému obyčejnému viru, zatímco Bance by měl být odepřen.

V dokumentech všech inteligentních bytostí jsme nenašli jediný zákon, který by říkal, že celé planetě nesmí být přiznán statut žijící bytosti, nebo dokonce humanoida. Možná se to zdá poněkud zvláštní, nebo přinejmenším výjimečné. V každém případě žádám, aby bylo zaprotokolováno, že naše komise shledala Prvního sirijského banku nejen živým, ale schopným uvažování v kosmických měřítkách, což představuje víc než dostatečnou inteligenci pro zařazení mezi myslící živé bytosti.

Jeho Srstnatost CrAAgh 456°, Zprostředkovatel,

Mezihvězdný výbor, 2104. (Viz také Život: Veřejně platná definice - Jeho Srstnatost 456°)

Dom vstoupil do komunikačního boxu a čekal celou minutu, než vyhlédl křišťálovou výplní dveří. V ústředním sále se pohybovaly dva tři tisíce lidí, ale zdálo se, že si ho nikdo nevšímá.

Před sebou měl stěnu z černého křišťálu, posetou bezpočtem skvrnek rudého světla. Uprostřed byl hladký měděný kruh, kolem něhož se světla téměř slévala. Kruh zabzučel a řekl: "Oznamte, za jakou záležitostí přijíždíte."

Dom se uvolnil.

"Vy jste Banka?" zeptal se.

"Ne, pane, já jsem Mluvčí, obyčejná, v zásadě velmi jednoduchá servomechanická pomocná jednotka."

"Aha, dobrá. Pak prosím převeďte na celorasové konto slunečních psů sedmnáct standartů," řekl a neviditelná čidla bleskově prozkoumala vzorec jeho sítnice, hlasovou modulaci, spirálu DNA a zuby.

"Převod proveden."

"Pak bych rád uvědomil Ústav žolických otázek, že jsem objevil Žolickou věž, popis a poloha dle následujících údajů."

Vložil kopii lodního deníku do otvoru pod kovovým kruhem.

"Odměna bude vyplacena po ověření."

Doma napadlo, zda si vrah, ukrytý ve stínu věže, dal tenhle objev také zaregistrovat. Věděl, že tam byl vrah. Někde v souhrnu všech pravděpodobností existoval vesmír, kde už byl Dom Sabalos touhle dobou mrtev. Samozřejmě, takových vesmírů bude mnoho. Podle p-matiky existoval pro každou pravděpodobnost přinejmenším jeden vesmír, a to i pro ty nepředstavitelné.

"Konec obchodního jednání?" zeptal se kotouč.

Dom se zamračil. Byla to jeho první návštěva Banky, přestože banka byl úředně jeho kmotrem. Banka mu posílal pravidelná přání k oficiálním příležitostem, například k jeho prvním protitočským, tj, dvacátým osmým standardním narozeninám, i velmi zajímavé dárky, jako gravitační sandály, které měl právě na nohou. Dárky naznačovaly ohleduplnou osobnost. Pozdravné listy nenaznačovaly nic, snad jen to, že byly většinou podepsány Vysokostupňovou Creapií IV, oblíbeným zdobným písmem mnohorukých kaligrafů - amatérů. Potíž spočívala v tom, že Dom nevěděl, jak se spojit přímo s Bankou.

"Jmenuji se Dom Sabalos a Banka je můj kmotr. Rád bych ho navštívil."

"Stačí, když se rozhlédnete kolem sebe, pane." Mluvčí to myslel naprosto vážně. Dom si uvědomil, že Mluvčí není vybaven programem kreativní řeči.

"Já jsem chtěl říci, že bych se s ním rád setkal, promluvil si se sídlem jeho - hm, s jeho mozkovým centrem, se

sídlem vědomí."

Nastala krátká přestávka. Nakonec kruh znovu promluvil. "Dobře, pane. Zjistím, co se v tom směru dá zařídit."

Dom spěšně opustil informační box. HrshHgn se podezřívavě ukrýval za jedním pilířem z leštěného germania, který stoupal do výše osmi set metrů nad dlážděnou podlahu sálu. Dalším, co nutně potřebovali, byly nové šaty a pak nějaké skutečné jídlo - na uměle sestavených molekulárních výtvorech lodního autovaru bylo něco strašlivě neuspokojivého. Protlačil se skupinou creapiiů střední třídy a zastavil dopravní vozítko.

Hlavní hala Prvního sirijského banky byla tak velká, že musela mít složitý systém vodní kontroly, aby se zabránilo tvorbě bouřkových mračen pod stropem. Vozítko se zvedlo z přeplněné podlahy a začalo se rychle proplétat mezi jiskřícími pilíři, z nichž každý měl u své základny chomáč informačních boxů. Rudá světla spojovacích uzlů zářila všude kolem. Podél pilíře občas zableskl výboj statické elektřiny a zmizel v šeru páchnoucím ozónem.

Horký suchý vzduch bzučel milióny hlasů, které byly spíš hmatatelné než slyšitelné - to napříč světelnými roky rozmlouvaly peníze s penězi.

Dom si pomyslel, že hala připomíná ze všeho nejvíc ranné představy lidského pekla, které nějaká cestovní kancelář otevřela turistům. A někteří z turistů ho velmi dobře doplňovali.

V jednom z vedlejších prostorů ho robot - krejčí vybavil anonymní šedou pilotní kombinézou, takovou, jaké se běžně nosily na většině humanoidních světů. Koupil si přehrávač kostek, plášť se šikmými pruhy v rudě oranžové a žluté a doufal, že běžný pozorovatel by ho považoval za to, čím se snažil být - za balíka z nějaké vzdálené planety, za klasického hlupáka z komedií, užaslého kolonistu odněkud z okraje, s nosovým přízvukem, neohrabanými způsoby a kapsou plnou vzácných zemin.

Obrátil se a vrhl kritický pohled na HrshHgna, který ho pozoroval oblečený do starého ceremoniálního roucha betasamečků.

"Nemohl by sis na sebe vzít něco trošku pestřejšího? Někteří phnobové to nosí. Byl bych raději, kdybys nevypadal tak nápadně."

HrshHgn nervózně ustoupil a sevřel roucho rukama.

"Je to protizákonné? Tedy, myslíš, že by se to mohlo někoho nějak dotknout? Jestli ano, tak na tom samozřejmě - "

"Ne, tak to není. Ale mysslel jssem ssi, že bych sse neměl obléci jako alfa, rozumíš, ti jssou poněkud nevázanější, více bojovní, a méně vybaveni dary intelektu..."

Na Domův pokyn malý robot oblékl phnoba do složité tógy z těžkých modrých a zelených vláken, postříkaných místy stříbrem. Na ozdobném opasku mu visel těžký nůž, jehož čepele byly dvakrát delší než HrshHgnův původní tshurijský.

"Kdyby mě náhodou vyzval nějaký alfa, špatně by to se mnou dopadlo."

"Možná, ale vypadáš teď úplně jinak." Dom zaplatil robotovi a oba vyšli ven, při čemž se HrshHgn odhodlaně pokoušel kráčet houpavým krokem válečníka.

Jídelna pro temperované životní formy v Grand hotelu, což bylo jediné ubytovací zařízení celé Banky, byla skoro stejně velká, jako hlavní sál. Působila však mnohem impozantněji, protože byla vytvořena pro potřeby humanoidních návštěvníků. Dlouhý prostor byl naplněn hukotem chutí v procesu ukojení, vůní i zápachy mnoha potravin a drog a podobal se peklu ještě víc, než hlavní sál.

Dom našel dvě místa u stolu v části vyhrazené lidem. Host na odchodu, podsaditý pozemšťan s tváří zbrázděnou soubojovými jizvami, kterého provázel malý otlučený robot první třídy, na Doma přátelsky mávl.

"Ty je znáš?" zeptal se HrshHgn, když se usadili ke stolu.

"Nepamatuju si, že bych je někdy potkal," odpověděl Dom. "Bylo na nich něco divného. On vypadal pěkně zazobaně. Proč s sebou má ale jen obyčejnou jedničku?"

"Jedno z malých tajemsství života."

Jedli mlčky. Host sedící vedle Doma ho neustále energicky strkal do žeber rohovitým loktem. Byl to mladý drosk, který zvedl hlavu, vrhl na Doma vlčí úsměv a znovu se sklonil ke svému jídlu. Dom se pohledem velmi pečlivě vyhýbal sousedovu talíři.

Na druhé straně stolu seděla skupinka phnobských žen ze skupiny Dlouhého oblaku, které mezi sebou vedly sykavou rozepři. Za nimi seděl pinealský humanoid a vykonával nad svou miskou rýže složitý obřad Třetího oka.

Dom si objednal rybu a chléb. HrshHgn si dal houbovou omáčku.

Číšník - robot druhé třídy - přidusal s jejich účtem a taktně si u Banky ověřil výši Domova konta.

"A na své osobní konto si převeďte deset standartů," dodal Dom.

"Já vám mnohokrát děkuji, sire," řekl automat. Pak dodal uctivě: "Mám velmi rád potomky pozemšťanů z močálů, pane."

"Kdo vám řekl, že jsem protitočan?" Dom se pokoušel ztlumit hlas. Několik phnobů se otočilo jeho směrem. Ale robot zatím odešel.

"Tvůj obličej," vysvětlil mu HrshHgn jednoduše.

Dom se natáhl a pak se podíval na svou ruku, zabarvenou díky nyny do zelena. Jistě, tahle barva se vyskytla za určitých okolností i na jiných planetách - ovšem jen přísně legálně a v draze zaplacené licenci - ale na tom nezáleželo. Ve všeobecném podvědomí byl každý zelený člověk protitočan.

"Nemysslím, že by ssess tím měl nějak nechat vyvésst z míry," uklidňoval ho phnob, když opouštěli jídelnu. "Ať už je ten vrah kdokoliv, pochybuji, že by ho nějaký převlek oklamal. Používá matematiku pravděpodobnossti, aby byl v pravý čass na pravém místě."

"No, zatím neuspěl. Vzpomínáš si přece, jak to dopadlo u té věže."

"Na to bych na tvém místě nesspoléhal."

Odněkud se přikýval malý dvoukolový robot druhé třídy a zatahal Doma za cíp pláště.

"Lorde Sabalosi, Banka vás teď přijme. Pojďte prosím se mnou."

A rozjel se na svých balonových kolech pryč. Vydali se za ním.

Dom se rozhlížel kolem a nesnažil se skrýt svůj úžas. Začínal si připadat jako skutečný venkovský balík. Sluneční soustavu HleProč v minulosti opustil jen několikrát, ale když teď zjistil, že mu visí spodní čelist, podařilo se mu ústa zavřít a pevně stisknout zuby.

Hlavní síň byla poblíž Severní teplotní anomálie, která vznikla jako výsledek pradávného otřesu Banky, při němž se o sebe otřely dvě křemičité desky velikosti světadílů a tak vytvořily několik kvintilionů důležitých obvodů. Historici naznačovali, že právě tento pohyb inicioval probuzení Banky - ten kolosální bouřlivý okamžik mezi mrtvým piezoelektrickým kamenem a živou inteligencí. Ovšem v této otázce, stejně jako v mnoha dalších, které se týkaly jeho osobní historie, Banka mlčel.

Robot je vedl po mírně nakloněné rovině podél Anomálie a dále tunelem vytesaným v živé - a to bylo přesné označení - skále. Všude holém rudě zářila informační světla. Otevřely se posuvné dveře. Trojice vešla dovnitř.

"DOME! POJĎ DÁL!"

Místnost byla malá a jasně osvětlená. Podlahu pokrýval hustý vysoký koberec a v rohu se tyčila velká palma v květináči. U vzdálenější stěny stál jednoduchý psací stůl. Za ním seděl robot. Měl demontovánu větší část kovového pláště, včetně hlavy a byl napojen na celou řadu pomocných zařízení. Prameny kabelů ho spojovaly se stěnou. Kouřil doutník zasazený v dlouhé špičce.

"ZDRAVÍM I TEBE, HRSHHGNU."

Dom užasle zíral na doutník v robotově ruce.

"TO NENÍ POUHOPOUHÉ PŘEDSTÍRÁNÍ," prohlásil robot. "JE V TOM I URČITÉ SMYSLOVÉ POTĚŠENÍ, POCHOPTE. A TAKY TO POMÁHÁ UKLIDNIT NĚKTERÉ MÉ NERVÓZNĚJŠÍ NÁVŠTĚVNÍKY. ROBOT JE HUMANOID. KDYŽ K TOMU JEŠTĚ NAVÍC KOUŘÍ DOUTNÍK MNOHEM LÉPE SE S NÍM HOVOŘÍ NEŽ S"

" - počítačem o velikosti planety?" nadhodil Dom. "Zdravím tě, kmotře."

"DOUFÁM, ŽE JSOU VŠICHNI V RODINĚ ZDRAVÍ."

"Bylo to tak alespoň ve chvíli, kdy jsem opouštěl Protitoč," řekl Dom. "Jsi velmi laskav, že jsi nás přijal."

"ALE TO NIC NENÍ. VŽDYCKY SI UDĚLÁM ČAS PRO SVOJE KMOTŘENCE. A SAMOZŘEJMĚ I PRO HRSHHGNA, JEDNOHO Z NEJSLIBNĚJŠÍCH AMATÉRSKÝCH BADATELŮ V OBLASTI TAJEMSTVÍ ŽOLIKŮ."

HrshHgn poděkoval malou úklonou.

"Kmotřence?" zeptal se Dom, kterého to množné číslo proti jeho vůli zaujalo.

"MÁM JICH NĚKOLIK TISÍC. JE RADOST VIDĚT, JAK ROSTOU A VYŠLAPÁVAJÍ SI SVOU CESTU VESMÍREM. A TEĎ, DOME, K VĚCI. NEPOCHYBUJI, ŽE JSI SE PŘIŠEL SE MNOU PORADIT O NĚČEM DŮLEŽITÉM."

Na stěně se rozblikala červená světla.

"MLUVÍM O ÚTOCÍCH NA TVŮJ ŽIVOT, OTCOVÝCH PŘEDPOVĚDÍCH A TVÉM PÁTRÁNÍ. NEJDŘÍV TY VRAŽEDNÉ POKUSY."

Dom mu vyprávěl o všech událostech, počínaje svým výletem do močálů. Vzorec tvořený světly na stěně se chvílemi měnil. Nakonec robot odložil doutník a Banka promluvil.

JE TADY JEDNO HLEDISKO, KTERÉ MĚ DOST UKLIDŇUJE. VŠECHNY TY POKUSY BYLY NEÚSPĚŠNÉ. TO ZNAMENÁ AGENTA, KTERÝ MŮŽE SELHAT."

Dom se opřel v křesle. "To ano, ale ta selhání nebyla - myslím si - náhodná. Něco se stalo. Cítil jsem se jako tstamová figurka, jako by mnou pohybovalo několik hráčů tak, abych vyplnil něco, co je předurčeno."

"ALE PŘESTO JSI SE VELMI POHOTOVĚ VYPRAVIL HLEDAT SVĚT ŽOLIKŮ, ANIŽ JSI TO JAKKOLIV PŘEDEM PLÁNOVAL."

Dom se pokoušel vymyslet nějakou inteligentní odpověď. Jenže ho žádná nenapadala. Proč byl tak připravený vydat se na tu cestu? Ano, byl vyděšený a chtěl utéct. Kromě toho z galaxie prakticky ještě vůbec nic neviděl. Bylo to dobrodružství. Ale musel připustit, že to zdaleka nebylo všechno.

"Připadalo mi to v té chvíli správné," odpověděl jednoduše.

"TO ZNAMENÁ, ŽE JSI SE SMÍŘIL S OSUDEM. PHNOB BY ŘEKL ‚BATER'. FILOZOFICKY ZALOŽENÝ DROSK BY PRAVDĚPODOBNĚ KONSTATOVAL, ŽE JSI SLYŠEL DNEŠNÍ OZVĚNU ZÍTŘEJŠÍHO VÝKŘIKU. JEDNAL JSI NA ZÁKLADĚ PŘEDTUCHY - JAKÉSI NEUVĚDOMĚLÉ ZNALOSTI URČITÉHO ZLOMKU BUDOUCNOSTI."

Domova košile se zavlnila, zpod límce vystrčil hlavu Ig a zamžoural do světel.

"CO SE TÝKÁ PROTITOČE, NEVIDÍM JEDINÝ DŮVOD, PROČ BYS MĚL BÝT ZAVRAŽDĚN. Z POHLEDU STARŠÍHO PLANETÁRNÍHO VÝBORU EXISTUJE V GALAXII MNOHO HORŠÍCH.

UŽ NĚKOLIK VTEŘIN SI TĚ JAKO VELIČINU DOSAZUJI DO RŮZNÝCH PROGRAMŮ. VŠECHNO UKAZUJE NA TO, ŽE SVĚT ŽOLIKŮ OPRAVDU NAJDEŠ. POSLYŠ, VŠEOBECNĚ SE VĚŘÍ, ŽE ŽŮŽO VYHLEDÁVÁ A ODSTRAŇUJE VŠECHNY, KDO BY MĚLI PODLE PŘEDPOVĚDI ŠANCI NAJÍT SVĚT ŽOLIKŮ. ALE TO JE POUHOPOUHÁ DOMNĚNKA."

HrshHgn, který seděl kousek za Domem, si tiše odkašlal.

"NEZDÁ SE, ŽE BY VÁS TO PŘÍLIŠ PŘEKVAPILO."

Dom cítil, jak na něm ulpěly phnobovy talířovité oči, když opatrně odpovídal: "Já vím, že najdu svět Žoliků.

Vím to od chvíle, kdy to otec řekl. Já... cítím, že věci pomalu zapadají do sebe. Najdu svět Žoliků. Proto jsem se vydal na cestu. Je to nejdůležitější věc, kterou musím udělat. Nikdo mě nezastaví."

Sám byl překvapen zvukem vlastního hlasu. Cítil však, že se v jeho mozku usazuje jistota.

Jenže jistota náhle zmizela jako sen. Nechala ho stát zrudlého a s otevřenými ústy. Ucítil na svém rameni HrshHgnovu ruku. Ig, s hlavou na stranu, na něj upíral tázavý pohled.

Robotův hlasový emitor chvíli vydával jen tichý šum statické elektřiny. Pak Banka promluvil a jeho hlas byl tichý a laskavý.

"NIKDY NEVSÁZEJ ŽIVOT NA ZARUČENĚ JISTÉ VĚCI, DOME. VARUJ SE PŘÍLIŠNÉHO SEBEVĚDOMÍ."

HrshHgn se naklonil kupředu. Hlasem o něco hlasitějším, než bylo třeba, řekl: "Logická úvaha vede k závěru, že jesstli ssvět Žoliků exisstuje v námi vymezené vessmírné kouli, bude dříve nebo později nalezen. Znám jednu pověsst, která říká, že žijí na povrchu Procyonu, kde nedokáží žít ani creapiiové. Co říkáte na tohle?"

"ABYCH ŘEKL PRAVDU, VELMI MĚ ZAUJALA VAŠE TEORIE, KTEROU JSTE ROZVINUL VE SVÉ POSLEDNÍ KOSTCE."

"Tvoje teorie, HrshHgne?" podíval se na phnoba Dom. "O tom jsi mi nic neřekl!"

"Přerušila nás ta věž, vzpomínáš?"

"TO BYLA SKVĚLÁ EXTRAPOLACE... TEDY CHTĚL JSEM ŘÍCI DOKONALÝ LOGICKÝ ROZBOR DANÉ FRÁZE ‚NA TEMNÉ STRANĚ SLUNCE'. ZAHRNOVAL OBJEVENÍ DVOJHVĚZDY TYPU EPSILON EURIGAE," vysvětloval banka.

O tři minuty později říkal Dom: "Teď tomu rozumím. A creapiiové na některých hvězdách používají sluneční vory."

"JE TO ZARUČENĚ JEDINÝ PŘÍPAD, KDY MÁ SLUNCE TEMNOU STRANU. BOHUŽEL DVOJHVĚZD TOHOTO TYPU EXISTUJE POMĚRNĚ HODNĚ A SYSTEMATICKÉ HLEDÁNÍ BY BYLO ČASOVĚ VELMI NÁROČNÉ."

"Mám tomu rozumět tak, že nessouhlasíte ss mými vývody?"

"OBDIVUJI VAŠI TEORII JAKO LOGICKOU ÚVAHU NEJVYŠŠÍHO ŘÁDU," odpověděl Banka velmi opatrně.

"Je pravda, že vám Žolici pomáhali ve vývoji, jak říkají některé legendy?"

"NA OSOBNÍ OTÁZKY NEODPOVÍDÁM. JE TADY JEŠTĚ JEDEN FAKTOR, KTERÝ BYSTE MOHLI VZÍT V ÚVAHU. PROČ BYSTE PRO DOMA NESPOČÍTALI ROZŠÍŘENOU ŘADU ROVNIC, VE KTERÝCH BY HLEDANÉ NEZNÁMÉ BYLY, KDY A KDE USKUTEČNÍ SVŮJ OBJEV? PRÁVĚ JSEM PROVEDL KOMPLEXNÍ ROZBOR, VE KTERÉM BYLA ZÁKLADEM EXISTENCE SVĚTA ŽOLIKŮ A JEHO BEZPROSTŘEDNÍ OBJEVENÍ. ZJISTIL JSEM, ŽE MI VYCHÁZÍ NÁSLEDUJÍCÍ MANTRUM:

ncreg8
(bRf) (nultad) E YY - ' (=) 56::: nultad
tt:
al

TO JE OVŠEM JEN PŘIBLIŽNÉ JÁDRO."

HrshHgn vytáhl ze svého malého tlumoku poznámkovou kostku a opatrně na ni pohlédl.

"Jakou hodnotu jste použil pro datum?" zeptal se.

"Ae(d) V OBVYKLÉ SUBLUNÁRNÍ FORMĚ."

"Pak je výssledkem téměř dokonale zborcené pole během nejbližších ssedmadvaceti dnů."

"VÝTEČNĚ. NEVĚDĚL JSEM, ŽE VYŠŠÍ PRAVDĚPODOBNOST JE PHNOBSKOU SPECIALITOU."

"Sskutečně je, pochopte, je to v ssouladu ss naším vessmírným názorem."

Dom mezitím přešel k palmě v květináči a znuděné strčil prstem do jednoho listu. Palma se pod jeho dotekem pohnula a tím se prozradila jako vegetativní tvaroměnka z Baklažánu. Rychle odtáhl ruku a pohladil Iga.

"Já z toho vůbec nic nechápu," řekl. "Připadá mi to, jako kdybyste mluvili v žargonu."

"V ŽARGONU?"

HrshHgn se obrátil k Bance. "To znamená ‚v nessmysslech'," vysvětloval. "Podle ssadhimisstické tradice vymysslel Bůh žargon proto, aby pozdržel první pokussy o proniknutí do vessmíru. Přesněji řečeno, aby ssi nerozuměli vědci. Najdete o tom zmínku v Novějším zákoně."

Rudá světélka se znovu přeskupila. Koncový robot ze sebe vydal mechanické zabublání, znázorňující smích.

"AHA, ANO. JAKO KDYBYCHOM SI MY ÚMYSLNĚ ROZŠÍŘILI KOMUNIKAČNÍMI OKRUHY MYLNÉ INFORMACE... VÍM, CO MYSLÍTE."

Žolici se v p-matice neobjevují. Jako kdyby nikdy neexistovali. P-matika neposkytuje jediné vysvětlení pro jejich věže, ani další artefakty. Ať byli Žolici kdekoliv, zůstal po nich v rovnicích stín.

Domova budoucnost byla na následujících sedmadvacet dnů jistá.

"No, to už je aspoň něco, z čeho se dá vycházet," řekl Dom. "A co kdybyste mi o celé té věci řekli něco víc?"

"KAŽDÉ OBYDLENÉ TĚLESO V NAŠÍ DOMOVSKÉ BUBLINĚ BYLO PEČLIVĚ PROZKOUMÁNO. CHTĚL BYCH TĚ UPOZORNIT, ŽE NEJLEPŠÍM MÍSTEM PRO VAŠE PÁTRANÍ JE TVÁ VLASTNÍ HLAVA. ALE V KAŽDÉM PŘÍPADĚ JEŠTĚ MŮŽETE NAVŠTÍVIT TOHO, KTERÝ ŽIJE NA PÁSU. JE STARÝ. SE ŽOLIKY SE SETKAL."

"Ale vždyť Pás je neobydlený, jen občas se tam objevují sluneční psi - bylo přece dokázáno, že tam se nikdy

nemůže vyvinout žádná vyšší životní forma."

"UŽ JSEM ŘEKL PŘÍLIŠ MNOHO."

"Dobrá. Budeš se nějak zabývat otázkou toho, kdo mě chce zavraždit?"

Banka se na chvilku odmlčel. "ANO."

"Připočti mi to na můj osobní účet."

"TO UDĚLÁM. ŠKODA, ŽE JSTE SE TADY NEOBJEVILI DŘÍVE. BYL TADY MUŽ, KTERÝ JE NEJVĚTŠÍM SPECIALISTOU NA ŽOLIKY A NEJPRONIKAVĚJŠÍM MOZKEM CELÉ GALAXIE."

Atmosféra byla najednou mnohem přátelštější. Dom se uvolnil. Ale i tak byl přesvědčený, že Banka jim něco skrývá.

"Já si myslel, že nejpronikavější mozek celé galaxie jsi ty," naklonil Dom hlavu ke straně.

"TO JE VŠEOBECNĚ ROZŠÍŘENÝ OMYL. BOHUŽEL, NEJSEM O NIC CHYTŘEJŠÍ, NEŽ PRŮMĚRNÉ INTELIGENTNÍ CREAP, NEBO LIDSKÝ GÉNIUS. MOJE ROZMĚRY MI POSKYTUJÍ PROSTOR PRO - ŘEKNĚME - ŠÍŘKU INTELIGENCE SPÍŠE NEŽ PRO JEJÍ VÝŠKU. MLUVIL JSEM O CHARLESU SUBLUNAROVI."

",Básník, polyhistorik a rytíř štěstěny," citoval Dom. "Byl to snad ten muž, kterého jsem viděl v hotelové jídelně? Tvář samou jizvu a doprovázel ho stařičký robot první třídy?"

"NIKOMU NEDOVOLÍ, ABY ZVEŘEJNIL JEHO PODOBU," odpověděl Banka a v jeho hlase zazněl náznak smíchu.

"Hmmm. Už mi to všechno začíná pomalu docházet. Řekl bych, že naše setkání nebyla náhoda. Poznal mě, jak se zdálo. Vypadal, jako kdyby byl velice spokojený sám se sebou, takže..."

"DOME, PROTOŽE JSI MŮJ KMOTŘENEC, POSKYTNU TI JEDNU INFORMACI. PRÁVĚ V TOMTO OKAMŽIKU DORAZILA NA OBĚŽNOU DRÁHU KOLEM MĚ LOĎ S TVOJÍ BABIČKOU A ŽÁDÁ O POVOLENÍ K PŘISTÁNÍ."

Obrazovka vedle robota se rozsvítila a Dom spatřil známou siluetu vesmírné lodi Opilá nekonečnem - osobní jachty své babičky.

"PRÁVĚ MĚ OSLOVILA JAKO - CITUJI - ‚BŮHVÍČÍM PROLEZLOU HROMADU KAMENÍ'."

"Nejsem si jistý, že bych se s ní právě v téhle chvíli chtěl setkat," řekl Dom.

"Ani já ne, česstné sslovo!"

"NO, MOHLO BY TO BÝT ZAJÍMAVÉ." V kamenné stěně se odsunul panel. "TO JE INSPEKČNÍ ŠACHTA, MŮŽETE ODEJÍT TUDY. KAM SE VYDÁTE, AŽ MĚ OPUSTÍTE?"

"Poletíme na Pás, za Tím, který je starý."

"TAK STARÝ, JAKO HORY, TAK STARÝ, JAKO..." Banka se odmlčel. Bylo naprosté ticho, ale Dom měl neodbytný dojem, že se Banka směje, "...JAKO MOŘE. BĚŽTE!"

Vezměte si creapiie.

Představte si je jako Žoliky. To byla velmi stará teorie.

Creapiiové byli stará rasa a navíc velmi přizpůsobivá. Doslova.

Kdysi existoval jenom jeden jediný druh creapiiů - křemičitokysličití creapiiové nízkého stupně, žijící jako divoši v roztavených fosforečných sirnících na malé planetě. Jejich svět se otáčel kolem ohňů jednoho z Opchiuchů 70. V té době byla o sedmdesát světelných let dál planeta, na jejímž povrchu seděla jedna z nadprůměrně inteligentních opic a opájela se možnostmi, které jí skýtal její nejnovější objev - tlučení dvěma kameny o sebe.

Creapiiové byli laskaví, trpěliví a nesmírně zvědaví. Byli také až patologicky skromní. Když se vydali do vesmíru, přizpůsobili se tak, aby vyhovovali situaci.

Půl milionu genových manipulací a radikálních molekulárních přestaveb přivedlo na svět creapiie středního stupně, založené na spojení křemičitouhličitém, velmi dynamický druh, žijící šťastně v teplotách kolem 500°. Brzo potom se varnám podařilo stabilizovat složité hliníkokřemičité polymery Vysokého stupně, ty, které se občas na svých vorech prohánějí po povrchu chladnějších sluncí.

Byli tady ovšem ještě další, bórné a bórnaté poddruhy. Kdekoliv slunce zahřálo kámen na bod tání cínu, objevil se creap, aby se hřál v dobrodiní jeho tepla.

Creapiiové měli dlouhou historii. Vyhledávali kontakty stejně jako jiní, studenokrevnější tvorové vyhledávají hru. Ve svém jednání byli slušní, zdvořilí a čestní. Snášeli se s každým. Žili ve žhavém prostředí, ale neměli žádné pohlaví.

Domovi se HrshHgnova teorie líbila.

V galaxii existuje mnoho dvojhvězd. Často to bývají velmi nevyrovnané páry, jedna malá, hustá a citlivá k účinkům zářeni, druhá obrovská a rudá. I na rudých obrech občas bývá den. A na té polokouli, kam právě nedopadá svit malé jasné hvězdy, bývá noc. Tma? Temnota se může na slunci jevit jen jako kontrast mezi větším a menším světlem.

A Žolici měli žít právě na takovém slunci. Oni... musí vypadat jako creapiiové s pancéřovanou pokožkou. Jejich velké vory, balancující na hladině výhní, budou jistě něčím chráněny. Než creapiiové objevili matrixovou energii, jejich plavidla létala a plula na spodní tah rezavějícího železa, ale Žolici by museli být mnohem nápaditější... rasa, která dokázala vytvořit Řetězové hvězdy, je určitě mnohem nápaditější.

Energie - to není žádný problém. Zdroj energie by měli pochopitelné velmi blízko..., jenže to všechno byla jenom teorie.

Vezměte si lidi. Žolici přestali budovat své podivné artefakty dávno předtím, než se objevil první člověk, ten vzdálený bratranec opic. Jenže kdo vlastně ví, kde se člověk vzal? A lidé se přizpůsobili buď díky okolnostem, ale

častokrát i sami od sebe. Měli za sebou tisíc let kolonizace. Přesídlenci na Protitoči teď už měli například uhlově černou pleť, žádné ochlupení, vypěstovanou odolnost vůdči rakovině kůže a oči přizpůsobené vyšší intenzitě ultrafialového záření. Čiročirou náhodou z nich byla také polovina leváků. Na Nové zemi byli lidé malí, podsaditi a měli dvě srdce. Epifýzané se podobali spíše phnobům než ostatním lidem. Lidé na Pravé Galštině žili v neustálé válce. Baklažánci byli jednoduše řečeno podivní netýkaví vegetariáni, měli zelené zuby a rohy. Většina ostatních civilizací připouštěla, že lidé jsou rasou, která je schopná budovat památníky o velikosti celých planet. A nebyla snad většina nejlepších odborníků na Žoliky lidmi?

Lžičníci mohli být také Žoliky. Na studených světech bylo nalezeno stejné množství artefaktů jako na horkých a na vzdálených oběžných drahách nabýval výraz "temná strana slunce" nový význam. Stranovětřané, tarquíni, vývojové větve searďanů... ti všichni mohli být Žoliky.

Někde byl svět Žoliků. Byl legendou tak dlouho, že o jeho existenci nikdo nepochyboval. A na něm se ukrývala tajemství Věží, strojů vyrábějících Řetězové hvězdy, ložisek, která beze zbytku odstraňují tření, a odpověď na otázky o smyslu vesmíru.

Malá bodová světla nad ústím vedlejších chodeb osvětlovala hlavní tunel bledým světlem. Dom spěchající kupředu oběhl malého robota na kolečkách, který kontroloval spojovací panel.

Vyběhli do většího prostoru a HrshHgn zíral na šedivý obrys stroje, který se jim tyčil vysoko nad hlavami. Strčil do Doma a ukázal nahoru.

"Víš, co to je?" zasykl.

"Má to matrixový motor," přikývl Dom. "Velké je to jako válečná loď. Banka přece má své vlastní lodě, ne?"

"Já si myslím, že nemá."

Se slabým zaskřípěním před nimi zastavil robot na kolečkách. Natáhl k nim vypolštářovanou ruku a pokusil se je zcela bezvýsledně odstrčit z cesty. Obešli ho a pospíchali dál.

Tunel ústil do obrovského prostoru hlavní haly. Byla plná návštěvníků, jako obyčejně. Vchod na parkoviště lodí byl na opačné straně.

Rozdělili se. Dom kličkoval mezi skupinkami a rozhlížel se, zda někde neuvidí nějakého protitočského robota. HrshHgn kráčel vzpřímeně a pleskal chodidly v náznaku toho, co se mezi phnoby považovalo za spiklenecký krok.

Dom byl zhruba v polovině haly, když zahlédl, jak dovnitř vchází Joan, doprovázená po obou stranách třemi bezpečnostními roboty. Její zjev byl takový, že vedle ní vypadali jako trpaslíci. Měla velmi odhodlaný výraz.

Rychle se přikrčil a v tom okamžiku ucítil na rameni čísi ruku. Bleskově se otočil.

Muž se usmíval, jenže úsměv na té tváři vypadal velmi podivně.

Dom viděl těžký zlatý náhrdelník a modré roucho a kývl na pozdrav. Pokusil se ustoupit, ale ruka ho nepouštěla. Muž byl zřejmě společenský.

"Prosím, jen žádný strach." Dom se pod tím stiskem zakroutil. Něco se zamíhalo a ruka z jeho ramene prudce odletěla, protože se do jednoho z prstů zabořily malé, ale ostré Igovy zuby. Muž nevykřikl, přestože mu tvář zbledla. Dom ustoupil a padl přímo do objetí jednoho z robotů.

Bez jediného zaváhání vyrazil ke stropu. Podle všech zákonů a nařízení bylo létání v prostorách Banky zakázáno. Doufal jenom, že se do toho Banka nebude míchat.

Sandály byly stavěny pro jednoho, i když na druhé straně byly schopny pracovat i v místech se silnou přitažlivostí. Zdola ho zmateně pozorovali dva roboti a Dom si všiml, že další dva právě zatlačují do kouta HrshHgna.

Ten svislý let působil až maličko strašidelně. Hukot davu zeslábl a Dom slyšel jen hluboký bzukot samotného Banky. Podíval se do robotových mnohoplošných očí, ve kterých se odrážely korony zdobící okolní pilíře.

"Ty jsi dvojka, že?" zeptal se.

"Správně, pane," odpověděl robot.

"A jsi vybavený nějakým programem zahrnujícím tvou osobní bezpečnost?"

"Ne, pane." Robot vrhl pohled k zemi, ležící hluboko pod nimi. "Bohužel."

Dom srazil podpatky k sobě a převrátil se do střemhlavého letu. Deset metrů nad zemí let prudce vybral a cítil, jak mu praská košile a robotův stisk povoluje. Robot pokračoval dlouhým obloukem, který ukončil nárazem do jednoho z lesklých pilířů. Zablesklo se a k zemi se snesl déšť horkých kapek.

Dva další roboti se začali zvedat od země na antigravitačních opascích. Dom rychle vyrazil vzhůru a při tom pozoroval, jak se vzdálená střecha přibližuje. Byla poseta černými tečkami. Teprve když se přiblížil, zjistil, že jsou to otvory.

Pod střechou bylo velmi teplo. Vzduch se s hukotem hnal do otvorů a Dom s ním, protože nemohl dělat nic jiného. Plul v proudu teplého vzduchu, který s ním kýval a unášel ho s sebou tunelem.

A přímo nad peklem.

Chvilku se ještě dokázal dívat dolů, než ho zachytil pekelný vítr.

Proud vzduchu ho vmetl do skoro patnáct set metrů široké ventilační šachty. Pod jeho nohama se stěny šachty sbíhaly v nekonečnu, kilometr za kilometrem, a teprve za dlouhou chvíli se daleko na jejím konci objevilo něco jako ohnivé oko. Šachtou se neslo hluboké dunění. Znělo jako hukot nějakých vzdálených obřích motorů. A horko bylo hmatatelné a strašlivé, bušilo do Doma jako kladivo. Proud vzduchu ho unášel stejně snadno jako list a udělil mu rychlost kulky.

Vyletěl z ústí šachty přímo ke hvězdám. Balancoval na proudu rozpáleného vzduchu jako míček na proudu vody. Všude kolem byla noc. V jednom směru - tady totiž "nahoře" a "dole" ztrácelo význam - se rozpínala pavučina chladně třpytných hvězd. V druhém byla jen jediná - zlé rudé oko s bílou zorničkou.

Zdálo se, že se oko vzdaluje. Všude kolem Doma se vznášela pára z antigravitačních sandálů. Pak ho zachytilo něco jiného, něco, co číhalo za okruhem světla. Jen tak mimochodem, mezi návaly bolesti, se zamyslel nad tím, že ho to zachytilo téměř příjemně, zmrazilo mu dech v hrdle a na puchýři pokryté kůži vytvořilo ledové krystaly.

Protitočané jsou velmi hbití. Mezi rybáři přijdou neohrabaní a pomalí brzo o život a něco z vlastností většiny postupem času přešlo i do krve členů rodin správní rady. A tak Dom přistál na nohy a padl obličejem do sněhu.

Věděl, co je to sníh. Keja mu poslala několik zmrazených sněhových vloček z chladné oblasti Laothu a kromě toho se poněkud podobal slabé námraze, která občas - v těch nejkrutějších zimách - nakrátko pokrývala oba póly jeho vlastní planety. Jenže Keja mu neřekla, že ho může být tolik.

7

Na Protitoči byl svátek Prasečí hlídky, který se shodou okolností podle sadhimistického kalendáře kryl se svátkem Malých bohů. To obvykle znamenalo mnohem větší shromáždění klače, někdy dokonce to, že se několik klačských shromáždění spojilo ke společným oslavám, ale o půlnoci se všechna shromáždění rozešla, aby úsvit nového dne mohl sledovat každý z členů zvlášť. Jenže jak s pochmurnou jistotou tvrdili staří sadhimisté, člověk na den Prasečí hlídky nikdy nemohl být tak docela sám. Za prvního úsvitu se možná z některých lidí stanou básníci, proroci, nebo dokonce získají nějaké nové nadání, třeba schopnost hrát na palcovou flétnu. A jeden či dva zešílí.

Zem pod ním byla teplá.

Chvíli trvalo, než si Dom uvědomil, že leží ve vlažné vodě. Zůstával roztažený ve velké kaluži, ze které stoupala pára. Za jejími okraji začínaly sněhové závěje.

Slyšel vzdálený řev vzduchu. Něco proletělo napříč nebem a na okamžik zastínilo hvězdy. Za sebou nechávalo nadzvukový třesk. Pak se věc otočila v malém oblouku, napůl popírajícím jak přitažlivost, tak setrvačnost, pomalu se vrátila a dokonalým manévrem se snesla na okraj jezírka. Bohužel to nefungovalo. Voda totiž začínala znovu mrznout. Loď se na nejistém podkladě opile zakývala, vznesla se znovu do vzduchu a vrátila se o několik minut později, tentokrát velmi pomalu.

Poklop se otevřel a v něm se objevil Isaac.

"Tak co, zmizíme už odsud konečně, nebo ne?" vykřikl.

"Mátovou sodu, šéfe?"

Dom si vzal sklenici, ve které tiše zvonil led. Na stěnách se tvořila jinovatka. Chutnalo to, jako když skočíte do závěje.

Na pažích, na nohou a na zátylku měl novou zelenou kůži, tam, kde se nyny znovu přizpůsobilo tvarové paměti jeho těla.

Isaac stiskl paměťový knoflík lodní dílny a nasunul na gravitační sandály podrážky. Pak je hodil přes místnost Domovi.

"Udělal se v nich v tom vedru kraťas," oznámil mu lakonicky. "Teď by měly být v pořádku."

Dom se díval na povrch Banky, ozářený svitem hvězd. Teplé jezírko už kompletně zamrzlo. Jeho povrch vytvářel ve sněhu něco jako lesklé oko. Měl skutečně štěstí. Na té osvětlené straně Banky voda ve stínu vřela. Vyladil si na lodním spojovacím zařízení Banku.

HrshHgna naložili na palubu Opilé, cíl neznámý. Banka nevěděl nic o muži se zlatým náhrdelníkem ani o osudu malého Iga. To Banka zahřál svůj povrch a poslal za Domem Isaaca, protože - protože úmrtí na Bance byla velmi výjimečná a banka nenáviděl následná vyšetřování.

Dom přerušil spojení a zabubnoval prsty na ovládací panel. Ve vypnuté obrazovce se odrážela jeho tvář.

Byla tmavě zelená, posetá skvrnami světlejší zeleně, protože tvarová paměť neregistrovala údaje o intenzitě barvy. V stabilně udržované teplotě lodi chodil Dom nahý. V očích se mu stále ještě objevovaly vzpomínky na prožitou bolest, ale už myslel na muže se zlatým límcem, na toho člověka s úsměvem, který Doma strašil ve snech.

"Nikdo si ho nevšimne," řekl nakonec nahlas. "Je to jen obyčejná tvář v davu. Pokouší se mě zabít."

Váhavě zvedl Korodorův dar. Už s ním několikrát cvičil, prošel s paměťovým mečem celý program a teď se zájmem pozoroval, jak se atomy reprogramují. Pohyb... a držel v ruce jehlový meč... krátký nůž... střelnou zbraň, která si sama tvořila střelivo tak, že vyssávala a mrazila vodu z ovzduší a takto vzniklou kulku dokázala prohnat ocelovým lodním pláštěm... jinou zbraň - termopal...

"Nevím, jak mě babička našla až tady," řekl po chvilce. "I když na druhou stranu je to logické místo. Zato já vím, kam míří Opilá teď."

"Protitoč?"

"K Pásu. Ona tu informaci z HrshHgna určitě dostala. Dovedu si docela dobře představit, jak mu vyhrožuje repatriací na Phnobis."

"To mi nepřipadá jako nějaká výhrůžka, šéfe."

"Phnobovi ale ano. Jakmile by ho vrátili zpět na Phnobis, V krátkém čase by se stal obětí obřadního tsuri, i kdyby se snažil sebevíc. Ne, bude mluvit."

Isaac vklouzl na pilotní sedadlo.

"Můžete se vrátit zpět na Protitoč. Vaše babička, co se vás týče, má jistě na srdci jen to nejlepší."

"Musím pokračovat v cestě. Nedovedu to vysvětlit, ale vím, že prostě nemám na vybranou. Rozumíš mi?"

"Ne, šéfe. Takže na Pás? Doplnil jsem kalibraci mimoprostorového počítače. Mělo by to fungovat."

"Doufám, že to není jen tvoje zbožná víra."

Potěžkal v ruce paměťový meč. Jestli na něj na Páse někdo čeká...

Světélkující stěny. Duchařské, napůl rozmazané vidiny. Miniaturní hvězdy, tísnivý pocit lodi v mimoprostoru. A další vidiny.

"U Chela, co bylo tohle?"

"Vypadalo to jako dinosaurus, šéfe. Pruhovaný."

Podvědomě si sáhl na obojek na krku, ale na jeho tváři nebylo vidět zlost. Zlost rozptylovala myšlenky a snižovala schopnosti a proto žil ve stavu uměle udržovaného klidu. Ale občas přemýšlel o tom - beze zlosti, ale chladně a velmi cílevědomě - co by udělal, kdyby se mu podařilo zbavit se obojku.

Co všechno by udělal s Asmanem. A s tím zneužitým géniem, který vymyslel obojkové okruhy.

Dveře se otevřely.

Asman zvedl hlavu a ztuhnul. Dlouhá místnost za ním na krátkou vteřinu utichla. Bývalo to tak pokaždé. Pak Asman namířil zbraň...

Asman namířil zbraň a ukázal na tři kostky v kalíšku. Jeho zbraň byl termopal, který měl všechny bezpečnostní pojistky odstraněny a spoušť vyladěnou na nejslabší dotyk. Věděl, že v případě nouze bude Asman střílet instinktivně.

Hodil tři šestky.

"Znovu." Hodil tři šestky.

"Znovu?" zeptal se tiše. Asman se slabě usmál, vstal a zakýval rukou.

"Promiň," řekl. "Víš, jak to chodí."

"Jednoho dne udělám chybu. Přemýšlel jste o tom?"

"Waysi, v ten den, kdy uděláš chybu, už nebudeš Ways, a víš dobře, že budu okamžitě střílet, protože to nebudeš ty, ale podvodník."

Asman obešel stůl a poklepal ho po rameni.

"Zatím ti to jde skvěle," řekl.

"Jak jinak?"

Ways jednou viděl svůj technický popis. Byl na poloviční cestě inspekční šachtou, která se v době, kdy nebyla v užívání, zaplavovala plynným chlórem. Měl nelegálně získat čísi osobní data, k nimž nebyl úředně povolen přístup. Nikdy se neunavoval tím, aby si pamatoval přesný účel své návštěvy - byl to prostě jeden z mnoha úkolů, které se k němu dostaly prostřednictvím Asmanovy kanceláře - ale zatímco se zahřívala malá inspekční obrazovka, objevily se na ní mimo jiných náhodných konfigurací i jeho vlastní technické parametry a popis. Navzdory chlórové mlze si je okamžitě zapamatoval.

V hrubých rysech to byla standardní výbava robota páté třídy, ovšem doplněná důležitými vylepšeními, která obsahovala například skryté zbraně, spojovací techniku a vzhled. Postavit robota - humanoida bylo několikrát složitější, než postavit tu nejdokonalejší pátou třídu. Zahrnovalo to totiž mimo jiné složité mechanizmy slzných kanálků, zařízení pro růst vousů a mnoho dalších. Pokud byl takový robot navíc určen ke špionážním účelům a počítalo se s tím, že se může setkat s jakoukoliv eventualitou, byla jeho výbava doplněna škálou těch nejpodivnějších zařízení...

Ale většina Waysových doplňků se týkala vybavení v oblasti matematiky pravděpodobnosti. Nějakou dobu mu trvalo, než pochopil proč. Roboti páté třídy se úředně řadili k humanoidům. Byli navrženi a vybudováni, aby mohli být vším, čím mohli být lidé, a Ways byl navržen tak, aby měl štěstí.

Asman ho vedl k nástěnné malbě, pokrývající celou stěnu velké nízké místnosti. Sám prostor byl anonymní, stejně jako muži sedící u přístrojů. Mohlo to být bezpečnostní centrum kteréhokoliv ze světů řízených správní radou. Ways si byl jistý, že se místnost nachází v podzemí, cítil, jak se kolem něj a nad ním prostírají jednotlivé izolační vrstvy. Jenže v kvalitě vzduchu i v osvětlení bylo něco, co spolu se sebejistým způsobem, jakým se Asman - rodilý pozemšťan - pohyboval, dávalo tušit, v podzemí které planety se nacházejí.

Nástěnná malba představovala spleť jasně zářících barevných linek, kroužků a čtverců popsaných symboly pmatiky, a kresba se mu před očima v některých místech pomalu měnila.

"Zatím jsi byl skvělý," opakoval Asman. "Pustil ses na cestu podle té správné rovnice."

"Co se toho týká, jak si mám být jistý? Prostě se ho jen pokouším zabít, stejně jako ti ostatní. Chcete, abych to znovu zkusil na Pásu?"

"Ne, váš další bod setkání bude..." Asman se podíval na propletené linky... "Ano, neuvidíte se dříve, než navštíví toho creapa. Pro tohle období máme univerzální plán, který zahrnuje všechny nepředvídatelné události. Je to všechno v rovnicích. Budeme se jim držet v patách. Pak stačí ještě jeden útok, až se dostane na Laoth, a budeme ve vesmíru Žoliků."

Ways pomalu zamrkal. "Je tohle informace, kterou potřebuju znát?"

Asman mu pohled oplatil. "Co tím myslíš?"

"Podívejte," začal Ways a sedl si. "Vy jste mě udělal. Tedy přesněji řečeno ne vy, konkrétně, ale někdo na Laothu, nebo na Lunaru. Udělali mě. Jsem robot."

"To ovšem není nic, co by se počítalo ve tvůj neprospěch. Kdybychom byli creapiiové, vypěstovali bychom creapa s potřebnými vlastnostmi v nějaké nádrži. Jenže člověka vyrobit nemůžeš, takže ty jsi..."

"To chápu, ale já jsem robot, i když velmi specializovaný. Mám všechno od nehtů na nohou po podpažní potní žlázy, ale to jsou všechno jen napodobeniny. Proč by mělo záležet na tom, co roboti ví?"

"No, to máš vlastně pravdu. Poslyš, zajímá tě to?" Bylo vidět, že Asmana se zmocňuje netrpělivost.

"Jistě. Proč nezemře, když ho zabiju?"

"Vesmír se mění."

Střelte někoho docela zblízka, zasáhněte ho tak, že váš paprsek rozloží každou molekulu organického původu od hlavy k patě. V tomto případě všechno směřuje k jedinému neměnnému výsledku - monomolekulární mlha, na podlaze několik zdrhovadel a kovových drobností a slabý zápach spáleniny. Jenže je tady ještě pořád alternativní možnost. Termopal vypadne ze synchronního pole. Nebo podlehnete klamu, že jste stiskl spoušť, a přitom jste to neudělal. V rámci proměnného vesmíru neexistuje něco jako neochvějná jistota, je jen místní tišina v divokém proudu nahodilostí. Stává se to málokdy, ale když vyhodíte minci, může někdy spadnout na hranu, nebo taky nespadne vůbec.

"Je více než pravděpodobné, že Dom Sabalos objeví svět Žoliků během..." Asman se podíval na nástěnnou malbu "...dvaceti standartních dnů. Zabránit mu v tom nemůžeme. Představuje náš první neúspěch ze všech těch... oh, bylo jich snad tisíce."

"Dva tisíce tři sta devět," řekl Ways. "Já je zabil."

"Ti všichni měli správné rovnice života. Ten objev mohl udělat kterýkoliv z nich. Například jeho otec."

"A teď to najednou nefunguje," přikývl Ways. "Narazili jsme na kus historie, kterou nedokážeme změnit. A navíc jsme v podezření, víte to? Podívejte se na mladého Sabalose. Všechna ta opatření na tom jejich dokonale neškodném a bezpečném světě. Sabalosové jsou populární rodina. Po smrti jeho otce museli cítit, že je mladý Dom také v nebezpečí, a že to nebezpečí nepochází z Protitoče. Nemyslím, že mu něco řekli o Žolicích dřív, než dospěl. A ještě něco. My ho ke světu Žoliků přímo ženeme."

Asman si zamyšleně zamnul ruce.

"O tom už jsme uvažovali."

"Kdybychom se ho nepokusili zabít, byl by pravděpodobně stále ještě na Protitoči. Místo toho poletuje vesmírem s robotem a phnobským expertem na Žoliky - poměrně dobrým expertem - tedy podle toho, co jsem slyšel."

Asman přikývl. "Ano, jenže myslící tvor nemusí cestovat, aby něco našel," odpověděl. "Nicméně to, co říkáš, je pravda. Vypracovali jsme plán pro nepředvídatelné situace. Kdyby selhalo všechno ostatní, pořád ještě ho můžeme jednoduše sledovat."

Zavládlo těžké ticho. Nakonec řekl Ways tiše: "Na temnou stranu slunce?"

"Když nebude jiná možnost, tak ano. Ať už je to kdekoliv. Podle našich nejnovějších výpočtů je to právě to, co budeme muset udělat."

"Takže se na to připravujete?"

"Jistě. Občas mám, robote, strašlivý pocit, že žijeme ve velkém, neustále se opakujícím kruhu, kde děláme věci, protože bylo předpovězeno, že je budeme dělat. Všechno jsou jenom výsledky, žádné příčiny. Stejně se tam ale vypravíme a budeme pořádně ozbrojení."

Ways se podíval nejprve na něj a pak se rozhlédl dlouhou nízkou místností. Na okamžik zauvažoval o existenci vesmíru, polapeného v koloběhu předpovědí a jejich realizací, v mezním uzavřeném okruhu, a napadlo ho, jestli by si obyvatelé takového systému vůbec někdy uvědomili, co dělají.

"To nestačí," řekl. "Proč neumírá?"

Asman pokrčil rameny. "Věřil bys, že Žolici pozměnili vesmír právě o tolik, aby zůstal naživu? Je to jejich současný favorit. Možná, že si přejí, aby jejich svět našel. Možná - a to je naše nejpravděpodobnější hypotéza - že jen čekají na to, až je někdo objeví. Možná, že je třeba provést ho poněkud odlišným alternativním vesmírem, aby se vůbec dostal do toho vesmíru, kde žijí Žolikové. To je ta nejmenší pravděpodobnost, ale i tu musíme brát v úvahu."

Ways mlčel.

"To dává dost látky k přemýšlení, co?"

Přikývl. Pak odhrnul plášť a několikrát si přejel rukama po hrudi. Část ocelového pancíře se odsunula a Ways vytáhl malou klícku, narychlo spletenou z izolovaného drátu. Uvnitř bylo drobné krysovité stvoření, růžové a šestinohé, které se ve svém vězení točilo dokola, vřískalo a plivalo po Asmanovi.

"To je jeho domácí mazlíček," Asman naklonil hlavu ke straně.

"Předpokládal jsem, že to budete vědět," řekl robot.

"Je to v záznamech," připustil Asman. "Nebudeme se pouštět do podrobností. Tak to je Ig. Podivný malý tvoreček, co?"

"To tedy ano," přikývl Ways. "Zeptejte se mě, jak se rozmnožují a já vám to s chutí a hodně nahlas vysvětlím. Dokážou sežrat a strávit všechno, včetně umělé kůže, jak se ukázalo." Strčil Asmanovi pod nos prst, který byl ohlodán až na kovový základ. "Jsem nejnovější expert na Igy. Protitočští rybáři tvrdí, že jsou to duše utonulých mužů, kterým se mohou tak trochu i podobat. Jsou to třetí největší vzduch dýchající stvoření, která se na té planetě vyvinula. Phnobové věří, že nosí štěstí, a rybáři říkají, že když si Ig někoho oblíbí a usadí se u něj, znamená to, že pro takového člověka nebude žádné zranění smrtelné. Je možné, že mají základní psychické schopnosti, jako psi nebo draci ze Třetího oka. Je těžké pochopit proč, protože nemají žádné přirozené nepřátele a jsou něco jako totem celé planety. Bomba by se měla, předpokládám, umístit v hrudním koši."

"Bomba?"

"Váš plán počítá s tím, že Dom bude poté, co objeví svět Žoliků, zabit. Ale to jste mi, mimochodem, neřekl. Jenže jsem si téměř jistý, že přesně to máte v úmyslu. Tenhle tvor k němu lne. Vymyslím způsob, jak mu ho vrátit."

Asman zakryl klícku. "Abych řekl pravdu, skutečně jsme o něčem takovém uvažovali. Dobrá," dodal s téměř nepostřehnutelným záchvěvem nervozity.

Zatímco služební robot odnášel klícku, zeptal se Wayse: "Máš rád jídlo?"

"Kalorie jsou do určité míry velmi užitečným zdrojem energie, jak jistě víte."

Přesunuli se tedy do Temné strany slunce, nízké budovy phnobského typu, postavené mezi písečnými pahorky na místě, kde se Žolický ústav stýkal s Minnesotským mořem. Byla ovšem jen jednou z mnoha. Kolem Ústavu postupně vzniklo celé město, založené na Žolickém průmyslu, omezeném turistickém ruchu a cizích návštěvnících. Většina z pozemských turistů se sem přijížděla podívat na cizince, protože se při tom mohli cítit jako kosmopolité, a vedení Temné strany to v zásadě podporovalo. Stěny byly ozdobeny nápaditými holografickými malbami - creapiijské sluneční vory plující napříč Lutyenem 7896, droskská osmičlenná jednotka na pohřební hostině, zahradníci se zachmuřenými tvářemi, bojující s dravým stromem na Baklažánu, nebo lžičníci, provozující jakousi zcela nepochopitelnou činnost na jednom ze svých ledových světů.

Byly tam i sochy. Výběr phnobského umění byl nepřesvědčivý a pravděpodobně to většinou byly padělky, ale například sněhová socha od neznámého droska z peninsuly Tka byla téměř určitě pravá, stejně jako... věc, která se tak těžce popisovala a ještě hůř chápala, jež se pomalu otáčela pod stropem a občas narazila do zdi. Podlaha byla živá, pokrytá polointeligetním kobercovým pruderiánem, který byl pochopitelně na výplatní listině, a obsluhující roboti byli praví laothané. Temná strana byla přizpůsobivějšími cizinci oblíbena a často navštěvována, protože měli rádi její kuchyni a cenili si zdejší unikátní pozemské atmosféry.

Na měděné tabulce na jídelním lístku bylo vyryto motto, které říkalo: "Posloužíme čímkoliv."

"Vypráví se historka o tom, jak sem jednou přišel droskský náčelník a dožadoval se, aby mu byl podán toast s pomazánkou z mozku jeho babičky," začal Asman, když usedali ke stolu.

"A oni mu odpověděli, že litují, ale že jim bohužel právě došel chléb," doplnil ho Ways. "Tahle historka se vypráví skoro všude, naposled jsem ji slyšel na ‚Nové'. Dám si to, co vy, jestli je v tom dost škrobu."

"Tak si dáme něco z Epifýzy, co říkáš? Kuskus rychlého štěstí."

Za Asmanem byla další nástěnná malba a protože byla velmi speciální, byl velmi speciální i stůl, u kterého seděli. Asman i se svým hostem tam byli uvedeni okázale a velmi obřadně. Ředitel Ústavu byl velká atrakce.

Malba zachycovala tucet nebo přibližně podobné množství ras, shromážděných v podřízených postojích kolem trůnu, na němž seděl člověk. Byl zcela jasně lidský, i když hubený jako epifýzec, měl na sobě oblek harlekýna a čepici s rolničkami. Usmíval se. Za ním zářilo slunce, jednu polokouli mělo ve stínu, zatímco druhá se z tohoto úhlu jevila jen jako tenký půlměsíc.

"Je nějaký zvláštní důvod, proč by se měl Žolik podobat člověku?" zeptal se Ways. Nabral si plnou hrst hmoty z kouřící mísy, zkušeným pohybem ji uhnětl a polkl najednou.

"Ani ne. ‚Žolik' je čistě lidský překlad. Když chcete jednoho z nich vypodobnit v reprezentativní podobě, musí být lidský, nebo alespoň humanoidní," vysvětloval Asman. Usmál se na Wayse koutkem úst. "A zbytek symboliky se vám zamlouvá?"

"Žolik jako Pán stvoření? To by odpovídalo domněnkám, že v těchhle končinách vesmíru tak trochu pomohli životu na svět. Na jeho výrazu je něco, co napovídá, že to nebylo z čistě lidumilných pohnutek. Rasy vhodné jako otroci?"

"Možná. Lidství - a myslím lidi toho druhu, který sahá tak někam k Lunaru - si nemůže dovolit setkat se s Žoliky, ať už je to kdokoliv. Mají na nás alespoň pět miliónů let náskok. A co je důležitější, měli celou galaxii jen pro sebe. Nemuseli se učit, jak mají vyjít s těmi či oněmi. Proto je hledáme, nemůžeme připustit, aby nás našli první."

"Předpokládáte tedy, že stále ještě žijí?"

"A co by je mohlo vyhubit? Jaký druh bohů - nebo ďáblů - se z nich zatím stal? Myslím si, že se ukrývají. A vyčkávají."

"Co se stane se mnou?" zeptal se tiše Ways. Asman se zatvářil poplašeně, ale pak rychle nasadil neutrální výraz.

"Chceš opustit Ústav?"

Ways se dotkl prstem zlatého obojku. "Tohle je jediná věc, která mě svazuje. Ano, chtěl bych opustit Ústav. Vím, kolik jsem stál. Výhoda toho být robotem spočívá mimo jiné i v tom, že kolem neexistují žádné velké nezodpovězené otázky. Znám svou cenu, vím, proč jsem byl stvořen. Zaplatím do posledního pikostandartu. Můžete si ale ponechat všechny ty lidské ozdoby, já je potřebovat nebudu."

Najednou se vznesl od stolu saltem dozadu, rozbil židli a už při dopadu skrčil nohy tak, aby byl připraven k dalšímu skoku. Ten ho přenesl přes vedlejší stůl a do cesty běžícímu muži, který se zastavil na místě, zatímco Waysovy kovové ruce mu svíraly zápěstí, dost silně na to, aby to ošklivě bolelo. Malý osobní termopal dopadl na koberec, který se s odporem zazmítal.

Robotova ruka vyletěla rtuťovitým pohybem a mužova krku se dotkl jeden prst. Útočník se okamžitě a bez jediného zvuku sesul k zemi. Ways se omluvně uklonil hostu z Celé Galštiny, který vyděšeně zíral na své zničené jídlo, a vydal se nazpět k Asmanovu stolu.

"Omlouvám se," řekl ředitel. "Atentátníci jsou určitým rizikem mého povolání."

"Byl příliš hlučný, když zaměřoval termopal," řekl Ways. "Doufám, že vám poslali povinné ohlášení?"

"Ale ano, měl na to tři dny a běžnou smlouvu se společností Univerzální Smrt. Jenže tady jsem to opravdu nečekal, vedení podniku má v tomto směru své smlouvy. Myslím, že podají formální stížnost."

"Říkala smlouva, kdo za ním stojí?"

"Ne, byl to starý formulář na zakázku provedenou historickou střelnou, nebo novější energetickou zbraní. Myslím si ale, že za tím byl jeden z mých... no, to je můj problém. Díky."

Do jídelny vešli taktně dva příslušníci bezpečnostní gardy a odstranili tělo. Ways prohlédl místnost. Dva nižší úředníci z pozemské Rady si stěžovali hlavnímu vrchnímu, ale mimozemští hosté se už uklidnili. Někteří z nich si pravděpodobně dokonce mysleli, že celá událost byla součástí podnikového představení. Během oslav Hladoteleté

vystupovali na Celé Galštině tanečníci, kteří... Ways uzavřel mozková spojení této nechtěné informaci a vrhl pohled na dva obědvající, napůl ukryté za luxusním porostem dřímající trnohrotky z Baklažánu. Jedním z dvojice byl velký muž se zjizveným obličejem v jednoduchých, ale velmi dobře vypracovaných šatech, druhým stařičký odřený sloužící robot. Během celého zmatku, který vznikl kolem vražedného pokusu, ani jeden z nich nezvedl hlavu. Hráli jakousi podivnou hru s malými roboty na velké šachovnici.

Ways se obrátil k Asmanovi.

"Odjedu," řekl. "Je dohodnuto, že po téhle poslední aféře své styky s Úřadem podle sedmnáctého podzákona robotiky přeruším. Děkuji vám za oběd. Byl velmi energetický. Dobrou noc."

Když robot odešel, Asman se usadil do židle a upřel zamyšlený pohled na protější stěnu. Ve vnitřním uchu mu tiše zabzučelo a ozval se známý hlas. Dva známé hlasy. Tedy až na to, že to nebyly skutečné hlasy, ale zvuk, který se vyhnul pracným sluchovým cestám a vstoupil přímo do jeho myšlenek.

"Zajímavé."

"Zajímavé možná, ale já navrhuji, abyste ho okamžitě rozebrali," prohlásil další hlas.

Asman si pomyslel: "Pane prezidente, kolik je vás přítomno?"

"Jen já a lady Ladkinová. Tohle se nedá v žádném případě považovat za oficiální schůzi Rady. Pozorovali jsme s velkým zájmem, jak se to celé vyvíjí, i když, abych tak řekl, bez jednomyslného závěru," ozval se zase první hlas.

Asman mávl na vrchního, vyšel ven do tmy a zamířil po pískem vysypané cestičce zpět k Ústavu.

"Ways se s tím vyrovná," pomyslel si.

Hlas lady Ladkinové byl nedůtklivý. "Proč se vlastně musíme tím robotem vůbec zabývat? Znám několik lidí, u kterých se vyskytuje potřebná kombinace oddanosti a mentálního poškození."

"Madam, když pomineme předpověď, že k tomuto účelu použijeme robota jako je Ways," pospíšil si, než ho stačila znovu přerušit, "dokázal, že je v podobných vražedných útocích nedostižný. On má na svědomí tu pohromu v radě Nové Země, například. Lorde Pane, vyslechnete mě?"

"Pokračujte," zaduněl mu v hlavě prezidentův hlas. "V tomto okamžiku se účastním dotykového koncertu na Třetím oku. Nemá to jiskru."

"Můj pane, madam, zorganizoval jsem dnešní večer přesně podle vašeho přání a to i za cenu určitého rizika - nebezpečí, které hrozilo mně samému. Útočník mohl uspět. V US věděli, co od nich chci, ale stejně jsem musel podepsat revers a bylo vidět, že na to poslali svého nejlepšího muže. Vy přirozeně víte, že toho robota monitorujeme. Samozřejmě, že nenávidí Ústav a do určité míry sympatizuje se Sabalosem - "

"Stejně jako já," řekl Pan a tentokrát Asman zachytil vzdálenou ozvěnu orchestru, "Myslím, že jsem se s ním dokonce jednou setkal. Jeho babička a já jsme bývali velmi dobří přátelé. Ona už teď musí být stará, velmi stará. Příjemná a hezká žena. Ach. právě jsme vyslechli Půlnoční zvony."

"Musíme toho chlapce brát jako nástroj, pane," pomyslel si Asman trpělivě a pomalu procházel mezi dunami. "Ways ho lituje, ale myslím, že jsem k vaší spokojenosti a nad veškerou pochybnost dokázal, že nemá na vybranou a musí se k nám chovat loajálně. Jak ostatně sám řekl, je jenom robot, a i robot páté třídy se dá postavit s určitými přednostními okruhy."

"Ten obojek..." začala lady Ladkinová.

"Ten se zaktivuje v tom velmi nepravděpodobném případě, že by se Ways pokusil vydat jinou než žádoucí cestou," odpověděl Asman hladce.

Zabručela něco nesrozumitelného a umlkla.

"Mohu tedy pokračovat?"

Ozvala se další krátká ozvěna hudby. "Tohle je odvozená věc. Oh, ano, pokračujte. Naše předpovědi jsou velmi spolehlivé, že ano? Nemám zrovna největší radost, že musíme vmontovat nálož do toho jeho domácího mazlíčka - já sám mám několik koček, které mám velmi rád - ale musíme být praktičtí. Pokračujte. Předpokládám, že od vás dostanu vyčerpávající zprávu."

Asman náhle mezi dunami osaměl.

Dom se probudil. Chvilku se jen tak volně vznášel a pořádal si myšlenky. Pak se jednou nohou odstrčil a pomalu přeplul kabinu.

Den už dospěl na tuhle část Pásu, přestože večerní rozhraní postupovalo před jeho očima po povrchu planety a Pruh na Pásu byl vidět celý.

Byla to pět tisíc kilometrů široká rovníková oblast, která obepínala tlustý svět jako korzet. I odsud seshora se zdálo, že se Pás hýbe tak rychle, že náhodný pozorovatel měl nutkání napínat uši, aby zaslechl bzukot nebo svist, který při tom vydává. Planeta byla obrovská. Pruh bylo šedohnědé horské pásmo, jediný horský masiv dlouhý čtyřicet tisíc kilometrů, lemovaný po obou stranách modrozelenými pruhy savan. Savany byly ohraničeny dvěma tmavomodrými skvrnami moří, které dosahovaly až ke zploštělým pólům a bílým polárním čepičkám.

"Je to vysvětlitelné s použitím teorie o posunu kontinentů, vysoké rotaci a prastaré vulkanické činnosti, šéfe," ozval se Isaac a pozvedl hlavu od lodního kuchaře. "Nebo vás to nezajímá?"

"Musí to být pekelný život, tam dole," zamyslel se Dom. "S tím, jak to slunce napaluje po obloze a tak dál."

"Sluneční psi to mají rádi."

Dom přikývl. Byl to jejich svět. Vyvinuli se na Baklažánu, ale před šesti sty lety za něj dostali velmi pěknou sumu v hotovosti a domovské právo na Pás jako náhradu. Sluneční psi byli příjemní, ale velmi nebezpeční, když se s nimi někdo setkal v období Kladení. Zatím Domovy teleskopické pátrače neobjevily nic jiného než skupinky slunečních štěňat, které se daly pozorovat z vesmíru pouhým okem jako velké skvrny na konci šestnáct tisíc kilometrů dlouhého

pásu, spaseného napříč modrozelenou savanou.

Na planetě se nacházely i dva úzké pásy bažin a v horách modré stužky řek. Bylo tam také jedno malé jezero. Po nějakém osídlení nebylo ani stopy.

Dom si prošel údaje, které měl o tomto podivném světě k dispozici. Společnost pro ochranu divokého života, financovaná creapii, měla na planetě malou stanici obsluhovanou roboty, jako součást smlouvy, která ovšem současně zakazovala jakákoliv nepovolená přistání. Vedení Společnosti říkalo, že původním předpsovským obyvatelem planety byl tvor nazývaný Chatogastr, i když planeta měla jen velmi skromné rostlinstvo a vůbec žádný živočišný život. Rostliny navíc nevykazovaly ani ten poslední náznak inteligence. Pás prostě neměl žádnou vlastní vyšší formu života a proto si ho také sluneční psi vybrali. Všeobecně se říkalo, že Chatogastra si psi vymysleli, že to byla součást jejich legend. V poslední době na Pásu nikdo nepřistál. Velmi výjimečně se tam uchýlila některá loď s poruchou, ale stanice robotů byla na takové případy připravená a vybavená. Děkujeme za váš zájem.

Ti sluneční psi, se kterými se Domovi podařilo navázat spojení, odmítli o daném tématu mluvit. Kolem planety jich ostatně kroužila celkem slušná řádka.

Jak se Pás otáčel pod lodí, dostali se znovu do rádiového pole Opilé nekonečnem. Zvuková jednotka zapraskala a ozval se Joanin hlas.

"Pořád ještě nechceš přistát, Dome? Měj rozum. Myslím, že jsi se v tom všem zachoval velmi hloupě."

Její hlas mu zněl někde v pozadí, protože Dom znovu zaměřil teleskopické oko a upřel pohled na planetu.

Ze vzdálenosti několika tisíc kilometrů se Opilá jevila jako plochá, kovově lesklá skvrna na konci dlouhého stínu, který, Dom zaklel, se mu zkracoval před očima. Stála uprostřed nekonečné travnaté pláně pokrývající část světadílu, zhruba na poloviční cestě mezi horským pásem a mořem a jen asi patnáct kilometrů od osamělého jezírka. Tu a tam se žluté sluneční světlo v těsném sousedství lodi odrazilo od něčeho lesklého. Roboti.

"Vždyť už jsi tam nahoře celé hodiny. Stejně budeš muset brzo přistát a já náhodou vím, že už teď nemáš dost paliva, abys odsud odstartoval. Dej si říct. Já přece nejsem tvůj nepřítel. Prosím, vrať se se mnou zpátky na Protitoč. Nedokážeš si představit, v jakém jsi nebezpečí."

Dom se snad posté zadíval na ukazatel stavu paliva. Měla pravdu.

V zoufalství se chopil planetárního průvodce, který našel v lodní knihovně O skok napřed, mezi inspirujícími knihami o ekonomice.

"Je to jen velmi skromně vybavený svět, i když z vesmíru velmi krásný," četl. "Je to nejbližší podoba, jakou docílí kámen, když se rozhodne podobat se plynnému obrovi. Pás byl objeven a popsán creapii BC 5 356, ale nakonec jej získali sluneční psi jako líheň a místo k výchově svých štěňat. Nepovolené přistání je zakázáno, s výjimkou případů nouze. A ani naléhavá přistání by neměla být podniknuta v pozdním orbitálním jaru."

To je jasné, pomyslel si Dom. Byl by se skoro vsadil, že tam dole je teď pozdní orbitální jaro. Jenže tam dole byl i HrshHgn a také neexistující bytost nazývaná Chatogastr.

"Dobrá," obrátil se nakonec k Isaacovi, "my uděláme tohle..."

"Přistávají, madam."

Joan přeběhla řídící kabinu a jediným pohybem shodila robota z velitelského křesla.

Obrazovka jí ukázala tenkou linku nad planetou. Pomalu se ohýbala dolů a zanedlouho ukázaly obrazovky O skok napřed, která se hnala nad plání a s imponující dovedností kopíroval terén.

"To je jen takové vzpurné gesto. Sabalos až do morku kostí," usmála se pyšně Joan. "Není žádná hanba vzdát se, když už jiná možnost nezbývá."

Malá loď prolétla kolem a přistála necelé dva kilometry od Opilé, přičemž poplašila skupinu slunečních štěňat, která se s hlasitým kňučením rozběhla na všechny strany.

"Osmičko a Trojko, běžte tam a přiveďte ho."

Dva z robotů stojících kolem lodi opustili kruh a vydali se na cestu travou, sahající jim až po kolena.

"Tak to bychom měli," řekla Joan spokojeně. Otočila sedadlo a poslala sloužícího do zásobárny pro džbán trpkého epifýzského vína. Jediný další cestující v kabině na ni upřel truchlivý pohled.

Na Phnobisu byla tři pohlaví, ale mezi phnoby existovalo ještě další dělení - na ty, kteří žijí na Phnobisu, a na ty, kteří tam nežijí. Ty dvě skupiny byly nezaměnitelné. Neexistovaly zpáteční jízdenky. Phnobská víra byla neoblomná a říkala, že vesmír končí v souvislé přikrývce mračen obklopující planetu, a phnobové, kteří se vraceli, velmi kazili obchod.

To byl jeden z důvodů, proč vznikala na ostatních světech velká, umělými mračny stíněná buruku.

"Tak se zdá, že tě nakonec přece jen nebudu muset vrátit." "Za tuhle dobrou zprávu vám mnohokrát děkuji." HrshHgn udělal znechucený obličej a začal si masírovat protáhlý hubený hrudník. "Vaši roboti jssou dosst ssuroví, madam."

"Použili jen o trošku více síly, než bylo nezbytně nutné, to jsem si naprosto jistá." Naklonila se kupředu. "Řekni mi - je to jen pro ukojení mé vlastní zvědavosti - co se přesně stane phnobům, kteří se vrátí?"

"Lodě mussí přisstát ve ssvaté oblassti. Ti phnobové, kteří ssesstoupí z výšin, jssou obětováni nožem, alesspoň to sse říká. To nemá logiku. Já possílal celou ssvou mzdu na ssvaté fondy, jak víte. No ale tak to bývá. Jak říká sstaré rčení - Frsskss Sshhss Ghss Ghnngghngss."

Joan zvedla obočí. "Skutečně? Hrsskssgng, drahý příteli, a to mnohá."

HrshHgn se studem zasedal. "Promiňte, madam, neuvědomil jssem ssi, že mluvíte..." Podíval se na ni s novým respektem.

"Nemluvím. Jenže jsou určitá slova, která se člověk naučí už při letmém setkání s jazykem. Pro samičku

humanoidů pozemského původu je to ve skutečnosti poklona, pokud tě mohu uklidnit."

Obrátila se nazpět k obrazovce.

Roboti číslo Osm a Tři se blížili k lodi, ze které se ozýval zpěv protitočské balady "Myslíš snad, že ze sebe nechám dělat blbce?", kterou někdo dost nedokonale doprovázel na palcové varhany. Když se přiblížili k lodi, vyděsili další sluneční štěně, které se rozběhlo pryč.

Průlez byl otevřený. Trojka vstoupil dovnitř.

Tam narazil na Isaaca, který ho přátelsky pozoroval.

"Jak vidím, člověk tady není," zabzučel Trojka.

"Správně," přikývl Isaac.

Trojka ho ostražitě pozoroval. Nakonec zachrastil kovovým hlasem: "Jsem robot třetí třídy. Žádám vás, abyste zůstal na svém místě, dokud nedostanu nové příkazy."

"Na druhé straně já jsem robot páté třídy, s přídavnými podokruhy lidského Pátka," oznámil mu Isaac mile.

Trojkovi se rozblikalo levé oko. Isaac zvedl montážní klíč.

"Uvědomuji si možnost časově řazených úkonů, které zahrnují násilí," řekl Trojka. Ustoupil o krok. "Vyjadřuji svůj názor, že bych byl raději, kdybychom mohli úkony časově řadit tak, abychom se násilí vyhnuli."

V otvoru průlezu se objevila hlava Osmičky, který dodal: "I já vyjadřuji názor, že bych dal přednost tomu, kdybychom mohli úkony časově řadit tak, abychom se vyhnuli násilí."

Isaac klíč zamyšleně potěžkal. "Na roboty třetí třídy jste velmi chápaví. Jsme tady jen my tři a ani jeden z nás není nekovový robot humanoidního typu. Máte v úmyslu mě obtěžovat?"

"Máme příkaz doprovodit obsah této lodi k naší paní," odpověděl Trojka, který po očku pozoroval klíč.

"Můžete neuposlechnout."

"Neuposlechnout může robot páté třídy. Třída čtyři může neuposlechnout za určitých okolností. My nejsme roboti páté, ani čtvrté třídy. Je to politováníhodná skutečnost."

"Pak vás musím dočasně vypojit," oznámil jim Isaac pevně.

"I když jste mnohem inteligentnější než já, musím vám klást odpor," odpověděl Trojka a nejistě přešlápl.

"Násilná akce začne při číslovce tři," řekl Isaac. "Jedna. Dvě."

Klíč zazvonil na Trojkově aktivačním tlačítku. "Tři," řekl Isaac a obrátil se k Osmičce, který zíral na svého padlého druha s výrazem úžasu.

"Uvědomuji si průběh časově nelogicky řazených údajů, které vyústily v násilí," prohlásil.

Isaac ho udeřil.

Nějakou chvíli mu trvalo, než si demontoval obličejový panel a arodynamické obložení těla a přemístil si na hruď velkou plastikovou trojku. Pak se vydal k druhé lodi, s triumfálním pocitem někoho, kdo slyší vzdálený zvuk polnice.

Bez jakýchkoliv potíží se dostal až do lodní kajuty. Joan zvedla hlavu.

"Dali jste si na čas," řekla. "Kde jsou? A kde je Osmička?"

"Na palubě lodi došlo k řadě událostí, jejichž chronologické řazení vyústilo v násilí," odpověděl jí Isaac. Jediným pohybem zvedl HrshHgna ze sedadla, hodil si ho přes rameno a dal se na útěk. Divokým smykem prolétl vstupním otvorem těsně předtím, než kryt se sykotem zapadl.

Na zemi před lodí postavil phnoba na zem a ukázal k východu. "Utíkej. Je tam jezero. Za chvilku tě dohoním," dodal. "V tomto okamžiku si uvědomuji možnost velkého množství nelogicky řazených násilných akcí."

Na zesílený Joanin příkaz se dvacet strážných robotů otočilo jako jeden a rozběhlo se k němu.

Neustoupil ani o krok a to jim dělalo starosti. Prvnímu, který k němu dorazil, Isaac řekl: "Jste všichni roboti třetí třídy?"

Robot číslo Dvanáct odpověděl: "Někteří z nás jsou roboti druhé třídy, ale většina z nás jsou roboti třetí třídy. Já sám jsem robot třetí třídy."

Isaac se podíval k nebi. Cítil se velmi šťastný. Věděl ovšem, že to není správné.

"Oprava," řekl. "Od této chvíle jste všichni sedící vodní pernatci rodu Scipidae."

Dvanáctka chvíli mlčel. "Já jsem robot třetí třídy," prohlásil dost nejistě.

"Oprava," zavrtěl Isaac hlavou. "Opakuji, od této chvíle jste sedící kachny. Teď napočítám do tří..."

Vykročil kupředu a jeho atomové srdce zpívalo lyrický hymnus nadřazené inteligence.

Dom vyskočil z klesající jachty dřív, než se dostala do zorného pole přístrojů Opilé a několikrát se otočil ve vzdušné vlně za její zádí, než ho sandály ustálily ve svislé poloze. Klesal, dokud nebyl jen necelé dva metry nad travnatou plání, a rychlým klouzavým letem vyrazil k východu.

Zhruba deset minut se houpal nad zeleným povrchem hustého pažitu, který byl, kromě několika druhů plevelů, lišejníků a mořských řas, jediným rostlinným zástupcem na planetě. Na Pásu zůstala příroda jen u několika málo vyzkoušených druhových linií.

Několikrát minul skupinky slunečních štěňat, velkých neohrabaných stvoření, která se snášela z vesmíru a klouzala nad světadílem jako mračna. Tu a tam se od skupiny oddělil některý větší jedinec, nezdravě bledý jako všichni sluneční psi v pubertě, sedl si na svůj objemný zadek a žalostným pohledem zíral k nebi. Většina z nich páchla zkvašenou sladkou travou.

Když je Dom míjel, jedno ze štěňat ze sebe vydalo unavené zakničení, udělalo na svých pahýlovitých nohách pár neohrabaných kroků a pak znovu zaujalo svou roztouženou pozici.

Slunce 82 Erandini rychle stoupalo k poledni.

Stanice robotů byla na vzdálenějším břehu jezera, pravděpodobně proto, že jezero bylo jedním z mála orientačních bodů Pásu. Dom se rozhodl, že to zkusí tam. Chatogastr někde být musel.

Na okamžik se zastavil, napil se vody a snědl studené stehno jakéhosi nelétajícího ptáka, pozornost lodního autovaru. Vzduch byl teplý a jarní. Neustávající zvuk žvýkání, provázející skupinu slunečních štěňat, která si vypásala svou cestu kolem světa, poskytoval příjemnou zvukovou kulisu.

Vzduch před Domem zasyčel. Objevila se malá kovová koule, kus před ním se zastavila a zůstala viset na svých antigravech. Chvíli Doma pozorovala a pak se z ní vysunula ústa.

"Předpokládám, že patříte k pohyblivé inteligenci typu B, řekla koule. "Podle předpovědi dojde k Popraskotu v této oblasti během deseti minut. Oblečte si ochranný oděv, nebo vyhledejte podzemní úkryt!"

Pak se zvedla o něco výš a vrhla se k severu, přičemž ze sebe neustále vyrážela hlasité výkřiky. "Popraskot! Popraskot! Varujte se vajec!"

"Hej!" vykřikl Dom. Koule se vrátila.

"Co je?"

"Nerozumím."

Kouli chvilku trvalo, než jeho informaci strávila. "Jsem mozek první třídy," oznámila mu nakonec. "Vyhledám zdroj příslušných informací."

Znovu zvýšila rychlost. Její cestu značily neustále se vzdalující výkřiky: "Varujte se vajec!"

Dom se za ní chvilku díval a pak pokrčil rameny. Ostražité se rozhlédl kolem a od pasu vytáhl paměťový meč. Většina ze slunečních štěňat, přesněji řečeno všechna kromě těch na nebi, se pohodlně rozvalovala v zelené trávě a přežvykovala. Scéna působila neobyčejně idylicky.

O půl světa dál, nad lesklou vrstvou ovzduší, začal Popraskot. Na oběžné dráze se shromáždili sluneční psi. Nakladli vejce. Inkubační doba teď přicházela do své poslední fáze.

První vejce se s řevem řítilo přehřátým vzduchem a přední oblina skořápky za sebou nechávala žhavou stopu. Nakonec na špičatém konci popraskala a otevřel se první padák. Jen o zlomky vteřiny později kolem prvního vejce vykvetly na všech stranách další kopule bílých membrán.

První vejce dopadlo na zem, kde mělo setrvat následujících deset let, sto šedesát kilometrů severně od Doma. Přehřátá skořápka vybuchla a rozpadla se na tisíc kusů, které požaly trávu na mnoho metrů kolem...

Druhé dopadlo na západ od jezera. Skořápka explodovala jako puma a do ruda rozžhavené úlomky zasypaly skupinu štěňat, která teď ležela díky prastarému vrozenému instinktu v bezpečné poloze - hlavou směrem od dopadu vejce - a mohutnými, polštářům podobnými předními tlapami si přikrývala hlavu.

Zpoza jednoho z nich se ozvala phnobská kletba.

8

Dom obrovskými skoky kličkoval po pastvinách. Všude kolem něj svištěly kusy skořápek. Na jednom rameni, v místě, kde ho škrábl letící střep, měl dlouhou popáleninu, a jen díky neuvěřitelnému štěstí mu úlomek neuťal hlavu.

Zem mu najednou najednou zmizela pod nohama a hluboko dole se objevila hladina jezera. Bylo nejen obrovské, ale také chladné a pravděpodobně bezpečné. Popohnal sandály a přímo z letu se otočil tak, aby padal střemhlav do vody. Letěl z velké výšky a potopil se velmi hluboko. Otočil se v záplavě bublin a vyrazil k hladině. V uších mu zvonilo. Jenže se nevynořoval, ale dál klesal.

S úžasem a nedůvěrou ucítil, že došlápl na dno jezera. S vypoulenýma očima vnímal, jak se mu voda kolem nohou zahřívá, když se ho sandály pokoušely neúspěšně zvednout ode dna vzhůru. Dech mu došel, plíce praskaly a nakonec se nadechl vody.

Byl v hloubce několika metrů. Dýchal vodu. Nadechl se znovu a pokoušel se o tom nepřemýšlet.

Voda je obohacena velkým množstvím kyslíku. Neutopíš se v ní.

Zírala, na něj velká stříbrná ryba, která vzápětí máchla ocasem a zmizela. Kolem nohou mu proběhlo něco jako desetinohý krab.

Neboj se.

Byl to zvuk. Něco na něj mluvilo.

"Takže ty musíš být Chatogastr." Dom upřel pohled do kalné vody. "Hledali nějaké vodní stvoření, ale hledali jen v mořích. Nevidím tě."

Jsem tady. Uvažuješ ve špatných pojmech.

Voda zazářila hvězdami. Pomrkávaly nahoře, dole, na všech stranách. Stále cítil, jak mu kolem nohou víří voda, ale všechny ostatní smysly mu říkaly, že stojí a dýchá v mezihvězdném prostoru. V hlubokém vesmíru. Ve středu hvězdné mlhoviny.

Ne, to je střed galaxie.

"To je jen iluze."

Ne, to je paměť. Dívej se.

Ve středu galaxie, kde se hvězdy jedna druhé dotýkají rameny a mezihvězdné vzdálenosti se měří ve světelných týdnech, se črtala jedna planeta, která tonula v divoké záři tisíců sluncí. Byla z vody.

Její střed se nazýval Voda IV, třetí nejpodivnější látka ve vesmíru, a její povrch vřel. Dom pozoroval, jak se mu v mozku s nezadržitelnou úporností vznikajících krystalů tvoří fakta.

Po několik tisíc let planeta poletovala vesmírným nebem po těch nejneuvěřitelnějších oběžných drahách, zářící duha z páry, kterou tlak fotonů vytvaroval do podoby obrovského zjevení. Pak vybuchla.

Dom se přistihl, jak se vyděšeně krčí. Záplava bublajících kapek vody, celé moře vody vyletělo z epicentra exploze a proletělo kolem něj, zahaleno oblakem páry na cestě k okraji galaxie.

A věděl s jakousi dokonalou jistotou, že ten horký vlhký svět dal vznik životu. Byl to svět, který nevěděl vůbec nic o Žolicích. V horké vodě se spojily naprosto nepravděpodobné složky, vytvořily naprosto nemyslitelné molekuly a...

"Ty jsi jezero," řekl Dom.

To je ono. Jak se má můj starý přítel Banka?

"Ještě před několika dny se měl dobře," odpověděl Dom. "Hm, vyhýbáš se veřejnosti?"

Ale vůbec ne, jen mám rád své soukromí. Banka byl jediná životní forma, která byla v celém širém okolním vesmíru, když jsem sem dorazil. Sluneční psi mě znají, vědí o mně. Jenže já jim pomáhám, starám se o jejich štěňata a oni o mně mlčí.

"Staráš se o jejich štěňata? Ty musíš být telepat."

Ne v tom smyslu, jak to chápeš ty. Ale většina živých organismů se skládá převážně z vody a já jsem celý voda. Pijí mě a já se stávám jejich součástí - tak jako jsem součástí tebe. Osmóza, rozumíš? Doufám, že se tě to nedotklo?

"V žádném případě," zavrtěl Dom hlavou. Vykopl ze dna jezera oblak zvířeného bahna a pokoušel se přesvědčit, že se mu to všechno nezdá.

Před osmi našimi dny za mnou přišel posel od Banky. Banka je kámen, já voda. Vládne mezi námi porozumění.

Dom se usmál. "Neexistuje nějaká pověst o inteligentním slunci, které žije někde směrem ke galaktickému severu?" zeptal se.

Ano, ale není to jen pověst, je to pravda. On je velice zvláštní. Právě začínáme s pátráním po inteligentním plynovém mraku, abychom doplnili kvartet živlů. No, Banka mi prostě oznámil, že mi posílá osobu, která by mi měla pomoci s rozšiřovacím programem.

"O tom nemluvil - mně řekl, že bys mi mohl pomoci najít svět Žoliků," podivil se Dom.

Možná, že dokážeme pomoci jeden druhému.

"Co víš o Žolicích?"

Nic. Vědomosti nejsou moje oblast působnosti. Já se zabývám...

Pro tu věc neexistoval přesný výraz. Chatogastr se to pokusil vysvětlit a Domovou hlavou proletěla řada představ. Intuice byl příliš hrubý výraz; bylo v tom něco z vědomostí listu, který ví, jak roste strom, něco hřejivého, snivého, tajemného...

Mohl bych se probrat tvou pamětí? Potřeboval bych to. Děkuji. Zažiješ možná pocit podobný snu, ale tvé vědomí zanechám v tom stavu, v kterém bych si je přál najít.

O něco později Jezero řekl: Všeobecně řečeno, neexistuje temná strana slunce. Začněme s věžemi Žoliků. Jejich pláště jsou pravděpodobně tvořeny jednou jedinou molekulou. Přesné použití a schopnosti věží neznáme, i když víme, že pohlcují veškerou okolní energii a žádnou nevydávají. Myslím, že bych ti měl říci, že pro jejich existenci neexistuje žádný rozumný důvod, rozhodně ne rozumnější, než pro existenci člověka, například.

Zdálo by se, že vrah, který tě sleduje, má za úkol zabránit ti v objevení světa Žoliků. Jenže na druhé straně možná jenom urychluje tvé pátrání tím, že tě nutí vydat se cestami, po kterých bys za obvyklých okolností nešel.

Vezměme v úvahy samotné Žoliky. Není pochyb o tom, že skutečně žili. Zůstaly po nich různé artefakty, z nichž největší jsou Řetězové hvězdy, které dokazují, že měli nejen sílu, ale i odvahu. Opustili střed vesmíru, který byl na Vlkovi, což naznačuje, že pochopili vnitřní význam Jednoty. Opustili Zítřejší vrstvu Třetího oka, což, jak věřím, znamená, že začali experimentovat s cestami časem. Nicméně ve všech předpokladech je základní omyl, když se domníváme, že obraz Žoliků vznikne souhrnem všech jejich výtvorů. Vždyť to mohly být pouhé hračky, obraz jejich mládí. Astronomická zjištění naznačují, že pokud se vůbec vyvinuli na nějakém světě, může být ten svět dnes už dávno mrtvý. Skutečnost, že svět Žoliků zatím nebyl nalezen v naší" životní bublině", mě vůbec nepřesvědčil, že by byl někde ukryt. Já věřím, že tady není. Většině myslících tvorů by mělo být jasné, že "temná strana slunce" je spíše myšlenka než místo.

"Už mě to taky napadlo," připustil Dom. Seděl v řídkém bahně a pozoroval, jak nahoře na hladině jezera tančí světelné záblesky. "Je to jen básnická představa?"

Poezie je jedno z nejdokonalejších umění. Žolici ho museli ovládnout.

Dom si povzdechl. "Hned na začátku jsem měl takový dojem, že je to spíše otázka, jak najít nějaké přiléhavé vysvětlení, třeba jako je to HrshHgnovo."

Abych řekl pravdu, to je velmi poetické a dokonce i možné. Jenže...

Další odbočka do nevysvětlitelna. Dojem: pocit nesprávnosti, tradičně vtělený do téměř fyzické bolesti, jíž někteří lidé zakoušejí, když vidí křivě pověšený obraz, který nemohou narovnat. Pocit disharmonie.

To by je vlastně přibližovalo k creapiiům. Prostředí ovlivňuje myšlení a Žolici nemyslí jako creapiiové. Na druhé straně jsou creapiiové nejinteligentnější rasou naší doby. Doporučuji ti, aby sis je prostudoval. V creapiích je klíč k Žolikům.

"Myslím, že to chápu," řekl Dom a vstal. "Chceš říct, že svět Žoliků by vlastně mohl být jen způsob pohledu na vesmír?"

Přesně.

"Navštívím creapiie." Pokusil si vzpomenout. "Mám dojem, že Vyšší řády právě otevřely jeden studijní vor na

Řetězových hvězdách, že?"

Pokud jsem dostal správné informace, tak ano. Protože Vyšší řády zastupují nejchytřejší creapiie a ti se specializují na studium ostatních životních forem, tvoje rozhodnutí je správné.

Dom se připravil vyplout na povrch, ale pak se zarazil. "Chtěl jsi, abych pro tebe něco udělal?"

Je to velká služba. Jsi prezident Protitoče, světa, který se z větší části skládá z vody?

"Jeho povrch je z větší části pokryt vodou. Zhruba devadesát procent, včetně močálů."

Rád bych emigroval.

Chatogastr krátce vysvětlil svůj požadavek. Pás byl příjemný svět, ale chyběla mu na něm jakákoliv stimulace. Mohl hovořit s tekutou složkou slunečních psů, kteří se jako štěňata napili z jezera a díky svým telepatickým schopnostem - které byly ostatně jen vedlejším produktem jejich obrovského mozku - mohli získávat informace z vědomí cestujících. Jenže Chatogastr se chtěl rozrůst. Nepotřeboval loď. Kdyby byl Dom ochoten vzít svou láhev na pitnou vodu a naplnil ji vodou z jezera, převezl by na Protitoč dost velký kus Chatogastra na to, aby se celý obrovský Tethyský oceán stal Chatogastrem. Chatogastr byl velmi přesvědčivý a výmluvný.

Postaral bych se o vaše ryby a hlídal bych všechny vodní cesty. Dodal bych příliv a odliv podle přání a reguloval bych sílu příboje, abych tak poskytl co nejlepší ispiraci básníkům. Ten, kdo ze mne pije, pije ze studnice samotného vesmíru. Prosím.

Dom váhal a Jezero chápal proč.

Nemám žádnou moc. Mohu pomáhat, ale neumím bojovat. K čemu by mi byly dobyvatelské výboje? Jsem...

Nepřeložitelný výrok vyjadřoval více myšlení než sílu, názory formované spíše vodou než tvorem, jistotu, že jezero říká - ne snad pravdu, protože to zakládalo předpoklad, že by mohlo lhát, a Chatogastr lhát neuměl...

"Mohlo by se stát, že mě správní rada přehlasuje, ale..." otevřel malou láhev, kterou měl uloženu v batohu, "nastup si." Z láhve vyletěla vzduchová bublina.

Děkuji.

Stačilo několikrát kopnout nohama a Dom se ocitl na hladině. Vynořil se z vody a zamířil k pobřeží.

Jak se zdálo, Popraskot už skončil. Když vystupoval po svahu, zahlédl ještě tu a tam nějaká snášející se vejce, ale ta vybuchla daleko na jihu. Několik mokrých štěňat, ne větších než člověk, se opodál pokoušelo o své první krůčky.

Tu a tam se po obloze proletovala starší štěňata, roztřeseně větřící čenichy natažené k mračnům. Narezlá srst jejich jehlanovitých těl vypadala jako právě učesaná. Nedaleko jezera stálo jedno z nich a třáslo se.

"Pssst!"

Z trávy náhle vyrazil HrshHgn a robot s velkou trojkou na prsou. Aniž zpomalili tempo, chytili Doma pod pažemi a všichni tři se řítili zpět k jezeru.

Vzduch začal páchnout metanem, nasládle ovocným pachem, který Domovi drhnul v hrdle.

"Hrshi! Isaacovi se to přece jen podařilo? Co se ale stalo s Isaacem? Jsi přece Isaac? Co se stalo?"

Robot byl napůl pokrytý sazemi a na jedné ruce bylo vidět škrábance způsobené kovovým předmětem. Phnob nepřítomně přisvědčil a každou chvíli se obracel přes rameno, aby pozoroval pláň za nimi. Nejbližší štěně se divoce roztřáslo a z napuchlých žláz vedle širokého zadku mu vystupovaly obláčky páry.

"Toho robota pokoussal pess," zamumlal HrshHgn, "to bylo pěkné vzrůšo! Cave Canem!"

Dopadli do trávy. Těsně před nimi něco vybuchlo a nechalo po sobě velký kráter. Nad savanou proletěl závan žhavého vzduchu a před sebou hnal mračno mastného černého dýmu. Během několika vteřin nastala nepravá noc.

Nad nimi se neohrabaně zvedalo další sluneční štěně a za ním zůstávaly tři plamenné stopy. Pomalu, přesně jako jeho předci, kteří před miliónem let opustili nepřátelský svět, se vzneslo nad travnatou pláň.

Nabíralo rychlost a výšku, vyfouklo kouřový kruh a když se Domovi ztrácelo ve vzdáleném mraku, stále ještě zrychlovalo.

Výpočty.

HrsHgn otočil segmentem malé logaritmické kostky.

"Cítím velkou úlevu, protože ti mussím říci, že to nemůže fungovat," oznámil.

"Na palubě O skok napřed jsou dva ochranné obleky," Dom se nedal vyrušit z klidu. "Jeden z nich by ti měl padnout."

O tři kilometry dál se zvedalo v oblaku černého dýmu další kvičící sluneční štěně.

"Podívej se na to takhle," začal Isaac vemlouvavě. "Když na madam zaútočíme s paměťovými meči nad hlavou, přestane si hrát, ošklivě se namíchne a dá se do nás naplno. Troufl bych si říci, že by asi nedovolila, aby se Domovi něco stalo, ale... jaké myslíš, že máš šance ty?"

"Lepší pečené jehně, než vařená ovce."

"Na palubě Jednoho skoku není žádné palivo," upozornil Dom.

"Ani kapka," dodal Isaac.

"Je to jediná možnost."

Další štěně vyletělo k nebi za ohlušujícího rachotu břišních plynů. HrshHgn ho pozoroval a v jeho obrovských revmatických očích se odrážela bouře různých emocí.

"Ale já to sse zvířaty vůbec neumím!" zalkal.

To bylo přiznání porážky. Dom a Isaac se na sebe podívali a spokojeně přikývli.

O patnáct minut později se snesla Opilá do trávy vedle opuštěné jachty. Joan si znechuceně prohlížela své strážce.

"Je vás dvacet a přece vám utekli!"

"Robot páté třídy provedl řadu nelogicky po sobě následujících činností," vysvětloval jí Dvanáctka.

"Byl to mozek páté třídy. Řekl, že bude počítat do tří," dodával snaživě Devítka.

"Pak nás udeřil," pokračoval Dvanáctka.

"Až se vrátíme do civilizace, osobně dohlédnu na to, aby na tom robotovi provedli lobotomii," prohlásila Joan zachmuřeně. "Proč jsme vlastně vůbec začali stavět humanoidní roboty?"

"Roboti páté třídy byli zkonstruováni a vyrobeni proto, že jejich..." začal Dvanáctka, ale i on měl dost inteligence na to, aby umlknul, když se na něj Joan podívala.

Přidusali další čtyři roboti a přinesli nehybná těla Trojky a Osmičky.

"Cítím smutek," řekl Dvanáctka.

"Nechť rezavějí v pokoji," ozval se ozvěnou Devítka.

"Až je překalibrují, zařídím, aby byli zařazeni o třídu níž," procedila Joan mezi zuby. "Dobrá. Vy, zbytek, dejte se do hledání. Neodletíme odsud, dokud je nenajdeme."

O patnáct kilometrů dál vyrazila k nebi tři sluneční štěňata. Zprvu letěla poněkud nejistě, protože musela vyrovnávat nepředvídanou nadváhu, ale brzo se jejich let zklidnil a štěňata zamířila ke hvězdám.

HrshHgn kvílel, že ještě chvíli na téhle oběžné dráze a rozpadne se na kusy, ale jednání se slunečním psem se uspěchat nedalo.

Jmenovala se RokleTriodaPohlazeníZárukaHudsonskáZátokaPřednostní. Visela přímo nad nimi.

"Štěňata dorazila na oběžnou dráhu bezpečně a bez nejmenší újmy," vysvětloval jí Dom trpělivě.

Ano, ale byl to zavrženíhodný čin, člověče. Bezpečnost našich štěňat je pro nás vrcholně důležitá.

Dom uvažoval velmi rychle.

"Nesu sémě Chatogastra," prohlásil patetickým hlasem.

Každý přítel jezera je i mým přítelem, výtržníku. Možná, že by větší částka, převedená na konto slunečních psů, posloužila jako omluva za zločin, kterého jsem byla svědkem jen já sama. Jak se jmenuješ?

"Dom Sabalos."

To jméno mně zní povědomě. V poslední době jsem ho už zaslechla. Nicméně Řetězové hvězdy jsou až na okraji životní bubliny. Bude to dlouhá cesta mimoprostorem.

"Robot ji snese bez potíží. Můj přítel a já máme své ochranné obleky. Můj přítel se na cestu velmi těší." odpověděl Dom, který přizpůsobil styl řeči zkrácenému projevu slunečního psa.

Byla to dlouhá, velmi dlouhá cesta mimoprostorem.

Dom si marně říkal, že je uvnitř osobního pole slunečního psa v naprostém bezpečí, nedokázal se uvolnit a celou cestu svíral psí srst takovou silou, až ho bolely ruce. Jak se ukázalo, obleky působily jako silné depresivum, vyvolávající pocity, proti kterým byla strašidelná zjevení jen drobnou nepříjemností. HrshHgn omdlel. Isaac si vypnul většinu operačních okruhů.

Trvalo to opravdu velmi dlouho.

9

"Neměli by existovat. Jsou sice teoreticky možné, ale teoreticky je možné například i vyvážit jehlu na konečku vlasu. Člověk postavený tváří v tvář Řetězovým hvězdám musí buď pokleknout, nebo se polepšit a naplnit obavami."

Charles SubLunar, Vesmírné exkurze

Dom přemýšlel, co je na nich vlastně tak poutavého. To ovšem ve chvíli, kdy byly Hvězdy vzdáleny ještě nějakých dvacet SL a byli k němu natočeny bokem.

Pak se přiblížila creapiijská převozní loď.

Představte si žloutkový věneček o průměru pět miliónů kilometrů. Pak si představte další. A ty dva spojte.

Řetězové hvězdy. A kolem nich se potácí Mínos - planeta vytvořená tisíci asteroidů, přitažených napříč světelnými roky a zformovaných do podoby světa. To byla další hříčka Žoliků - mínóský labyrint.

Přepravní kabina byla prázdná, s výjimkou tvarově přizpůsobivých sedadel a obrazovky. Zvenčí vypadala obrovská, několikrát větší, než průměrná dopravní loď, a až překvapivě aerodynamická. Dom věděl, že většinu hmoty tvoří ochranné stínění, spolu s motorem dost velkým a silným na to, aby zvedl loď od povrchu i navzdory drtící přitažlivosti slunce. Aerodynamické tvary však pro něj zůstávaly záhadou.

Nakonec pochopil. I slunce mají atmosféru.

Na obrazovce se rychle zvětšovaly zářící spojené kruhy, až jejich vnější okraje přesáhly formát obrazovky. Domovi nijak nepomohlo, když si znovu a znovu opakoval, že je to jen obraz... obraz něčeho, co bylo přístroji a clonami zastíněno natolik, že se to jevilo jen jako oslnivě zářící. Všechny instinkty se mu snažily dokázat, že se řítí do nitra hvězdy.

"Jsme zrozeni ze slunce a naše cesta k němu je krátká," citoval naprosto nevhodně Isaac. Dom se uvolnil a zasmál se. Měl dojem, že slyší tlumené dunění, ne nepodobné hukotu slunečních protuberancí. To bylo samozřejmě nemožné. On si prostě jenom namlouval, že něco takového slyší. Samozřejmě, že to bylo nemožné.

Nakonec zmizely všechny orientační body a obrazovka se změnila na oslnivě bílý obdélník. HrshHgn se třásl s instinktivní hrůzou všech phnobů, kteří nesnášeli přímé slunce. Dom si představil, jak se loď nad žhnoucím mořem bez obzoru blíží k pevnině, a svou představivost vypnul ve chvíli, kdy mu začala ukazovat všechny ty malé mechanické

součástky lodi, které by se mohly porouchat.

Když se objevil vor, zdálo se, že je s ním něco velmi v nepořádku.

Umělci a oko představivosti většinou zpodobňovali vor jen pár metrů od mola, jaké používají lovci dagonů, někdy i s postavami creapiiů nonšalantně klouzajícími po palubě. Vor byl samozřejmě otevřený k nebi a něco jako žlutý oceán leželo hluboko pod ním. Jenže ani Vyšší řády tady nedokázaly přežít bez ochrany, snad jen na nejbližších Popelových hvězdách, a vor užívaný na Řetězových byl jeden z prvních slunečních vorů vůbec. Byla to jednoduše řečeno matná polokoule, která se vznášela plochou stranou dolů v něčem, co na obrazovce vypadalo jako řídká mlha.

Převozní loď se mírně zakolébala a na jedné straně kabiny se odsunula část stěny, za kterou se objevilo ústí kruhového šedého tunelu. Přátelský kovový hlas je vyzval, aby jím prošli. Dom opatrně vykročil jako první.

Zvuk, který zaslechl, ho zasáhl jako rána palicí. S nevěřícím výrazem se rozběhl kupředu.

Bylo to moře.

Jeho Srstnatost CReegE + 690° popojížděl po pláži na svých pestrobarevných pásech. Byl velký, mnohem větší než creapiiové nižších řádů, kteří žili na Protitoči. Jeho vejcovitý oděv měl barvu zlata. Po boku mu poskakoval koloušek a na manipulačním chapadle seděl malý modrý ptáček. Jeho Srstnatost se zastavila těsně za hranicí příboje a trpělivě čekala.

Dom cítil, jak se nohama dotýká písečného dna, a začal se vlnami brodit ke břehu. První úžas nad podobou creapa už byl pryč. Dom věděl, že stojí tváří v tvář stvoření, které patří k vůdcům nejpokročilejší rasy inteligentních bytostí, rasy desetkrát starší, než lidský rod. Bylo by ho zajímalo, jestli se na něj ten bezvýrazný ovoid vůbec dívá. A jestli ano, co vidí?

Pancéřované chapadlo mu podalo ručník. Byl z froté a voněl citrony.

"Příjemná koupel?" hlas mluvící sametovým tenorem se zhmotnil zdánlivě odnikud.

"Děkuji, ano." odpověděl Dom. Otevřel ruku a ukázal creapovi malou purpurovou lasturu.

"Trivia monarcha sinistrale," řekl creap. "Protitočský inkoustovec penízkový. Krása je v jednoduchosti. Jak se ti líbí můj oceán?"

Dom se ohlédl zpět k vlnám. Příboj byl padělaný. Obzor - dokonalá iluze - ohraničoval moře sto metrů od břehu. Umělé slunce se koupalo v teplé oslňující záři, která byla pravá. Na západním obzoru visela v náznaku červánků Večernice.

"Přesvědčivý," odpověděl.

Creap se příjemně zasmál a vedl ho pomalu po pláži.

V prostoru bylo víc země než vody. A jako u moře, i tady snad creap udělal chybu jen v přemíře velkorysosti. Na jednu stranu se táhla pláň s nazlátlou trávou, která v mírných vlnách sahala až ke vzdáleným horám. Hory byly křišťálově čisté a na jejich monumentálních vrcholcích by jistě našli důstojné sídlo sami bohové. Na druhé straně začínal prales. Z pukliny ve skále pramenil poměrně silný vodní proud a klikatil se hlubokým korytem, jehož písečné břehy lemovaly kořeny stromů. Nad vodou se zatřepetala vážka, jeden z těch velkých druhů z Nové Země. Mezi stromy se zelenal hustý trávník, posetý modrými zvonky hořců, Tu a tam byly v trávě vidět zaječí pěšinky. Nedaleko rostl trs voňavého fenyklu a mezi stromy na břehu potoka se vinuly liány. V dáli bylo vidět sopečný vulkán.

"Mám ti vyprávět o zadní projekci, ukrytých zařízeních a umělém zavlažování?" zeptala se Jeho Srstnatost nevinně. Dom zhluboka nasál vzduch. Byl cítit deštěm.

"Myslím, že tomu tak docela nevěřím," odpověděl. "Kdybych začal kopat tady v té zemi, co bych našel?"

"Vrchní vrstvu úrodné země, pak starší vrstvu a v ní jednu nebo dvě pečlivě vybrané zkameněliny."

"A pak?"

"Hm, skálu. Vápenec do hloubky tří metrů."

"A dál?"

"No prosím, pryč s iluzí. Dále v tomto pořadí: technickou vrstvu potřebných mechanizmů, jeden metr monomolekulární mědi, slabý film zoxidovaného kovu a náznak matrixového pole. Mám jít ještě hlouběji?"

"To bylo dost hluboko, Vaše Srstnatosti."

"Takže můžeme pokračovat v cestě? Musím nakrmit kapra."

Později, když byla zlatá ryba sytá natolik, že přestala zvonit na malý mosazný zvonek, creap pokračoval: "Musí pro to být důvod? Pak považuj za důvod třeba to, že studuji živou inteligenci. Pozemskou, lidskou inteligenci zvlášť. Už při tom, když to říkám, si uvědomuji, že u tebe pravděpodobně dojde k chybné interpretaci tohoto slovního spojení. Řekněme tedy místo toho, že když jsem se začal zabývat studiem Jednoty, rozhodl jsem se to udělat z lidského hlediska, chápeš? Je známé, že prostředí ovlivňuje a formuje vědomí a proto..." mávl chapadlem v gestu, zahrnujícím moře, prales i vzdálené hory současně. "Samozřejmě by bylo jednodušší přesunout se na některý z lidských světů, ale už zdaleka ne tak pohodlné."

Dom si násilím připomenul, že kdesi pod jeho nohama hoří přírodní výheň. Jenže creapiiové současně studovali řetězové hvězdy a ty chtěli studovat opravdu zblízka. Jeho Srstnatost mimo jiné také naznačil, že v současnosti probíhá na voru několik experimentů.

"Žolici?" řekl creap. "Jistěže ti pomohu, pokud budu moci. Jsi náš první necreapiijský návštěvník. Slyšel jsi ve svém kulturním okruhu o nějakém proroctví, které by zahrnovalo zeleného muže s mořem v láhvi?"

"Ne," zavrtěl hlavou Dom a pak se náhle vyděsil. "Nějaké takové existuje?"

"Žádné, o kterém bych věděl. Jenže to spojení zní jako chléb a voda každého proroctví.

Musíš si uvědomit, že nejsme v situaci, abychom ti mohli poskytnout nějaké zvláštní rady, k takovému účelu potřebujeme několik desítek tisíc let pečlivého studia. Máš nějaké konkrétní otázky?"

"Creapiiové nebyli Žoliky."

"Pravda. To však nebyla otázka, ale konstatování."

"Tak dobrá. Vy jste nejstarší ze všech ras. Nemůžeme počítat Chatogastra nebo Banku, to jsou jen jednotlivé organizmy. Z toho částečně vyplývá, že vy se Žolikům pravděpodobně nejvíc podobáte. Tedy duševně, myslím. Ne, vlastně ani tak ne. Asi by bylo nejpřesnější říci ve svém všeobecném zaměření."

Creap se zasmál. "A jaké je naše všeobecné zaměření?"

"Studujete jiné životní formy. Člověk - lovec, creap - shromažďovatel informací. Mohu být osobní?"

"Prosím, buď," odpovědělo obrovské zlaté vejce a Dom zčervenal.

"No, jak bych to... už jsem se setkal s creapii předtím. Víte, co se mi na nich vždycky zdálo divné? I na vás, Vaše Srstnatosti? Jste tolik lidští.

HrshHgn je můj přítel, ale je to phnob. Vyzařuje to z něj každou chvíli, a přitom žije většinu života na Protitoči. Maličkosti, způsob pohledu na život, jako v případech, kdy se oba díváme na jednu a tutéž věc a já vím, že on ji vidí úplně z jiného rasového úhlu. Ale creapiiové, které jsem potkal, takovým dojmem zdaleka nepůsobí."

"Žijeme na horkých světech. Jsme bezpohlavní, osminozí. Myslíš i lidští?" řekl CReegE + 690°.

"U Chela! Lidství je stav mysli, nikoliv těla! Ale okamžik. Vždycky jsem přemýšlel, proč mám pocit, že jsou mi tak podobní, když musí být tak jiní? Teď si myslím, že asi bude tím, že všichni creapiiové, se kterými jsem se setkal, se vědomě pokoušeli přizpůsobit lidskému pohledu na věci. Nejdřív jsou humánní a pak teprve creapiiové."

Dom se podíval na creapa, ale vejce nemělo obličej. Po nějaké chvíli se ozval hlas odnikud. "Na tom, co říkáš, je mnoho pravdy."

"Myslím si, že to děláte proto, abyste co nejlépe porozuměli vesmíru," pokračoval Dom. "Člověk vidí jiný vesmír než phnobové. Omlouvám se, mám pocit, že nevybírám ta správná slova. Oni prožívají jiný vesmír. Je to tak správně?"

"To je velmi dokonalá myšlenka. Než s ostatními zasedneme k jídlu, mohl by ses na něco podívat?"

Našli pro něj vejcovitý oblek, uzpůsobený pro návštěvníky a vybavený jednoduchým kontrolním panelem. Bylo to jako jet v malém svislém tanku. V Domově případě měly všechny izolační vrstvy udržet teplo hlavně venku, ne uvnitř. Pak se vydali k hlavní části voru.

Potom už si na mnoho věcí nevzpomínal. Jednotlivé prožitky se mu pomíchaly a vytvořily směsici vedra, obrovských lesklých oblud, dunění slunce a podivného chvění vzduchu. Pamatoval si, jak ho dovedli k pozorovací plošině, postavili do středu matrixových smyček a vyzvali, aby se podíval vzhůru.

Kruhová hvězda, na které byl vor zakotven, právě prolétala pod obloukem svého dvojčete. Na chladnějším světě by takový zážitek stačil na to, aby inicioval vznik tuctu náboženství.

Zářící oblouk, jen místy jasnější než okolní nebe. se pomalu posouval po solárním nebi.

Dom netušil, jestli ostatní creapiiové vědí, že to neohrabaně ovládané vejce ukrývá mladého člověka a ne opilého creapa, pokud ovšem creapiiové pijí. Pravděpodobně ne. Když úkaz pozoroval hodinu, cítil se opilý.

Ten pocit trval ještě několik minut potom, co se vrátili do obytného prostoru. CReegE mu nemusel dávat žádná vysvětlení. Něčím, co se vzdáleně podobalo osmóze, získal pocit creapství. Creap se mu to pokoušel říci a měl pravdu. Svět creapiiů, to bylo Sjednocení, nesmírně vzdálené světu lidí. Proto se creapiiové pokoušeli myslet - cítit - jako lidé. Jedině v tom spočíval způsob, jak porozumět celému původu vesmíru, říkal creap. Dom najednou jakoby zázrakem pochopil, že oficiální pohled na creapiie byl chybný. Říkalo se o nich, že jsou rasou zrozenou pro vědy. Creapiiové byli logický mozek vesmíru, nejvyšší analyzátoři, rasa inteligentních robotů v tom smyslu, v jakém si roboty představovali první průkopníci robotiky. To nebyla pravda. Co to bylo, o co usilovaly předsadhimistické sekty? Ryzí realita? To bylo ono. Creapiiové byli mystiky vesmíru.

Jedli pod košatou hrušní. HrshHgn měl omáčku z jemně nakvašených olejovitě černých muchomůrek, skutečnou lahůdku. Isaac si dal pro doplnění energie porci brambor z Celé Galštiny a Dom měl směs dokonale připravených mořských pochoutek. Začínal si navíc uvědomovat, že creapiiové jsou navíc automaticky odborníky téměř na všechno. Jeho Srstnatost sál něco z tlakového zásobníku, který přikládal ke vstupnímu otvoru v místech, kde měl pravděpodobně žaludek.

"Kde je váš další cílový přístav?" zeptal se creap.

"Mínos, jestli mě tam můžete dopravit," odpověděl Dom. "Musím si někde pořídit novou loď a vím, že na Mínosu je mnohorasové osídlení. Také bych se mohl podívat na Labyrint."

"Myslíš, že by se mohl v Labyrintu ukrývat klíč?" zeptal se creap konverzačním tónem.

Isaac si odkašlal a strčil Doma loktem do žeber.

"To byla skvělá literární narážka," prohlásil. "Dokonce i jméno té planety je - "

"Já vím," přikývl Dom. "Těším se na setkání s Mínotaurem. Hrshi?"

"Oh, nic," řekl phnob a zvedl hlavu. "Jen mě tak napadlo, že jssem sse najednou ocitl uprosstřed pověssti."

Novou loď nazval O skok za zády. Byla nejlepší, jakou mohla malá loděnice na Mínosu nabídnout. Neměla dokonce ani autovar, což jí spíše připočetli k dobru, ale všechny matrixy byly dokonale vyladěny a kabina měla rozměry přece jen o něco větší než skříň na šaty.

"Proč O skok za zády?" zeptal se Isaac.

"Relativita," odpověděl Dom. "Její celé jméno by mělo znít ‚Tak daleko o skok napřed, že kdyby měl Einstein pravdu, měli byste ji těsně za zády. Pokus se to nějak vepsat na identifikační panel. Myslíš, že to dokážeš?"

"Určitě," odpověděl Isaac posmutněle. "Ale kultivované to není."

Procházeli lidskou vědeckou kolonií směrem k Labyrintu, jehož nejbližší stěna se zvedala nad nízkými

obytnými kopulemi kus před nimi.

"Co si myslíš o Vyšších řádech?" zeptal se HrshHgn.

"Nádhera," odpověděl Dom nezávazně. "Co ty?"

"Ssetkal jsem sse ss několika z nich, když tě vzali na tu vycházku. Byl jssem velmi překvapen jejich phnobsskosstí, jak jssi jisstě předpokládal, a tvoje úvaha, že každá rassa vidí ssvůj odraz v - "

Z Labyrintu se směrem k nim vyvalilo malé stříbrné vejce a mávalo chapadlem, v němž svíralo kus papíru. Načervenalé zabarvení očního stínítka napovídalo, že se jedná o creapa velmi nízké úrovně.

"Psst!" zasykl hlas odnikud. "Nechcete si koupit mapu? Nemůžete do Labyrintu bez mapy. Je nakreslena mým chovným bratrem podle pravých leteckých snímků."

"Zmiz, vypálený mozku!" zaječel jakýsi větší creap, jehož pásy duněly směrem ke skupince. "Nuže, sirové a dony, je vidět, že jste inteligentní lidé a že potřebujete mapu. A pohleďte, já mám mapu, sirové a dony, mapu, jakou je vidět málokdy."

"Potřebujeme mapu?" zeptal se Don.

"Ne tak docela," odpověděl HrshHgn, který už Labyrint navštívil. "Ale jssou to pěkné ssuvenýry."

Když vstupovali do Labyrintu, popojíždělo kolem nich několik dalších obchodníků s plány a mapami.

Žolici si znovu maličko zažertovali. Tu a tam pravděpodobně někdo z vědců nebo výzkumníků poukázal na to, že Labyrint pravděpodobně vůbec nebyl míněn jako bludiště, ale nikomu se nepodařilo přijít s teorií, která by jeho účel dokázala vysvětlit jinak. Doma nepřekvapilo, když jeho společníci, kteří kráčeli každý z jedné strany, náhle zmizeli. HrshHgn ho před tímto efektem varoval.

Něco ve stěnách, tvořených monomolekulární hmotou, vytvářelo samostatný vesmír pro každého jedince, který mezi ně vstoupil. Proto také nebyly všechny mapy a letecké fotografie k ničemu. Domova vlastní mapa bludiště by byla naprosto dokonalá - ale jen pro Doma.

Jednou zahlédl mlhavý obrys HrshHgna, který se vynořil z jedné stěny, aby se vzápětí ztratil v jiné. Dom na stěnu zabušil a zjistil že je tvrdá a pevná. Rozhlédl se kolem, a když zjistil, že je sám, přejel po jejím povrchu paprskem termopalu. Stěna se ani nezahřála. Na pouhou iluzi byla velmi solidní.

Střed Labyrintu našel po pěti minutách rychlé chůze. Paměťový meč měl stále v podobě termopalu, a když se před ním objevil Ways, stačil tak tak zastavit ukazovák na spoušti.

"Jak vidím, tak jsi mě čekal," řekl Ways.

Dom vystřelil. Ways na něj vrhl ublížený pohled a natáhl ruku. Od dlaně se mu odrazila rostoucí koule, která podivným způsobem lámala světlo, dopadla na zem, několikrát poskočila a zmizela.

"První kolo," řekl Ways. "Podívej, já mám matrix oslabující resonanci, a co máš ty?"

"Kdo jsi?" zeptal se Dom. Pohybem palce změnil meč na vrhací nůž.

"Ways se Země." na okamžik se odmlčel a hodil nůž Domovi zpět. "Obávám se, že sis otupil hrot," pokračoval v řeči, "ale byl to moc pěkný hod."

"Chtěl jsem se tě zeptat, jestli jsi mě přišel zabit, ale to asi není příliš chytrá otázka, že?"

"Ne," odpověděl Ways. "Mám dojem, že je to marné, ale musím to zkoušet, k čemu bych jinak měl svobodnou vůli."

"Můžeš mi to nějak vysvětlit?"

"Jistě. Musíš si uvědomit, že vesmír je příliš malý na to, abychom se tam vešli i my, i Žolici. Jsou lidé, kteří se obávají, že se Žolici už teď mohou objevit každým dnem."

"A představují si nějaký druh oblud s obrovským mozkem?"

"Já se obávám, že očekávají spíše bohy. Když se setkáš s obludou s velkým mozkem, víš, na čem jsi, ale bohové - to je něco jiného. Nikdo nechce být zotročenou rasou. Aha, abych nezapomněl, mám tady pro tebe pár věcí."

Robot odsunul hrudní panel a hodil Domovi Iga. Sotva se zvířátko ocitlo v bezpečí na rameně svého pána, obrátilo se k Waysovi a nenávistně na něj zavřísklo. Pak rychle zalezlo Domovi pod košili.

"A ještě něco..." řekl robot. Chvilku něco hledal za hrudním panelem. "Lituju, že to tak dlouho trvá, ale víš, jak to chodí, nic není na svém místě. Aha, tady."

Dom zachytil malou kouli dřív, než si uvědomil, co dělá. Ways ho pozorně sledoval.

"To je matrixový generátor bez vinutí," řekl." Právě teď ti to mělo utrhnout hlavu. Ošklivé, já vím."

Dom hodil kouli za nejbližší stěnu. Nakrátko se zableskla v záři Řetězových hvězd a se slyšitelným nárazem dopadla do vedlejší uličky. Pak do něj Ways narazil. Robot měl výhodu váhy. Dom se překulil na záda a pokusil se protivníka setřást, ale tak tak stačil uhnout hlavou. Pěst narazila do země těsně vedle jeho ucha. Úder byl tak silný, že robotovi popraskala umělá kůže na kloubech. Ways okamžitě máchl rukou stranou a pokusil se Doma udeřit hřbetem dlaně, ale Dom stačil hlavu ještě o kousek pootočit, takže ho zasáhla jen špička prstu, která mu přejela po čele.

Zpod košile mu vyskočil Ig a vrhl se robotovi do očí. Ten ho střásl jako obtížný hmyz, odskočil a protáhl si prsty.

"Odmítám uvěřit v nezranitelnost," prohlásil. "Tak, teď to zkusíme doopravdy."

Matrixový generátor vybuchl. Labyrint se otřásl.

Tlaková vlna zvedla Wayse jako hadrovou pannu a udeřila s ním o stěnu. V letu zasáhl Doma nohou do prsou. A kdesi vysoko nad nimi se chystala k přistání loď.

10

Cokoliv se na Laothu pěstuje, pěstuje se šroubovákem.

Galaktické perličky.

Slyš podzimního listí třesk přichází stesk a střepy křišťálových lupenů.
Charles SubLunar, Planetární Haiku.

Postel byla relikt, bohatě zdobená stará věc, která nesla veškeré znaky dynastie TaminicP'ing. Dom upíral oči řídnoucí namodralou mlhou na zbytek místnosti.

Byl v pokladnici. Nebo to mohlo být muzeum. Někdo přepravil nábytek, doplňky a ozdůbky napříč celou galaxií a nacpal je sem bez ohledu na styl, nebo časové období. Dvě stěny byly zakryty paměťovými gobelíny, na nichž už stovky let zapomenutí hrdinové reaktivovali stránky s několika epizodami z dávné historie, které se opakovaly jako verš na poškozené desce. Sada figurek tstame v obřadních kostýmech stála ve škrobených pózách na šachovnici, vytvořené v obrovském uměle vypěstovaném rubínu. Byla tam vodní socha, neaktivovaná, která ležela v jezírku na dně své nádrže, a předváděcí skříň z období časného chrómu, v níž bylo možno shlédnout několik kusů pašované phnobské chrámové kameniny. Tam, kde nebyly stěny zakryty gobelíny, byly ozdobeny purpurovými závěsy.

Dom si představil až stroze praktická obydlí na Protitoči. Jediná skutečně nezávadná ozdoba byl znak sadhimistů a možná ještě Jedno nařízení v patřičném rámu. Dokonce ani elektřina nesměla proniknout dále než do kuchyně. A Sabalosova rodina byla bohatá - ve skutečnosti tak bohatá, že si prostý život opravdu mohla dovolit. Ať už tenhle pokoj patřil komukoliv, byl jeho majitel buď chudší, nebo by vedle něj vypadali jako žebráci.

Vedle ucha cítil něco teplého a když se otočil, našel Iga, který se pohodlně stočil na spacím poli. Stvoření otevřelo jedno oko a spokojeně zapředlo.

Dom se neohrabaně zvedl ze spacího pole lůžka a poměrně tvrdě došlápl na zem. Přitažlivost byla o něco větší než na Protitoči.

Roztáhl závěsy a uviděl slunce, zploštělé lomem světla, které se právě nořilo za nepravidelný obzor. Bylo chudokrevně zarudlé. Kolem okna proletělo třepetavým pohybem něco malého, našlo otevřenou část a s vrčivým zvukem vletělo dovnitř. Dom zahlédl kovový lesk křídel, když hmyz zakroužil kolem světla a rozmazaný kroužek jeho vrtule. Byla to laothská můra. To slunce venku, to bylo Tau Ceti, a zapadalo bledé, protože atmosféra neobsahovala téměř žádný prach. Byl pyšný sám na sebe.

Bronzové dveře na vzdáleném konci místností se otevřely a dovnitř vešel Isaac.

"Maucta, šéfe," řekl unaveně. "Jak se cítíte?"

"Plíce mám, jako kdyby se mi v nich někdo přehraboval pohrabáčem," odpověděl Dom žalostným hlasem. "Poslední, co si pamatuju, je bludiště na Mínosu."

"Přesně. Našli jsme vás u vchodu a půlku hrudníku jste měl promáčknutou dovnitř. Ten váš Ig kvičel, že mohl prasknout."

Dom se posadil. "U vchodu do Labyrintu? A jak jsem se tam dostal? Moment! Podívali jste se do středu?"

Robot přikývl. "Jasně, ale to byly naše středy, chápete. Takže další pokus?" Dom mu popsal, co se stalo.

Isaac řekl: "Vaše babička dorazila těsně po tom, co se to stalo. HrshHgn a já - no, my jsme si mysleli, že umíráte a Opilá je nejrychlejší loď široko daleko."

"No dobrá. Ale tohle není Protitoč."

"Zastavila tady, abyste se podrobil léčení. Ona totiž samoobnovovací schopnost té nynané břečky není nekonečná."

"No ano, ale tohle je vlastně tvůj domov, že?"

Isaac zrozpačitěl. "Já jsem občan galaxie, šéfe. Jinak máte pravdu, tohle je to staré dobré místo. Soudílna č. 3, tovární komplex devatenáct, tam jsem přišel na svět." Rozhlédl se pokojem. "Promiňte, nikdy jsme se sem dovnitř nedostali. Mezi námi, vůbec se mi to nelíbí. Věřil byste, že jsem jediný roby v celém domě?"

"Ale dej pokoj, vždyť tady musí být nějaké služebnictvo!" řekl Dom a začal se rozhlížet po nějakém oblečení.

"Jasně. Jenže jsou to lidi. Fakt nelžu, sáhibe!"

Dom na něj užasle zíral.

"A jeden z nich mi řekl ‚pane'! V mém prostředí si člověk, který řekne robotovi ‚pane', koleduje o ránu do zubů."

"Uklidni se a najdi mně nějaké šaty. Rád bych si to místo prohlédl dřív, než se mi přestane zdát." řekl Dom.

Vyšli z pokoje a pustili se širokou chodbou, pokrytou v celé šíři přepychovým kobercem. Isaac vedl Doma několika obrovskými sály, přecpanými nábytkem, až nakonec dorazili k rozměrným postříbřeným dveřím. Dva muži v zlatohnědé livreji dveře spěšně otevřeli a postavili se do pozoru, když dvojice procházela kolem. Dom slyšel, jak se Isaacovi z hrdla line tiché mechanické vrčení.

Místnost, do které vstoupili, vyplňoval z větší části kruhový stůl, v jehož středu byl volný prostor. První, koho zachytil Dom pohledem, byla Joan; působila jako středobod síně, ostatně tak tomu bylo vždy. Na sobě měla dlouhou róbu v kombinaci hluboké černé a purpurové a na hlavě černou paruku, která jí dokonale ladila s pletí. Maličko se na něj usmála. Vedle ní seděl vysoký rozložitý muž, který se vnějším vzhledem blížil droskům; Dom v něm poznal císaře Ptarmigana. Vedle něj seděla Keja, která se už zvedala ze svého místa, aby oběhla stůl a Doma přivítala. Na místě po jejím boku seděl mladík zhruba Domova věku a zamyšleně Doma pozoroval. Zbytek míst u stolu byl obsazen obvyklou směskou ředitelů správní rady a starších zástupců planetárního vedení.

Keja Doma objala a políbila.

"Já věděla, že se tady ukážeš! Dome, ale ty jsi zelený..." užasla najednou. "Byl jsi na lovu?"

"Tak nějak," odpověděl jí lakonicky.

"Pojď, sedni si, právě jsme začali večeřet. Tarli, můžeš si přesednout? Když se trochu srazíte, vešel by se sem i Isaac," dodala vesele.

"Jasně," odpověděl mladík a vesele se na Doma ušklíbl.

"Já, madam? Večeřet s lidmi?" řekl Isaac chladně a upřeně zíral na olivrejované muže, stojící kolem stěn.

"Jen se nestyď, my jsme tady jeden jediný velký integrovaný obvod," usmála se na něj Keja.

Dom se naklonil k robotovi a zamumlal: "Sedni si a tvař se příjemně, nebo tě osobně rozeberu a použiju k tomu ruce, nohy, zuby a nehty."

Skončilo to tak, že Dom seděl mezi císařem, který ho, než se obrátil zpět k Joan, s vybraným taktem přivítal, a Kejou. Mnozí z přítomných pozorovali Doma s očividným úžasem. U stolu sedělo několik phnobů a HrshHgn začal až podezřele přátelsky syčet na jednoho z velmi důležitě vyhlížejících alfasamečků.

"A takhle večeříte vždycky?" zeptal se Dom.

"Jistě," odpověděla Keja. "Ptarmigan je nejraději, když má lidi na očích." Pozvedla prst a sloužící se dali do pohybu.

"Poslyš, Kejo, jak jsem tady dlouho?"

"Od včerejší noci. Začínáš být velmi proslulý, bratříčku. Podle Ptarmigana tě hledá polovina celé galaxie. Říká se, že právě ty nás máš všechny dovést ke světu Žoliků. Co myslíš, že tam najdeme?"

"Jak to zatím vypadá, tak to asi bude nějaká zatraceně velká bomba." Všiml si, jak se otřásla. "Promiň, tak jsem to nemyslel. Tak proslulý, říkáš, ano?"

"Na oběžné dráze je několik lodí, nejvíc z nich z Nové Země nebo z Celé Galštiny. Většina z nich tam dorazila v poslední hodině. Ptarmigan je kvůli tomu velmi rozzlobený. Já tomu všemu tak docela nerozumím, ale jedna věc je jasná - všichni by tě chtěli unést. Je to pravda, že nejpozději do pěti standartních dnů objevíš svět Žoliků, ať se děje, co se děje?"

"No asi ano. Ale jak je možné, že to všichni vědí?"

"Ty ses s tím přece nijak zvlášť netajil, nebo ano? Jsou v tom samozřejmě namočené i US. Ptarmigan dokonce musel posílat každou hodinu speciální oddíly, aby sbíraly a lovily veškerý mechanický výzvědný hmyz, který kdekdo neustále shazuje na palác. Jeden se dokonce dostal do kuchyně a otevřel dveře trouby právě ve chvíli, kdy se tam dopékalo souffle! To už přesahuje všechny meze!"

"Je jedna z těch lodí creapiijská?"

"To nevím."

Tarli se nahnul přes svou mladou macechu a přikývl. "Velmi se omlouvám, Dome, ale vyslechl jsem část vašeho rozhovoru - "

"Ty taky musíš slyšet všechno," prohlásila Keja škrobeně.

" - a chtěl bych ti říct, že jedna z těch lodí je skutečně creapiijská čtvercoloď VMFTL, domovský přístav Řetězové hvězdy."

"Tak z Řetězových hvězd? No nazdar." Najednou ho něco napadlo a ruka mu vyletěla k opasku. "Kejo, měl jsem takovou malou lahvičku..."

"Je v bezpečí. Moje služebná říká, že jí jeden z mužů od bezpečnostního sboru tvrdil, že v té lahvičce je Voda života. Ne že bych vyzvídala, chápeš - ?"

"Jasně. V posledních dnech jsem byl několikrát málem zabit, vyčerpal jsem se v Bance, hodinu jsem dýchal pod vodou, k výstupu na oběžnou dráhu jsem musel využít poměrně odpuzující způsob a zaplaval jsem si na povrchu hvězdy. Jo a abych nezapomněl. Taky se mi podařilo vyjít z mínosského Labyrintu, přestože jsem měl hruď prolomenou dovnitř. Život je jediný pestrobarevný kolotoč. Někdo by měl co nejdřív začít psát můj životopis, dřív než bude pozdě!"

"Zkus támhle toho," řekla Keja a ukázala na člověka sedícího na vzdálenějším konci stolu. Dom poznal zjizveného muže a jeho otlučeného robota.

"To je Charles SubLunar, že? Ten, kterému se říká Renesanční muž?"

Keja viděla, že se na ně muž i jeho robot dívají. Pozvedla proto svou sklenici mírně jejich směrem a usmála se. Domovi pak nenápadně řekla: "Ano, to je on. Expert na Žoliky. A historik. Jeho poezie taky není špatná. A víš, že to byl právě on, kdo rozluštil jazyk Žoliků?"

"Básník a šílený počítač," citoval Dom.

"Ano, i když on není ve skutečnosti šílený. Nevím, se kterým básníkem to tenkrát spolupracoval. Jeho sluha je taky fascinující, nemyslíš, se všemi těmi jizvami? Dome? Dome!?"

"Hmm, ano," odpověděl jí nakonec Dom pomalu. Zamyšleně otáčel v prstech nožičkou své vinné sklenky. "To je skutečně legrace, když si vytvoříš podobu člověka... Rád bych si s ním promluvil. Omluv mě."

Dom opatrně procházel kolem stolu, ale nebyl opatrný dostatečně. Joan ho chytila za ruku - zdánlivě lehce, ale za tím stiskem byla dokonalá znalost anatomie a nervových center.

"Dobrý večer, vnoučku. Jak se zdá, pohyboval jsi se v posledních dnech ve velmi špatné společnosti. Ways je hlavní mordýř Žolického ústavu."

Dom si povzdechl. "No dobrá, babi. Předpokládám, že ses mně přehrabovala v myšlenkách."

"No, byl jsi v bezvědomí a mně to samozřejmé připadalo jako ta nejpřirozenější věc na světě."

"No samozřejmě."

"Nechovej se jako hlupák, takový je skutečný život. Wayse zná každý bezpečák v celém vesmíru. Jednou se pokusil zabít zástupce ředitele Univerzální Smrti, věřil bys tomu? Je to robot s připojeným okruhem a instinkty zabijáka. Vidím, že máš pořád ještě tu bahenní obludku."

"Strávil nějakou dobu s Waysem. Myslím, že je v něm bomba, nebo něco takového," usmál se Dom. "Ale s

tím bych si moc hlavu nelámal."

"Ty si myslíš, že jsi nezničitelný. Nevsázej na to a taky na to nehřeš," varovala ho Joan. Na Iga vrhla napůl pátravý a napůl nepřátelský pohled.

Císař zvolna vstal a zazvonil malým černým zvonkem. Stolovníci se začali pomalu zvedat a odcházet. Dom viděl, jak se SubLunar a jeho sloužící vmísili do davu.

"Co se stane teď? Pokud tomu rozumím, tak všichni čekají na to, co udělám já."

"Chceš objevit svět Žoliků?"

Většina stolovníků už odešla - císař se jim uklonil a tak se rozloučil s těmi, kteří ještě seděli kolem stolu. Na druhé straně velké jídelny se bavili Isaac a HrshHgn s Tarlim.

"No, já myslím, že ano," přikývl Dom. "Já už skoro... už se mi to začíná více méně rýsovat. Ona to totiž není planeta. Tedy, chtěl jsem říct... může to být planeta, ale... no podívej, Protitoč je planeta s pravidelnou oběžnou dráhou, s kyslíkovou atmosférou, magnetickým polem a tak dál, ale Protitoč je současně svět a kultura."

"Chápu," přikývla pomalu Joan. "Ale hrozně by mě zajímalo, kde to může být?"

"Zbývá mi necelých pět dnů, což samozřejmě vylučuje většinu míst mimo náš kulový životní prostor. Myslím si..." Dom se zarazil. "Ty ze mě taháš informace."

"Jen pro dobro Protitoče. Nechci, abys našel svět Žoliků a pak tě o něj připravil nějaký dav šílenců. Ty se přece o politiku nestaráš. Povídám ti, že tohle, pokud bychom to správně využili, by bylo největší výhrou Sabalosovy rodiny."

"To myslíš vážně?"

"Jistěže to myslím vážně." Vstala. "Promluvíme si o tom později. Jdeš se podívat na Maškarádu?"

"To musíš!" přemlouval Doma Tarli. "Je to zvláštní představení. SubLunar ho napsal na lodi, když se sem vracel. Otec se po večeři rád trochu pobaví."

Dom zpočátku představení nepovažoval za nijak zvlášť zábavné. Byla to satirická parodie na pozemsko - zahraničně planetární politiku, což bylo vždycky vděčné téma a bylo zasazeno do období časného Řecka. Všichni herci měli masky v nadživotní velikosti, posázené drahými kameny. Sbor se skládal z robotů.

Pak ale Doma příběh zaujal.

Hlavním hrdinou byl prezident Pan, s křivýma kozíma nohama, vybavený samozřejmé nezbytnými rohy a píšťalou. Stalo se to potom, kdy došlo k jakémusi obchodnímu jednání s Prvním sirijským bankou, který byl představován velkou stříbrnou koulí na nožičkách.

Banka řekl: "TAKŽE TY MYSLÍŠ, ŽE SE TEN MUŽ DOKÁŽE UBRÁNIT TOMU, ABY HO NEVYSTRNADILI ROBOTI?"

Pan chvíli poskakoval po jevišti: "Jistěže. Jaký robot by dokázal dělat věci za mě? Dál než k první třídě se nikdy nedostanou, abys věděl."

Sbor: "Brekekekex, kvaarr, kvaarrtál!"

Pan: "Ale poslyš, kdo je vlastně ten unavený cestovatel?"

Na jevišti se objevil další herec. Byl celý nápadně, přímo zářivě zelený. Potácel se pod společnou váhou páru okřídlených sandálů, které pelichaly a trousily za sebou stopu z peříček, obrovského gumového meče a neméně velké láhve na vodu. Na jednom smaragdově zeleném rameni mu seděl tvor, který by musel být noční můrou všech vycpavačů - směs skleněných bulev, peří, chomáčů srsti a zcela nesmyslně rozmístěných drápů.

Pan: "Dobrý bože! Co děláte s tím špatně sestaveným pitvorem?"

Poutník: "To není žádný pitvor, to je můj domácí mazlíček."

Pan: "Právě o něm jsem mluvil! Co si přejete, poutníku? Tak ven s tím, abychom mohli pokračovat ve hře."

Poutník se krátkozrace rozhlédl po jevišti a pak upřel oči do hlediště.

"Hledám svět Žoliků," zamumlal.

Pan řekl: "Zkus Zemi. A na Nové Zemi je to taky samý vtipálek. Ach ták! Ty myslíš tamty Žoliky! V tom případě vari! Ti přece neexistují, nebo snad ano?"

Banka: "KAŽDÝ PŘECE VÍ, ŽE SE PŘESTĚHOVALI DO SOUSEDNÍHO VESMÍRU - "

Pan " - tak proč se nepodíváš na temnou stranu slunce?"

Poutník: "U všech všudy, ano! Temná strana slunce, říkáš? Hned se tam vydám." Pomalu se odšoural z jeviště.

Druhého dne ráno se Dom probudil v ložnici, která na něj svým bohatstvím téměř zapůsobila, opláchl se ve zlatém umyvadle a vydal se do jídelny. Ke snídani přišel pozdě. Většinu noci strávil v neplodném hovoru s Joan. Došlo k hádce, když Iga odnesli do laboratoře a prozkoumali. Bez ohledu na očividný strach malého zvířátka se v něm pokoušeli najít jakoukoliv ukrytou zbraň či nástrahu. Nenašlo se nic, ale Ig, schoulený na Domově rameni, byl od té doby až nezvykle tichý.

SubLunarovi přišel hned po představení bleskový hovor ze Země a vzápětí po něm odcestoval.

V jídelní hale byl prostřen rozlehlý létající stůl, doslova přeplněný zakrytými mísami. Dom tiše přešel po vysokém koberci a zvědavě nadzvedával poklopy. Na jedné míse byly rozložené kousky jakési růžové uzené ryby, na druhé objevil napůl obranou trosku kančí hlavy. Na další bylo jen ovoce. Jako správný protitočan se nakonec rozhodl pro růžovou rybu a usadil se s talířem na jeden konec prázdného stolu. Jen tak z čiré zvědavosti zvedl víko velké teriny a spěšně ho zase přirazil. Jak bylo vidět, snažil se císař zavděčit i droskským hostům.

O pět minut později se otevřela malá dvířka na protější stěně jídelny a dovnitř se po špičkách vplížilo děvče.

Bylo malé a tmavé, stejně jako Tarli. Dom se na ni usmál. Dívka se začervenala a pomalu, s očima upřenýma na Doma, postupovala k vznášejícímu se stolu.

Naplnila si malý talířek drobnými pečenými rybkami a sedla si na opačný konec stolu. Dom si ji prohlížel. Zdálo se, že děvče v ranním světle jakoby září. Vypadalo to téměř nadpřirozeně. Záře ji sledovala, takže když například pohnula rukou, zůstala za ní ve vzduchu jemná nazlátlá čmouha. Byl to zřejmé nějaký elektrofyzikální jev, ale působil velmi přesvědčivě.

Jedli mlčky v tichu, rušeném jen obrovskými starými hodinami, odtikávajícími standartní čas.

Nakonec se Dom odhodlal. "Mluvíš dženglikem? Diwakem Linackých Komerksů? A co droskštinou? - upaquaduct, é, lapidiquak, nunquakkuquc quipadukkuadikquakak?"

Nalila si malý šálek kávy a usmála se na Doma. Dom v duchu zasténal. Droskština mu dělala dost potíží, ale nějak si s ní snad poradí. Připravil si hlasivky a hrtanovou příklopku ke konečnému testu.

"Ffnbasshs sFFshs - frs Sfghn Gss?"

Její další úsměv mu připadal jako zbytečně škrobený.

Zatleskala rukama. O chvilku později vycítil, že kousek za ním někdo stojí.

Vedle jeho židle stál obr. Pár malých štěrbinovitých očí ho nevzrušeně pozoroval z přední části malé hlavy umístěné na těle, širokém stejně jako vysokém, což znamenalo skoro dva metry. Stvoření na sobě mělo koženou zástěru, pokrytou známými hranatými vzory v červené a modré. Za pasem měl tvor nastrkánu celou sadu nejrozličnějších nástrojů. Byl to drosk - a hodně starý - takže to byla samozřejmě inteligentní samička. Jestli v paláci bývali nějací samečkové, byli teď pravděpodobně v úhledných balíčcích v mrazáku.

Dívka zazpívala řadu zvonivých tónů. Rudé oči v malé hlavě zamrkaly.

"Princezna říká, co vy říkáte?"

"Pokoušel jsem se jen být společenský," odpověděl Dom. "A vy jste kdo?"

Obryně si vyměnila s dívkou několik rychlých vět a pak řekla: "Já jsem její tělesná strážová a pokojská."

"To musí být velmi ekonomické."

"Lady Sharli říká, vy pojedete na vyjížďku?"

Aniž čekala na jeho odpověď, zvedla ho droskyně jednou rukou ze židle. Ig se probral a vycenil na ni zuby, ale pak začal spokojeně pobrukovat, když ho obryně zvedla druhou mocnou tlapou a něco na něj zabručela. Močálový Ig několikrát pomalu zamrkal, pak se rozběhl po ocelově tvrdé paži a usadil se droskyni na hlavě.

Sharli už kráčela velkým patiem před halou. S účastí se podívala na Doma, kterého jí její osobní strážkyně hodila k nohám jako obyčejné zavazadlo. K Domovu údivu dívenka dupla nohou - ani jeho matka se totiž k něčemu takovému ve svých záchvatech špatné nálady neutíkala - a pohrozila obryni drobným prstem. Droskyně se jí uklonila. Pak pomohla Domovi na nohy.

Opodál držel robot za uzdy dvě zvířata - Dom ještě v životě koně neviděl, s výjimkou toho páru, který musel s politováním vrátit v den své inaugurace. Tohle ale byli laothští koně. To znamená roboti.

Jeden z podkoních pomohl Sharli do sedla zvířete, které bylo z pískovaného hliníku. Otěže byly vytvořeny z jakéhosi proplétaného kovu, ozdobené drahokamy a rolničkami.

Domův kůň měl barvu leštěné mědi. Když Dom vylezl do kontrolního sedadla, obrátil k němu kůň hlavu, podíval se na něj mnohoplošnýma složenýma očima a prohlásil: "Umíš vůbec jezdit, kámo?"

"To nevím, nikdy jsem to nezkoušel."

"Dobrá, tak to raději nech na mě, ano?" ušklíbl se kůň a zahrabal nohou.

"Proč dávají do koně mozek robota páté třídy?" zeptal se Dom, když vyšli branou z paláce. Droskyně jim poklusávala v patách.

"Mě tady mají pro hosty. Bez trochy inteligence se s některými z nich těžko domlouvá," odpověděl kůň konverzačním tónem. "Vy jste ten chlápek, který má objevit na nebi to bůhvíco?"

"Jo. Setkal jsi se někdy s Pátou třídou registrační značky TR3B45?" zeptal se Dom.

"Myslíte toho? Programovali nás společně. Poslali ho sloužit nějakému prezidentíčkovi na jakési zaostalé planetě a já skončil tady."

"Hned jsem si myslel, že bys mohl mého Isaaca znát. Máš stejný způsob řeči," přikývl Dom.

"Být koněm zase není tak špatné," pokračoval kůň a pohodil hlavou. "Musí se mnou slušně zacházet na základě toho, že my pětky jsme řazeni do skupiny lidských bytostí.

Pravidelně vás prohlédnou a dostanete tři pravidelné energetické dávky denně... říkal jste něco?"

"Přemýšlím," zavrtěl Dom hlavou, stiskl rty a rozhlížel se po okolí.

Na Laothu nic nerostlo. Planeta byla sterilní. Přistávající lodě procházely složitou dekontaminační kontrolou a návštěvníci byli zbaveni všeho kromě bakterií nutných k provozu jejich vlastních těl. Atmosféra byla na Laoth dovezena. Ekonomický svět, založený na výrobě elektronických zázraků, si nemohl dovolit ani jeden jediný virus na špatném místě.

Jenže holý svět byl naprosto nelidský. Proto už kdysi jiný císař Ptarmigan, první z celé dynastie, začal budovat zahradu...

Celé akry umělých rostlin, zakořeněných v neplodném prachu, byly mrtvější než sama mrtvola, ale stejně jako mrtvola se hemžily drobným životem.

Elektroničtí lidé byli životní skutečností. Pětina humanoidního obyvatelstva planety byla kovová. Jenže elektronická příroda - to bylo trochu něco jiného.

Mohutné měděné stromy působily pokřiveně a rozložitě jako duby a jejich větve nesly chomáče listů se selenovými články, které tiše cinkaly ve větru. Kolibříci - samozřejmě elektroničtí - poletovali kolem stříbrných květů,

kde bzučely malé zlaté včely a nasávaly zásobu energie do droboučkých akumulátorků, aby se pak mohly vrátit do svého dokonale ukrytého temného hangáru. V malém potůčku, bohatém na minerály, který se klikatil zahradou, sálo rákosí ze dna kovy a vyhánělo jasně sírové květy. V hloubce sebou mrskal zinkový pstruh a v jezírcích se otvíraly hliníkové lekníny, jejichž okvětní plátky se podobaly prstům.

Koně proběhli mezi stromy a pokračovali po cestičce vysypané štěrkem. Po obou stranách se kývaly záhony kovových květů. Sharli ho vedla k malému pahorku, kde vyvěral pramen a padal z vysokého skalního prahu do temně modrého jezírka. Mezi záhony zlatých lilií stála malá pagoda.

Tam si Sharli sedla, poklepala rukou na sedadlo vedle sebe a obrátila se k obryni.

"Lady Sharli ona říká, abys ty vyprávěl o sobě," řekla droskyně. Vyhazovala do výšky šedesáticentimetrový nůž a chytala ho za čepel.

Dom tedy vyprávěl. Vždycky, když obryně překládala, Dom se na chvíli odmlčel a tak měl dost času sledovat při práci malého mosazného pavouka, který vylezl z jakési pukliny nad nimi. Pavouk zaujal určitou polohu na kovové větvičce a z té se zhoupnul na sousední větévku.

Sharli byla dobrá posluchačka, ovšem možná také obří droskyně byla dobrá překladatelka. Dívenka napjatě vzdychala, když jí popisoval boj v Bance, a smála se a tleskala a nechávala přitom kolem sebe ve vzduchu nazlátlé čmouhy, když jí vyprávěl, jak uprchli s pomocí slunečních štěňat.

Pavouk upevnil pavučinu na proutek a zhoupl se na další větévku.

"Princezna se ptá, jestli jsi se nebál?"

Dom se jí pokusil vysvětlit předpovědi a pravděpodobnosti vypočítané díky p-matice, zatímco pavouk provedl několik dalších seskoků. Domovi se nepodařilo skončit dřív, než pavouk upředl celou pavučinu z jemného měděného drátku a vrátil se k odpočinku na svou první větvičku. Za sebou kladl dva slabé napájecí kabely.

Dom vyprávěl, jak na nějaký strach vlastně vůbec neměl čas. Sharli ho ale i tak pozorovala obdivně rozšířenýma očima. To bylo příliš, než aby odolával dlouho. Kromě toho mu do hlavy stoupal její parfém. Velmi silně si uvědomoval přítomnost obrovské služebné a několikrát se při jeho vyprávění s mírným pohrdáním ušklíbl i kůň.

Zatímco Dom předváděl funkci antigravitačních sandálů a kroužil nad hlavou nadšené Sharli dokonalé osmičky, vletěl do pavoukovy sítě malý mechanický brouk. Vyšlehl kratičký modrý záblesk.

Dom pokračoval popisem chytání a řízení větromušlí, zatímco pavouk protestujícího brouka pomalu a důkladně rozebíral nohama, jejichž zakončení se podobala francouzským klíčům.

Mezi stromy se objevil další kůň. V kontrolním sedle seděl Tarli téměř od hlavy k patě ukrytý v brnění, vyrobeném z kožených plátů, které se složitým systémem překrývaly. Tarli si sundal helmici v podobě děsivé hlavy, otřel si čelo rukavicí a vesele se na Doma usmál.

"Zdravím tě, nevlastní strýčku. Myslel jsem si, že byste mohli být tady. Doufám, že se příliš nenudíte."

"Ale ani v nejmenším," odpověděl Dom spokojeně. "Víš, tvůj kostým je trochu..."

Tarli pozvedl obočí. "Byl jsem zápasit v šamboji. Vy u vás na Protitoči se necvičíte v šamboji?"

Dom si vzpomenul na ten jeden nebo dva boje, které viděl na lodích. Byly to divoké zápasy, při nichž se používali metr dlouhé dagonské nože. "No, u nás na Protitoči bojujeme většinou doopravdy," odpověděl nakonec. "Co je šamboj?"

Tarli odvázal podlouhlý balíček, který měl připevněný za sedlem a vytáhl z něj meč skoro tak dlouhý, jako byl on sám. Rukověť byla potažená kůží a nebyly na ní kupodivu žádné zbytečné ozdůbky. Čepel nebylo vidět. Jen ve chvíli, kdy zachytila odraz světla, se na okamžik objevila v podobě tenkého zeleného plátku.

"To je šammeč," vysvětloval. "Čepel je pochopitelně jen několik mikronů silná, vykovaná jako jediná molekula ve zvláštním mečovém světle úsvitu. A je neuvěřitelně pevná. A co ty, jsi dobrý šermíř?"

"No, umím trochu používat paměťový meč," odpověděl mu Dom. Vytáhl svou zbraň a předvedl ji. Tarli meč neohrabaně uchopil.

"Na jakém principu to funguje?"

"V rukojeti je umístěn malý projektor matrixového pole, a ten umožňuje, aby se zbraň změnila do různých tvarů."

Tarli mu zbraň podal zpět. "To ovšem není zbraň cti," řekl smutně. "Neměl bys chuť si šamboj zkusit?"

Zasmál se Domově výrazu a vytáhl z balíčku dvě dlouhé tyče. "To jsou cvičné," vysvětloval. "Aby nováčkové nepřišli o příliš mnoho končetin hned na začátku výcviku. Jsem druhý nejlepší šamuri na Laothu."

Dom na sobě cítil Sharlin pohled.

"Dobrá," řekl nakonec, i když velmi nerad. Konec konců, když dokáže ovládat meč na tstamové šachovnici... i když tam je to jen pěticentimetrové párátko v rukou figurky. Ale tohle byly nakonec jen kusy plochého dřeva.

Tarli vybalil další helmu a několik důležitých součástí koženého brnění a Sharli je Domovi pomohla obléct a připevnit

"Měl bys mi nejdřív vysvětlit pravidla."

Tarli se usmál. "Tohle je jenom tyčový šamboj. Můžeš cokoliv, ale musíš k tomu použít tu tyč. Sharli nám dá znamení."

Děvče, které je až dosud se zájmem pozorovalo a pomáhalo Domovi, najednou zavrtělo hlavou a ostrým tónem začalo mluvit na bratra.

"Ona říká, že bychom měli bojovat o nějakou cenu. Můj meč proti tvým antigravitačním sandálům. Myslím si ale, že to není fér."

"Nelam si s tím hlavu," řekl Dom. Sehnul se a začal si rozepínat sandály. Tarli si povzdechl a položil vedle nich svůj šammeč.

Sharli mávla kapesníčkem.

Tyče se jednou srazily ve vzduchu a pak okolo sebe oba soupeři začali opatrně obcházet a ostražitě se pozorovali.

Dom se poněkud osmělil a pokusil se o jeden dva útoky, které ovšem Tarli zachytil svou holí. Pak se usmál a roztočil svou tyč kolem jednoho prstu. Roztočená hůl mu pak přeletěla po zádech, Tarli ji zachytil a vzápětí už jeho zbraň dopadla na polstrovanou vycpávku Domovy helmy. Tarli podnikl několik klamných výpadů a při posledním Doma opět zasáhl lehkým úderem do hlavy.

Dom uskočil stranou a švihl svou holí dolů. Tarli se jí bez obtíží vyhnul, skočil kupředu, zachytil Domovu hůl a trhnul za ni. Dom, který na něco takového nebyl připravený, ztratil rovnováhu, upadl a jel kus po břiše štěrkem.

Sharli si zakryla ústa rukou a otočila se. Ramena se jí třásla.

Domova hůl narazila se slyšitelným zvukem na Tarliho nechráněné nohy. Pak se Domovi podařilo vyskočit a zasáhnout překvapeného hocha znovu. Hůl zasvištěla v dlouhém oblouku a její konec dopadl na Tarliho paži.

Tarli se zapotácel dozadu a jak se zoufale pokoušel udržet rovnováhu, rozhodil bezmocně ruce. Dom ho zasáhl ještě jednou, tentokrát přímo do hrudi.

Tarli zmizel.

Dom doběhl právě včas, aby viděl, jak chlapcova bledá tvář mizí pod hladinou jezírka, do nějž se řítil vodopád. Rychle ze sebe shodil většinu výstroje a vrhl se do vody. Na hladinu dopadl přesně uprostřed velkého chomáče leknínů.

Kus pod sebou viděl temný stín, který se pomalu propadal do hlubiny. Dom k němu doplaval, zachytil ho a prudkým vykopnutím vyrazil vzhůru. V okamžiku, kdy vypluli nad hladinu, našla si o něco silnější přitažlivost planety kožené Tarliho brnění a oba mladíci se znovu potopili.

Dom se i s Tarlim znovu pracně probojoval na hladinu a pokoušel se najít přezky brnění. Pak se do vln ponořila obrovská ruka a Tarliho zachytila.

Ve chvíli, kdy droskyně uchopila bezvládné tělo, odstrčila Doma, který padl zpět do vody, hodila si omráčeného Tarliho přes rameno a rozběhla se mezi stromy k paláci.

Dom se pomalu a s provinilým výrazem zachytil kamenného břehu na protější straně jezírka. Vykašlával vodu a čekal, až mu ve spáncích přestane bušit krev.

Zaslechl zasvištění čepele, odrazil se pozpátku nazpět do vody, kde narazil na svazek kabelů silných jako prst, a vynořil se uprostřed leknínového porostu. Sharli na něj upírala zuřivý pohled a hrotem šammeče uťala další dlouhý kus kamene v místě, kde měl ještě před chvilkou prsty.

"On si jenom hrál," zasyčela na něj v perfektním žangliku. "Je to druhý nejlepší šamuri v galaxii a jen si hrál. Ale tys musel vyhrát!"

"Já si ale nehraju," dodala. Meč jí zasvištěl nad hlavou a aniž příliš zpomalil, uťal silnou měděnou větev, která se čepeli náhodou postavila do cesty.

Dom se potopil a vynořil se na protější straně jezírka a snažil se rychle vylézt ven, zatímco dívka jezírko obíhala, aby se na něj mohla vrhnout znovu. Kožené brnění, které předtím odhodil, stále ještě leželo na zemi. Horečnatě ho ohmatal. Nemohlo ho ochránit před šammečem, který dokázal přeseknout kámen. Vycpávky měly za úkol jen ztlumit sílu úderu - to znamená, že musí existovat nějaké statické pole, které tu strašlivě ostrou čepel dokáže proměnit na...

Úder ani nepostřehl. Necítil nic, stačil jen zahlédnout slabý zelený záblesk. Hrudní plát, který držel v rukou, se prostě a jednoduše rozpadl na dva kusy. Neutěšilo ho, ani když viděl, jak se zbytkové částečky pole ztrácejí v zemi.

"Rozsekám tě," prohlásila Sharli. "Kousek po kousku. A začnu tím, co nejvíc přečnívá!"

Linka, kterou mu hrot meče narýsoval na předloktí byla slabá jen proto, že dostatečně rychle zareagoval.

"Tvrdil jsi, že den tvé smrti ještě nenastal," procedila mezi zuby. "Já bych si tím na tvém místě tak jistá nebyla!"

Dom zamrkal a zavřel oči. Čepel ho zasáhla přímo do krku. Otevřel oči a když si s přihlouplým výrazem začal krk ohmatávat, cítil na sobě její pohrdavý pohled.

"Jen počkej, až s ním zkusíš pohnout! Udeřila jsem tě na plocho, hlupáku!" prohlásila, přistoupila k němu, postavila se na špičky a uštědřila mu hlasitý políček. "Ty nafoukaný, neotesaný, divošský kluku!"

Zapotácel se, nohama chvilku bojoval o záchytný bod na okraji jezírka a nakonec spadl do vody po třetí. Vynořil se, zatřásl hlavou a zalapal po dechu. Sharli, třesoucí se vztekem, na něj namířila hrot meče.

"Jestli je mrtvý, kluku, jestli je mrtvý..." sebrala se země kovový kámen a neohrabaně se pokusila Doma zasáhnout do hlavy. Když se znovu vynořil nad hladinu, viděl už jen malou postavičku na mechanickém koni mizet mezi stromy.

Dom počkal, dokud z něj neokapala většina vody, pak se natáhl na umělý štěrk, pomalu osychal a pozoroval při tom mravence. Vyrojili se zdánlivě odevšad a teď se radili nad odseknutou větví. Se zájmem pozoroval, jak se větev najednou hladce rozpadla na dva menší kusy, a už ho ani příliš nepřekvapilo, že při tom zahlédl ostré modré záblesky elektronické pily. Menší kus větve odtáhla skupina mravenců k nedalekému stromu, v jehož kmeni se náhle otevřela nákladová branka.

Dom zvedl gravitační sandály a šammeč a vydal se nazpět ke koni. Ten na něj vrhl soucitný pohled, ale neřekl nic. Zamyšleně se vydali nazpět k paláci.

Vysoko na pahýlu větve se zatím jako zázrakem objevil malý jeřáb a zvedání větve začalo. Záchranný opravárenský tým se dal do práce. Ještě výše, kde silikonové listy pily slunce a zvonily ve slabém vánku, pozoroval lhostejně mravenčí pracovníky jiný hmyz. Místo očí měl kamery a nebyl vyroben na Laothu.

Toho podivného brouka zase na oplátku pozoroval pavouk a myslel na elektrické výboje.

11

"Jsme stará rasa. Užili jsme si všeho, co nám vesmír může nabídnout - já sám jsem viděl temný jícen ve středu vesmíru a jasné, i když mrtvé hvězdy daleko za ním - a proto jsme jako rasa odsouzeni k zániku. Vy, jako každý pseudohumanoid, hledáte zkušenosti; já, spolu s rasou zvanou podové, studuji vznik vodíku v meziplanetárních hlubinách. My tříbíme a vydáváme své creapiijství, protože nás dusí. Kam vede naše cesta odsud?"

Výňatek z osobního dopisu zaslaného Jeho Srstnatostí CRabE+687°,
Jeho Srstnatosti CreegE+690°, uveřejněný v antologii Žolickou poštou

"Dále."

Dom se opřel do dveří.

Tarli ležel na břiše a četl. Zvedl hlavu a usmál se. "Pojď dál!"

Dom s rozpačitým výrazem vešel dovnitř a odložil gravitační sandály na lůžko.

"Jsou tvoje," řekl. Tarli si je zamyšleně prohlížel.

"Ano," řekl dost pochybovačně a vypnul kostku.

"Mně pomáhala přitažlivost a taky jsem nebojoval podle pravidel a, no..." vypravil ze sebe Dom stísněně.

"Jsi celý promočený," řekl Tarli. Zatleskal rukama. Z jednoho rohu místnosti se vyřinul proud vlahého vzduchu, za ním se objevila mladá droskyně. Tarli jí vydal příkazy, které se týkaly oblečení a ručníku, a ona zmizela jen proto, aby se vzápětí vrátila se vším potřebným.

"Máte tam u vás nějaká, hm, přísná pravidla o ukazování nahého těla?" zeptal se Tarli. "Jestli ano, tak támhle je umývárna."

Dom odmítavě zabručel a stáhl si promočenou košili přes hlavu.

"Já jenom, že my jich tady máme požehnaně. Dobrá, Chaquaduco." Zatleskal znovu rukama a uklánějící se postava zmizela.

"To je skvělé! Přenos polí? To by babička v domě nikdy nedovolila. Tvrdí, že je to nestydaté plýtvání energií."

Tarli zvedl ruku. "Indukční odpor se zesiluje těsně pod pokožkou. U nás je to tradice. Dělá to skvělý dojem na hosty. Chytej!"

Dom zachytil pás z dračí kůže a sepnul jím volné hedvábné roucho, zdobené složitým žlutošedým vzorem. Laothan otevřel bohatě zdobenou skříň a z ní vytáhl malou verzi šammeče.

"Počkej!"

"To je jenom koto. Čistě obřadní. Prosím, vezmi si ho. Když už kvůli ničemu jinému, tak alespoň proto, že když si ho nevezmeš, je to smrtelná urážka. Musel bych s tebou bojovat znovu a to ostrým mečem a bez ochranného oděvu. A ještě předtím bych tě to musel dokonale naučit." Pak vrhl koutkem oka pohled na Domův krk. "No, ale jak jsem slyšel, dostal jsi taky svou lekci?"

Domova ruka vyletěla ke krku, několikrát zamrkal a nebylo to jen bolestí.

"Tak mám dojem, že se dívky na Laothu baví i jinými věcmi, než je obyčejné aranžování květin," zabručel.

Tarli se vesele ušklíbl. "Ani se moc nepleteš. Nejbližší květiny, o kterých vím, jsou na první sousední planetě našeho systému a to je Kšípek. Největší z nich jsou pohyblivé růže - těm, když je potřebuješ přistřihnout, musíš nejdřív nasadit dvojitého nelsona."

"Vsadil bych se, že v tom je určitě dobrá."

"Asi ano. Ona je první na seznamu bojovníků šamboje u nás a na tom je pět set skvělých šamuriů."

Dom opatrně přejel prstem po čepeli kota a nevěřícně zavrtěl hlavou.

"Například ve střelbě z luku jsem lepší já. Ona nemá potřebnou trpělivost. Tam je Sharli na seznamu až někde na třináctém místě."

"Je něco, v čem není dobrá?"

"No, máme ještě třetí národní sport, nebo zábavu."

"A jakou? Porážení prasat? Drcení kamenů holou pěstí?"

"Ne. Mikroobvodové návrhářství. To je umění, rozumíš. Ale teď pojďme, je čas k jídlu."

Cestou do jídelny Dom skutečně žasnul. Byli na Laothu, na planetě, kde se vyráběly nejdokonalejší vesmírné lodě a umělé mozky páté třídy, které byly považovány za mozky homoidní úrovně, a přitom tady kromě koní a mechanické zahrady zatím nezahlédl jediného robota. Laothané, jak se zdálo, nebyli nijak dychtiví obklopovat se vlastními výtvory.

Když procházeli chodbou obloženou deskami z lakovaného dřeva, obrátil se k němu Tarli. "Otec se cítí velmi dotčený."

"Kvůli mně?"

"No, řekl bych, že nepřímo. To není tím, že jsi sem přiletěl - otec má rád návštěvy a hosty. Je to tím, že se tady začínají objevovat i ti nezvaní. Jak dlouho to ještě má trvat, než najdeš svět Žoliků?"

"Od dnešní půlnoci už mi budou zbývat jen tři dny."

"A napadá tě něco?"

"No, něco ano," odpověděl Dom neurčitě.

"To doufám," přikývl Tarli. "Na oběžných drahách kolem naší planety teď krouží padesát lodí a všechny čekají na to, co uděláš. Některé z nich jsou dokonce opatřeny těžkou výzbrojí. Země sem vyslala celou flotilu. Je tady

dokonce válečná loď z Celé Galštiny - myslím si, že je to jediná, co mají. Až je dovedeš ke světu Žoliků, dojde podle mě k pořádné mele. A abych ti řekl pravdu, víš, co dělá otci největší starosti...?"

"Můžeš ho bez obav uklidnit. Nemyslím si, že by měli Žolici něco společného s Laothem," odpověděl mu Dom rychle.

Tarli si ulehčeně oddechl. "Všechny ty nepříjemnosti, které s nimi jsou!" pokračoval. "Každou hodinu je třeba vyslat oddíly, které posbírají a zničí všechny štěnice a brouky, které Univerzální Smrt neustále shazuje kolem paláce. Vlezou do každé škvíry. Podívej se třeba na tuhle!"

Věc podobná drahokamy osázené kudlance nábožné se plazila po horní hraně jednoho z ozdobných panelů. Když se dvojice přiblížila, pokusila se zmizet, ale Tarli ji srazil špičkou meče na zem a rozšlápl ji.

"Vypadá jako standartní pozemský model," zabručel. "Už chápeš, jak to myslím?"

"Ta jediná zpráva za vším, co mi povídáš, zní, že mě sice docela rádi vidíte, ale byli byste mnohem raději, kdybych co nejdříve zmizel."

Tarli spěšně odpověděl: "Prosím, neber to ve zlém. Řeknu ti jedno - zaručíme ti kolmý a chráněný start. Navíc ty nejsi naše jediná starost. Slyšel jsi někdy o bankovních ztrátách?"

Dom zavrtěl hlavou.

"Nic takového se nikdy nestalo."

Dveře do obrovské jídelny se před nimi samy otevřely. K jídlu se jich sešlo jen osm. Velký kulatý stůl byl přeměněn v paměťový zásobník a místo něj byla po zemi prostřena klasická laothská jídelní žíněnka. Kromě Tarliho a Doma byli v místnosti ještě Joan, Keja, císař, Sharli, HrshHgn a malý rtuťovitý laothan. Za dětmi stála jejich droskská služebnice a Isaac se ostentativně postavil za Doma. Držel Iga.

"Díky," řekl Dom a vzal si zvířátko. "Kde vůbec byl? A kde jsi byl ty?"

"Tak jsem se rozhlížel po starém dobrém domově, šéfe. Ig se stal neoficiálním maskotem protištěnicových týmů - dokáže je fakticky pěkně rozehřát."

Sharli zvedla hlavu a když se na ni Dom podíval, zčervenala.

Hlavní chod, hamhamští korýši, byli snězeni v tichu, když pomineme zoufalé pokusy phnobského tria, které na opačném konci haly hrálo chlong.

Chladný větřík přinášel dovnitř tiché cinkání listů z mechanické zahrady.

Císař velmi obřadně nalil sirupovitou, křišťálově čistou tekutinu, která byla zrádně příjemná na jazyku, ale o to víc pálila v hrdle. Na tlesknutí rukama zmizeli sloužící. Trio rychle dohrálo konec věty, stáhlo z nástrojů struny a vzdálilo se.

"Tak," začal císař. "Teď si musíme promluvit."

"Špióni?" nadhodila Joan a upřela pohled do své sklenice. Císař pozvedl obočí.

"Ale to je samozřejmé, má drahá," přikývl s úsměvem. "Támhle je například jeden - hráč na inq tam nechal Ucho, než odešel. Droskští služebníci mých dětí jsou v neustálém spojení se svou planetou, jejíž jméno je nevyslovitelné, a podávají tam pravidelná hlášení, kromě toho se celá místnost a přilehlé prostory doslova hemží špendlohlavy a štěnicemi. Dále například tenhle gentleman, který sedí po mé levici - " rtuťovitý mužík se usmál, "je smluvní vyzvědač. Jmenuje se Magan. Jeden z jeho mnoha úkolů je podávat o mně podrobná hlášení. V případě, že se nechovám, jak bych měl, okamžitě to hlásí. Tak kde je svět Žoliků?" skončil náhle.

Dom přejel prstem okraj své sklenky.

"Už ti zbývá pouhých dvaasedmdesát hodin do jeho objevení," pokračoval císař.

"To není fér!" řekla Keja.

"Myslím, že už mi to začíná docházet," odpověděl Dom pokorným tónem. "Už začínám nacházet hranice toho pojmu. Temná strana slunce...

Je to tak trochu nic neříkající protimluv, že? Možná, že se to ovšem vztahuje k nějakým jiným rozměrům?"

"Tomu sám nevěříš," zavrtěl hlavou císař. "A já taky ne. Svět Žoliků je singularitou v tomto kontinuu. Pravděpodobnost dává tušit, že tohle je jediný vesmír, ve kterém Žolici existují, i když najít je s pomocí matematiky neumíme. Já osobně věřím, že ta neuvěřitelná naděje, pravděpodobnost jedna ku miliónu, že budou existovat, se naskytla jen v našem vesmíru. Pro ně je ovšem život jen dalším atributem, jako hmota, nebo věk. Ne, já si myslím, že Žolici byli vůbec prvním životem, v tom smyslu, jak ho chápeme, v celé galaxii a souhlasím i s názorem, že to byli oni, kdo měl na svědomí vznik nás, ostatních civilizací. Nevím, proč s tím tak bezvýhradně souhlasím. Tak nějak mi to připadá správné."

"O něčem takovém jsem nikdy neslyšela," zavrtěla hlavou Keja. Císař se usmál.

"Víš, má drahá, vesmír nemá na život dost času. Podle všeho by vůbec neměl existovat. My si totiž ani zdaleka neuvědomujeme všechna pro a proti."

Dom přikývl. "Jsme tak zvyklí na to, že život je nezbytnou součástí vesmíru," řekl. "Dokonce i v presadhimistických časech jsme zabydleli ostatní planety vymyšlenými bytostmi a šidili se sami tvrzením, že život na Zemi podle zákona pravděpodobnosti musel vzniknout, stejně jako vznikl i jinde. Nechtěli jsme prostě být sami."

"A Žolici taky ne," vskočil mu do řeči HrshHgn a naklonil se kupředu. "Proto napomohli naději... zvětšili pravděpodobnosst."

"Dali vzniknout životu i na jiných planetách, háček je v tom, že to museli být biologičtí géniové. Vyplnili každé ekologické místo, od chladnějších sluncí po věčně podchlazený vesmír..." začal Dom. Pak se najednou zarazil.

Věděl o Žolicích. Hlavou mu probíhaly další věty, pluly jako ledovce na moři jeho vědomí. Vstoupily tam ze své vlastní vůle - nebo mu je tam někdo vložil?

Věděl o Žolicích všechno. Pamatoval si, jak se cítili, když zkoumali pusté planety a přitom znali vestavěnou

pojistku, na kterou nakonec narazí každá rasa - omezenost svého přístupu k teorii vlastního vzniku a vývoje...

Najednou spatřil svět Žoliků a seděl jako ochrnutý. Ostatní hovořili dále.

"Temná strana Slunce - to zní docela poeticky, ne?" řekla Keja vesele. "Co takhle Křička a Sténavý?"

"Vnitřní planety Protohvězdy Pět?" zamyslel se HrshHgn. "Příliš horké a také moc mladé. Před desseti tissíci lety ještě neexisstovaly. Taky jssou příliš radioaktivní."

"Mluvíš o nich, jako by byli Žolici humanoidi," ozvala se Keja. "Ale to přece nikdy nebylo dokázané. Nemohli by být například vápníkovou civilizací? Podívej se na creapiie."

"A co Krysa?"

To se ozval Tarli. Rozhlédl se po jejich tvářích a pokrčil rameny.

"No, vždyť všichni víme, jak vypadají věci na té planetě. A situace s obrácenou entropií by se dala pochopit jako základ pro tu narážku o Temné straně slunce."

"Creapiiové říkají, že žádná forma života v systému Atenalp nemůže být inteligentní," připomněl mu ostře Ptarmigan. "A tady v paláci už si zásadně nepřeji dále o tom světě mluvit."

"Já si myslím, že to musí být Země," prohlásila Joan s přesvědčením. Císař se otočil.

"To je velmi monocentrické prohlášení. Můžeš ho nějak zdůvodnit?"

Přikývla. "Jak by ne, vždyť je to velmi stará teorie. Žolici byli humanoidi a tím myslím lidští humanoidi - HrshHgne, omlouvám se, ale ty jistě chápeš, jak to myslím - a nakonec se usadili na Zemi. To bylo ještě dávno předtím, než se z nás stalo alespoň něco jako opice. Nakonec se s námi zkřížili. Na to ukazují všechny indicie. Mnoho jiných ras si myslí, že Žolici byli lidé. Země byla jediná planeta, s výjimkou domovské planety creapiiů, jejíž obyvatelé byli schopni přistát na vlastní oběžnici... za třetí, pozemšťané jsou rasa, která by se klidně pustila do stavby takových věcí, jako jsou Řetězové hvězdy nebo Střed vesmíru jen proto, aby prostě dokázala, že to dokáže. A nakonec je třeba si uvědomit, že Země je sídlem Žolického ústavu, který prakticky ovládá celou planetu. Polovina ředitelů správní rady Země je také ve výkonném výboru Ústavu. A je známá teorie, že celý ten podnik vede klika čistokrevných Žoliků, jako mazaný ochranný projekt, který se má údajně zabývat průzkumem Žoliků. Podnikli z jakýchsi podivných důvodů několik útoků na Domův život. Nestojí o to, aby svět Žoliků našel někdo jiný, než oni."

HrshHgn si odkašlal. "Rád bych poukázal na to, že sstejné teorie se vysskytly u phnobů, drossků, creapiiů, tarquínů, lžičníků a mnoha dalších. Každá rassa vidi ssebe ssama jako Žoliky. Creapiiové říkají - kdo by mohl nassbírat tolik vědomosstí, aby dobyl sstřed vessmíru? Phnobové říkají, kdo, když ne phnobové, by dokázal tak dokonale posstihnout vessmírný celek a na základě toho sstvořit něco tak dokonalého, jako jssou řetězové hvězdy? Lžičníci zasse říkají, copak někdo jiný než my by dokázal reimtole na grampede a posstavit Labyrint? Tarquíni šíří po celém vesmíru teorii, že kdo jiný než - "

"Má pravdu," přikývl císař.

"V celém vesmíru je jen jediné Slunce," řekl Dom.

Pozorovali ho, jak jak zápasí se svými myšlenkami.

"Je to jednoduché," řekl a užasle se rozhlédl po jejich tvářích. "Hvězd je nekonečně, ale to pravé Slunce, ta rudá jasně zářící věc - to je inteligentní bytost."

Bylo to tak neuvěřitelně blízko. Dokázal zrakem proniknout jejich těly, daleko za stěny místnosti, do pestrého a kypícího světa dvaapadesáti známých ras, a tam uvnitř, viditelný jako žloutek volského oka, se rozprostíral svět Žoliků, ležící na Temné straně slunce.

Napadlo ho, jestli mu ty myšlenky někdo podstrčil, ale nakonec došel k tomu, že ne. Mohl poskytnout jasný řetěz logických úvah a závěrů. Všechny jednotlivé nitky se najednou spojily, přesně jako dokonale postavená rovnice v matematice pravděpodobnosti.

Myslel si, že jeho otec zcela vědomě kráčel vstříc smrti, tak jak by to měl udělat každý dobrý p-matematik. Jenže jeho otec chtěl zároveň...

V tom okamžiku zaslechl vlhké zasyčení. Něčí hlas řekl: "Tak to je opravdu moc špatné." Ve dveřích se objevila postava.

Ways zamračeně nahlédl do ústí svého vlastního molekulárního termopalu a postoupil o kus do místnosti.

"Dobrý večer, Vaše Eminence, i vám, přítomní hosté. V takovýchto chvílích bývá zvykem, že někdo klidně a bez vzrušení zavolá stráže."

Stěny zmizely. Po Waysovi vystřelili současně tři strážní a vzápětí zmizeli v obláčcích světlem prozářeného prachu.

"Podstatou molekulárního termopalu je malý matrixový generátor, který může, za velmi výjimečných okolností, vytvořit můstek a obrátit pole," řekl Ways. "Obávám se, že to se stalo právě teď."

První se vzpamatoval Císař. Dolil si víno, pozvedl sklenici k Waysovi a škrobeně se usmál.

"Mohl byste mi vysvětlit, jak jste se dostal dovnitř?" zeptal se. "Měl bych asi obnovit náš poplašný systém."

"To v každém případě. Přistál jsem se svou lodí přímo na terase. Obávám se, že většina vašich poplašných zařízení selhala."

"To máte opravdu štěstí," řekl Ptarmigan opatrně.

"Mě už tak postavili. Vy jste mě ve skutečnosti postavili."

"Aha, jistě. Štěstí jako elektronická funkce. Pamatuji si, že jsem ty plány sám revidoval. Škoda, že mě v té době nenapadlo vmontovat vám nějakou pojistku, vypínač, nebo něco takového."

"Ono by to stejně nefungovalo," zavrtěl hlavou Ways. "Ale dost už těch řečiček. Jak mám zabít Doma Sabalose, když je nezranitelný? I kdybych mu hodil na hlavu kámen, zapůsobil by na něj Brownův pohyb a odklonil by ho stranou."

Sharli mávla svým kotem. Zamířil k Waysově hrudi jako blesk a ohnul se jako kus hliníkové folie. S nevěřícím výrazem na čepel zírala.

"Nedělejte si starosti," uklidňoval ji Ways. "Statisticky jakkoliv malá, ale možná šance, se může přihodit kdykoliv. Omluvte mě." Vytáhl docela obyčejnou útočnou pistoli, zařazenou do běžné výzbroje řadových členů US, a znovu vystřelil po Domovi. Kulka se zastavila v půli cesty a vypařila se.

Vesmírem proběhlo téměř neznatelné zachvění.

"Molekulární odpor," přikývl Ways. "K sakru." Usedl na jídelní žíněnku a nalil si sklenku vína. Usmál se na přítomné a zagestikuloval termopalem.

"Tam nahoře musí být alespoň stovka lodí," oznámil jim.

"Phnobské, drossské, creapiijské, lžičníkovské, podské. Všechny pozorují váš palác a pak jedna druhou navzájem. Kolik planet má tenhle systém, Vaše Eminence?"

"Od chvíle, kdy se První sirijský banka odpoutal z původní oběžné dráhy a vydal se do vesmíru, myslím, že jich tam zbylo šest," řekl Ptarmigan.

"Správně. Banka je teď na oběžné dráze pětašedesát miliónů kilometrů za - jak se jmenuje vaše nejvzdálenější planeta?"

"Vzdálená," odpověděl za otce Tarli.

"Jak vidíte, všichni cítí upřímný a nezištný zájem o všechno, co Dom podnikne v nejbližších třech dnech. I já. Plány se maličko změnily. Na svět Žoliků jedeme všichni."

Jediným pohybem ruky přítomné umlčel. "My s Domem máme štěstí. On je pod ochranou - pravděpodobně pod ochranou Žoliků, alespoň je to všeobecný dohad - zatímco moje štěstí je zajištěno dokonalými silikonovými čipy. Obávám se však, že vy ostatní už tolik štěstí nemáte. Je to dost jasné. Výrazy jako ‚rukojmí' nebo ‚nutnost zabít' jsou velmi nechutné a proto je zatím nepoužiju..."

Když kráčeli přes verandu, zakolébal se ve vzduchu nad nimi mechanický netopýr a zmizel v šeru. Na verandě stála Waysova malá loď. Byla skutečně malá, protože celý její tvar diktoval jediný matrixový motor, který obsahovala. Sedadlo pro pilota a rám pro přídavná zařízení byly umístěny na předním závitu a přistávací část byla prostě a jednoduše přivařena na spodní části pláště motoru. Byl to stroj vhodný k přesunu z místa na místo s minimem pohodlí a maximální rychlostí a efektivností. Loď neměla dokonce ani jméno.

Dom vylezl do sedadla, zavřel plastikový kryt a prohlédl si ovládací prvky. Waysův hlas ve chvíli, kdy vydával poslední příkazy, byl tlumen plastikem.

"Aby bylo úplně jasno. Jakmile s vámi ztratím spojení nebo uděláte něco nevhodného, budu nucen podniknout jisté kroky. Vy na nás počkáte na oběžné dráze."

Loď se plynule a bez námahy zvedla od země. Jakmile se ocitl mimo dosah atmosféry, mohl Dom prozkoumat většinu planetární soustavy Tau Ceti na obrazovce malého kontrolního systému. Lodi se na ní jevily jako jasné modré body. Poměrně o hodně dál bylo něco jiného - světla kontrolního systému měnila barvu od červené po modrou, jak se vestavěný mozek druhé třídy pokoušel rozhodnout, zda to, co vidí, je planeta, nebo jen velká loď. Jak Dom ten zvláštní úkaz pozoroval, všechno najednou zmizelo. Banka se přesunul do mimoprostoru. Dom si vzpomenul, že v jedné z vnitřních dutin viděl obrovský matrixový generátor. Pohnout planetou zase nevyžaduje tolik síly, jak by se zdálo.

O několik minut později se nad rovníkem Laothu objevila Opilá nekonečnem, podobná jasné hvězdě. Ways si vybral tu nejlepší loď. Dom udal matrixovému počítači lodi koordináty, které mu Ways sdělil, a povzdechl si.

Skok meziprostorem byl krátký, trval sotva půl hodiny jeho vlastního času. Skončil ve středu lodní flotily.

Ozval se Waysův hlas. "Zapněte všechny komunikační okruhy."

Uviděl hlavní kajutu Opilé, v jejímž středu němě stála skupinka rukojmích. Alespoň většina z nich stála mlčky. Joan I. museli podpírat a Isaac ležel na zemi.

Ways vstoupil do zorného pole. "Narazil jsem na malou skupinku odporu," prohlásil, "ale tím se nedejte znepokojovat."

"K čemu je tady to loďstvo?" zeptal se Dom.

"Společnost. Kdo ví, zda nebudeme muset bojovat, pátrat, nebo prostě jen přistát na nějakém nepřátelském, nebezpečném světě?"

Dom se v malé kajutě hystericky rozesmál a přestal teprve tehdy, když uviděl, že se Ig skrývá za kontrolním panelem a sleduje ho očima rozšířenýma hrůzou.

"Jste pěkní hlupáci," obrátil se ke komunikátoru. "Vy si myslíte, že vás povedu k nějaké planetě?"

Scéna odehrávající se v kajutě Opilé zmizela z obrazovky a objevila se jiná tvář. Byla hubená, s chomáčem černých vlasů nad čelem a nepochybně pozemského původu.

"Je mi líto toho, co se stalo," řekl muž. "Jmenuji se Franz Asman a jsem z Ústavu Žoliků. Tohle je naše loďstvo. Ways je náš nástroj."

"Tak pozemšťan, co?" ušklíbl se Dom. "To znamená, že mně sice vyhrožujete pomstou na rukojmích v případě, že bych se pokusil o útěk, ale nevěříte, že by mi to v útěku zabránilo. Je přece známé, že pozemšťan by upekl i vlastní babičku, kdyby mu z toho kynul nějaký osobní zisk."

"Sadhim nás chrání před nepřátelským smýšlením vůči obyvatelům jiných světů," odpověděl mu Asman unaveně. "Abych řekl pravdu, už vás nějakou dobu pečlivě studuju. V Ústavu je dalších dvě stě zaměstnanců, kteří vás celou tu dobu studují se mnou. Víme přesně, co uděláte v té které dané situaci, a proto víme, že teď neutečete."

"Tak vy mě studujete?" Za Asmanovou hlavou viděl nezřetelné postavy, sedící před dlouhým nástěnným

panelem plným mnohobarevných bodů a linek.

"To je naše zaměstnání. Víte, kdo to byl astrolog?"

"Samozřejmě," přikývl Dom. "Já se narodil ve znamení Lovce O'Briena."

"My jsme noví astrologové. Snažíme se hodnotit - "

- s pomocí matematiky pravděpodobnosti je prosívána populace galaxie, aby byli nalezeni ti, jejichž pravděpodobnostní profil odpovídá parametrům, udávaným výpočty jako teoretická charakteristika objevitele světa Žoliků. Vypočtený profil je k dispozici už poměrně dlouho. Z jakéhosi neznámého důvodu, když byly do p-matických rovnic dosazeny otázky týkající se světa Žoliků, vycházely ve výpočtech naprosté nesmysly. Podařilo se však, ale jen s vypětím všech sil, vytvořit rovnici s pomocí údajů rámujících logické mezery.

Pak bylo třeba znovu prosívat a hledat. To ovšem už bylo celkem snadné. Tento rok byli vyhledáni jen tři potencionální objevitelé. První byl phnobský mnich, druhý tři měsíce stará holčička na Třetím oku. Oba byli zabiti velmi snadno.

Ale Dom, to bylo něco jiného. Ústav se marně pokoušel zjistit proč. Jeho otec byl také objevitel v oblastech p-matiky a nebyly s ním potíže. A přece něco chránilo Doma před všemi obvyklými vražednými pokusy. Měl příliš mnoho štěstí.

Něco prostě chtělo, aby objevil svět Žoliků.

"Ano," přikývl Dom. "Jsou to Žolici."

"To si myslíme i my," odpověděl Asman. "A víte, proč vám to nemůžeme dovolit?"

"Myslím, že chápu vaše úvahy," naklonil Dom hlavu ke straně. "Vy se Žoliků bojíte. Protože je neznáte. Myslíte si, že setkání, byť by jen se zbytky jejich kultury, nás zahubí. Mám prostě dojem, že jste došli k názoru, že lidem je lépe bez bohů."

"Vy se nám vysmíváte. Máte pravdu, nemůžeme popřít, že žolické artefakty do určité míry podpořily mezirasovou spolupráci."

Dom slyšel sám sebe křičet: "Ony ji vyvolaly! Creapiiové vytvořili matrixové generátory jen proto, že chtěli najít další životní formy, inteligentní bytosti. Doufali, že s jejich pomocí rozluští hádanky, které po sobě Žolici zanechali!"

"Ano, tak to skutečně bylo. Ale Dome, poslyšte. Víte, že ještě před Sadhimem, dlouho před začátkem meziplanetárních cest, lidé věřili v jakéhosi všudepřítomného boha? Ne v sadhimistické Malé bohy, kteří zodpovídají za přírodní síly, ale ve skutečného Ředitele vesmíru? Ale kdyby se bylo ukázalo, že ten bůh skutečně existuje, zavládl by na planetě strašlivý chaos. Přestal by být podstatou napomáhající a utěšující víry a - ale abychom si přiznali pravdu, vždyť vy také nevěříte třeba ve slunce. Lidé by byli vymřeli díky kosmickému komplexu méněcennosti. Nemůžete žít a vědět o takové dokonalé velikosti.

Potřebovali jsme ideu Žoliků, protože je to něco, co sjednocuje rasy, ale nemůžeme si dovolit najít jejich svět. Předpokládejme, že je ten svět mrtev - znamená to snad, že ta největší ze všech ras vyhynula? A jestli stále žijí, zotročí nás, nebo si nás vůbec nebudou všímat? Nebo ještě hůř - nabídnou nám přátelství?

My teď nemůžeme udělat nic jiného, než tě nechat odejít na temnou stranu slunce. Ale pochop jedno - už nesmíme dovolit, aby ses ještě někdy vrátil."

"Vím, co je to svět Žoliků," odpověděl mu Dom pomalu. "Myslím, že jsem to věděl už nějakou dobu, ale neuvědomoval jsem si to. A teď si začínám vybavovat, kde leží. Je jen jediné Slunce v celém vesmíru - v našem vesmíru - a to nám dali Žolikové. Dokážete připojit svou flotilu k téhle lodi?"

Asman přikývl.

"Tak mě následujte."

Kolem zazářil mimoprostor. Dom vypnul komunikační zařízení a pokusil se nevnímat oranžovou záři, která naplnila loď i prázdnotu, v níž se plavidlo vznášelo.

Jen tak do prostoru řekl: "Proč teď? A proč já?"

Ig pokrčil ramínky a otočil k němu svůj špičatý, jakoby krysí čenich. Pak promluvil. Slova se objevovala v Domově hlavě, aniž se unavovala využít obvyklé anatomickofyzikální cesty.

"Potíž byla v tom, že jsme nikdy nenašli způsob, jak se zviditelnit. Telepatie - to je jen vyšší forma řeči. Jenže pochopit a vcítit se do toho, co prožívají jiná stvoření - jiné bytosti - to je nemožné."

"Museli jste být strašlivě osamělí," řekl Dom. "Všechny ty plané roky..."

"Isaac by řekl: ‚Těsně vedle se nepočítá'. Prohledali jsme dokonce i alternativní vesmíry, pravda, až k těm temným, nemožným, které dodávají materiál na noční můry. Tam byl život. Banka a Chatogastr jsou jen malé ryby. V některých vesmírech byla živá slunce. Našli jsme galaxii, která zpívala. V jednom vesmíru, asi tímhle směrem - " natáhl tlapku a jeden drápek zmizel na okamžik v jiném rozměru, " - není nic, jen myšlenka, která prostupuje vše. Není to jen myšlenka, ale současně i porozumění. Jenže je cizí. Jak marnotratně používáte slovo cizí; nemáte nejmenší představu, jak cizí mohou některé věci být.

Zjistili jsme - stejně jako zjišťují creapiiové - že jedinou a rozhodující hranicí je náš vlastní pohled na věci. Oni si neurčitě uvědomují, že ani ta nejobjektivnější konstatování zahrnující vesmír se nikdy nezbaví creapiijské příchuti, protože jsou samozřejmě derivátem creapiijských myšlenek a emocí. Proto jsou největšími vyslanci mezirasového porozumění a proto se pokoušejí být čímkoliv jiným, jen ne creapii."

"Takže vy jste nás stvořili," Dom se zvědavě podíval na Iga. "Je alespoň tahle teorie správná? Chtěli jste získat... hm... jiná hlediska?"

"To je téměř správná úvaha. Stačilo nám jen usnadnit vývoj jiným životním formám. Není to obtížné, je to teď už dokonce v moci vaší vědy. I když bylo zatraceně těžké najít kombinaci, která by umožňovala život v podchlazeném

heliu. Mimochodem, mám v sobě voperovanou bombu. Udělal to ten pozemšťan. Je to skoro dokonalá práce. Ale nedělej si starosti - dezaktivoval jsem ji."

Ig se na okamžik odmlčel a poškrabal se za uchem.

"Nechali jsme po sobě různé artefakty, abychom vás trochu napnuli," pokračoval. "Ale bojím se, že jsme tak trochu podváděli. Věř mi, že než jsme opustili galaxii, velmi pečlivě jsme ji vyčistili. Na některých planetách jsme museli vybudovat novou kůru a to včetně zkamenělin. Museli jsme doplnit do země kovy v podobě rud, naplnit naftová ložiska, vypočítat množství uhelných zásob - chtěli jsme mít jistotu, že máte něco do začátku. Dali jsme vám rekultivované světy, ale nechali jsme vám také Věže a Řetězové hvězdy. To ovšem byly kulturní padělky. Vytvořené spíš proto, aby vyvolávaly úžas než informovaly. Ale museli jsme vám nechat nějaký klíč, nějakou stopu. To bylo umělecky správné."

"Temná strana slunce," řekl Dom. "Přesněji řečeno to byly dvě stopy. Kdybyste nechtěli, abychom to rozluštili, nikdy bychom to nedokázali. To byla první stopa. Vždyť my bychom nedokázali rozluštit ani phnobštinu, kdyby u toho nebyli phnobové, aby nám s tím pomohli. A slunce? - Vy jste se obrátili zády k slunci rozumu a stala se z vás zvířata se zatemněnými mozky."

"Prosím! Močáloví Igové jsou ještě poměrně chytrá zvířata, budeš-li je posuzovat podle prostředí, ve kterém žijí. Vybrali jsme si své nové ‚já' velmi pečlivě. Věř mi, je to hrozně příjemné, nemít žádné nepřátele a ležet celé dny v teplém bahně. Museli jsme si zabudovat pojistky - genetickou anomálii, která z nás dělá šťastná zvířata - přesněji řečeno zvířata, která nosí štěstí, abychom byli spíše uctíváni, než loveni. A taky poplašné zařízení, abychom si vzpomněli, až přijde ten pravý čas. Tahle malá těla představovala skvělý úkryt."

"Zeptám se jen na jednu věc - proč já?" upřel na něj Dom pohled.

"Žiješ ve správné době. Jsi přirozeně kosmopolitní. Pocházíš z Protitoče. To byl kdysi náš svět. Velmi dávno, samozřejmě. Jsi bohatý a k tvému postavení se váže jistá popularita. Řekněme, že to byl osud."

Obrátil hlavu a zahleděl se plastikovým krytem do zářících, chladných záblesků mimoprostoru.

"Odpusť," zamyslel se Dom, "ale vůbec nevypadáš jako superrasa."

Igovy tlapky rychle přeběhly po ovládacím panelu matrixového počítače. Pak zvedl hlavu a podíval se Domovi přímo do tváře...

Dom si protřel oči. "Promiň," omlouval se. O chvilku později si pokoušel vybavit, co vlastně v tom krátkém okamžiku pravdy zahlédl, ale bylo to nenávratně pryč a zanechalo to v něm jen pocit nesmírné velikosti a porozumění.

"Děkuju ti," řekl Ig tiše. "Víš, lidé očekávají, že inteligentní rasa na jejich planetách přistane ve zlatých lodích a řekne: ‚Odhoďte zbraně, přestaňte konečně vést války sami mezi sebou a vstupte do velkého mezihvězdného bratrství." Jenže ono to tak není. To dělají jen mladé rasy."

"A co bude teď?"

"Teď?"

"... setkáme se s vámi, když o tom tak přemýšlím. Třeba dokážeme, abychom dohromady viděli vesmír skutečně takový, jaký je. A až se setkáme, setkáme se jako rovný s rovným. Vždyť jsme nakonec všichni jen podrodem jediné rasy - rasy těch, kteří žijí ve slunci. A jeden celek je nekonečně větší, než pouhý součet jednotlivých částí. A teď..."

"Teď," řekl Ig, "si promluvíme."

Loďstvo viselo na pozadí zářícího kotouče Protitoče. Všude kolem se vynořovaly z mimoprostoru další lodě, které sledovaly stín Domova plavidla. Komunikační okruh se naplnil směsicí všech možných jazyků.

"Oni začnou bojovat!" zasténala Joan. "Oh, můj Bože, oni rozpoutají válku!"

Podstatnou část kontrolního stanoviště pozemské velitelské lodě zabírala velká kruhová obrazovka, zachycující větší část okolního vesmíru. Posádka viděla, že přilétající lodě na ní začínají vytvářet téměř pravidelný obrazec, jejich velitelé mezi sebou vedli blesková diplomatická jednání.

Asman se zvedl od jednoho z vedlejších kontrolních pultů a potřásl hlavou.

"Je mi líto," začal. "Protitočané, co? Takže vy, protitočané, jste Žolici? Když jste začínali, byli jste jen malá, napůl zapomenutá kolonie, nebylo by to nakonec tak nepochopitelné..."

Loď se otřásla. Něco se vynořovalo z mimoprostoru - obrovská hmota s hlasem, který duněl komunikačními systémy.

"HALÓ, VY VŠICHNI! UVALÍM PŘÍSNÉ EKONOMICKÉ SANKCE NA KAŽDOU RASU, KTERÁ PODNIKNE PRVNÍ NÁSILNOU AKCI!"

Banka zaujal pozorovací oběžnou dráhu nedaleko HleProč.

Dom odsunul příklop malé lodi a vystoupil do prostoru.

Šel velmi opatrně a nejistě, ale nakonec překonal celou vzdálenost a zastavil se jen několik metrů od pozemské lodi. Obklopovalo ho jemné chvění. V natažených rukou něco opatrně svíral.

Ig se vztyčil na svých podivně neohrabaných zadních nohou a promluvil.

Světla velitelské lodi potemněla, část okruhů vyhořela a stěny se pod intenzitou toho zvuku zachvěly.

Zavládlo krátké ticho. Pak malý Žolik ztlumil hlas. Poselství bylo mnohem srozumitelnější, ale neméně zničující. Znělo: Přistaňte. Žádáme to my, Žolici, cestovatelé po galaxiích, tvůrci hvězd.

Je mnoho věcí, které nás musíte naučit.

Po krátkém zápase Dom divokou větromušli ovládl a obrátil ji směrem k pobřeží.

O osm kilometrů dál, vedle žertíku zvaného věž Žoliků, přistávaly další a další lodě. Tiše, tak, aby jedna

nezachytila vizuální orgány té druhé, se dvaapadesát ras vydalo k močálu.

Dom nechal Iga sedět v bahně a vytvořil tak ohnisko neustále rostoucího kruhu posluchačů. A na všech vodních cestách a kanálech se objevili další Igové, kteří se k tomu místu stahovali. Plavali neohrabanou čubičkou. S vesmírem se v nejbližší době stane něco nového. Bude se to týkat všech ras. Vždyť to konec konců byly jen různé formy jediné velké rasy myslících tvorů - obyvatelů jasné strany slunce. Bude to nějaký čas trvat, ale jednoho dne se na Protitoč někdo z čiročirého zájmu vrátí, rozhlédne se po páchnoucím močálu a řekne: Tady to začalo.

Dom si teď znovu - podruhé - zahrál na záškoláka. I když tady bylo něco, co musel udělat. Pevně se na rozkývané větromušli rozkročil, odšrouboval krytku z malé láhve a vylil její obsah do moře. Pak velmi opatrně, aby se vyhnul jedovatým žihadlům, vstrčil hlavu do vody a v šumotu a hukotu moře zaslechl slabé ‚děkuji ti´.

Obrátil pohled ke vzdálené pláži. Na hranici přílivu tam stála drobná postava, zahalená v jemném zlatavém svitu. Zamyšleně Doma pozorovala.

Dom pobídl větromušli napříč vlnami k pobřeží. Teď, pomyslel si, budeme naslouchat.